

**DE STADSREKENING VAN MAASTRICHT
OVER HET JAAR 1399-1400**

MAASLANDSE MONOGRAFIEËN

ONDER REDACTIE VAN

Prof. Dr. W. Jappe Alberts, Dr. Remigius Dieteren O.F.M.,
Mr. K. J. Th. Janssen de Limpens
Dr. G. W. A. Panhuysen, Mr. Drs. H. H. E. Wouters

RAAD VAN ADVIES

Mr. Dr. Ch. J. M. A. van Rooy, Dr. L. Roppe (Hasselt),
Prof. Dr. P. Harsin (Luik)
Prof. Dr. J. A. van Houtte (Leuven), Prof. Dr. F. Petri (Bonn)
Prof. Dr. J. J. Poelhekke (Nijmegen)

De in deze serie verschenen delen zijn vermeld na pag. 148

De Stichting 'Maaslandse Monografieën' werd in het leven geroepen door het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg en Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap en staat onder bestuur van:
Mr. M. A. W. van Oppen (voorzitter), drs. C. A. A. Linssen, drs. J. F. R. Philips, dr. H. C. W. Roemen, drs. M. K. J. Smeets

J. KOREMAN

De stadsrekening van Maastricht over het jaar 1399-1400

Assen, 1968

Van Gorcum & Comp. N.V., Dr. H. J. Prakke & H. M. G. Prakke

Eveneens verschenen in Bijdragen en Mededelingen van
het Historisch Genootschap, 82e deel (1968)

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
De stadsrekening van Maastricht over het jaar 1399-1400 . . .	23
Register van persoonsnamen.	135
Glossarium	145

INLEIDING

Anders dan verscheidene andere Nederlandse steden beschikt de stad Maastricht niet over een serie stedelijke rekeningen uit de Middeleeuwen. Slechts één stadsrekening uit de M.E. heeft zij overgehouden: de paymeistersrekening over het jaar 1399/1400, waarvan de volledige tekst hier wordt uitgegeven. De rekening bevindt zich in het Stadsarchief van Maastricht, inventaris no. 428. Zij is op papier geschreven, in een nieuwe band gebonden en omvat 63 quarto-bladen, die aan beide zijden beschreven zijn. De afmetingen bedragen 29×21 cm. Folio 6v., 13v., 62r, en 62v. zijn blanco, terwijl de folio's 52 en 53 grote vlekken vertonen, die het papier en de inkt plaatselijk hebben aangetast.

De aanleiding om tot editie van deze rekening over te gaan was de omstandigheid, dat bij de voorbereiding van de uitgave van de collectie Maastrichtse Raadsverdragen uit de 14de eeuw door Prof. Dr. W. Jappe Alberts, met medewerking van het Stadsarchief te Maastricht, verschillende vragen rezen, die ten dele met behulp van de vele gegevens van de hier uitgegeven rekening konden worden beantwoord ¹. Dat leidde tot bestudering van de gehele rekening, waaruit bleek, dat zij om de vele gegevens en inlichtingen, die zij bevat, de moeite van een volledige editie ten volle waard is, te meer omdat er in Limburg maar één stad is, die over een serie stedelijke rekeningen uit de Middeleeuwen beschikt, namelijk Venlo, dat destijds tot het Gelderse Overkwartier behoorde.

Hoewel de hier uitgegeven tekst de enige middeleeuwse stedelijke rekening van Maastricht is, geldt voor haar toch hetgeen van vrijwel alle middeleeuwse stadsrekeningen gezegd kan worden, namelijk, dat zij een kostelijke bron is voor onze kennis van het stedelijk leven en bedrijf. „Die Bedeutung der Stadtrechnungen als Quellen für die Erkenntniss mittelalterlichen Städtewesens wird heute” — zo schreef R. Knipping reeds in 1893 in zijn fundamentele studie over de Keulse stadsrekeningen

¹ Zie W. JAPPE ALBERTS, De Maastrichtse „Raadsverdragen” uit de Middeleeuwen, in: *Miscellanea Traiectensia*, Maastricht, 1962, blz. 169 e.v.

— „von niemandem mehr verkannt. Die urkundliche Präcision und chronikalische Ausführlichkeit in sich vereinigenden Dokumente der Finanzverwaltung bilden gewissenmassen den Niederschlag des politischen und wirtschaftlichen Lebens einer Stadt”².

Het grote belang van de stedelijke rekeningen voor het historisch onderzoek wordt niet alleen geaccentueerd door de mogelijkheid om de teksten van de rekeningen van verschillende steden onderling te vergelijken, maar ook om de teksten in verband te brengen met andere stedelijke archivalia, zoals bij voorbeeld in Maastricht met de Raadsverdragen. Daarnaast is nog de aandacht te vestigen op de gelegenheid om de aan de stedelijke rekeningen te ontlelen gegevens in samenhang te brengen met tolrekeningen en kerkfabriekrekeningen, wat vooral op het terrein van de economische en sociale geschiedenis tot nieuwe en belangrijke inzichten kan leiden³. Niet zelden kunnen daardoor tal van vragen worden opgelost of situaties verduidelijkt, en kan zelfs materiaal beschikbaar komen voor de quantitative geschiedschrijving. Bovendien kan een vergelijking als hiervoor bedoeld inzicht geven in de overeenkomstigheden die er met betrekking tot stedelijke instellingen en situaties in de onderscheiden steden en streken bestaan. Van een en ander geeft de hier uitgegeven rekening talrijke voorbeelden. Eveneens geeft zij verscheidene voorbeelden van gevallen waarin blijkt, dat de rekeningposten samenhangen met de regionale geschiedenis, zodat zij belang hebben voor het historisch onderzoek naar gebeurtenissen buiten de stad. Meestal zijn de daarop betrekking hebbende gegevens, evenals die welke verband houden met de economische en sociale geschiedenis van stad en land, in de rekeningposten op nog al onopvallende wijze en met simpele aanduidingen vermeld, vaak zelfs op zodanige wijze, dat zij slechts met behulp van de kontekst en van andere posten opgespoord kunnen worden. Deze omstandigheid maakt het, indien men althans aan het historisch onderzoek een bruikbaar hulp-

² R. KNIPPING, Die mittelalterlichen Rechnungen der Stadt Köln, in: *Mitth. aus dem Historischen Archiv der Stadt Köln*, Bd. 2, 1893, S. 187, Vergelijk ook W. JAPPE ALBERTS, Mittelalterliche Stadtrechnungen als Geschichtsquellen, *Rhein. Viertelj. Blätter*, Bd. 23, 1958, S. 75 ff., en de aldaar aangehaalde literatuur.

³ Zie o.m. W. JAPPE ALBERTS, Het Financiële beheer van de stad Zutphen in 1445/1446, in: *Bijdr. en Med. Hist. Genootsch.*, Deel 78, 1964, blz. 172 e.v., en verder Deel 71, 1957, blz. 1—159 en Deel 77, 1963, blz. 51—189. (Overrentmeestersrek. over 1472/73 en 1457/58.)

middel ter beschikking wil stellen, noodzakelijk om de gehele, volledige tekst van het origineel uit te geven. Dit is hier dan ook geschied. Bloemlezingen uit een rekening als de hier uitgegeven rekening hebben geen waarde ⁴.

Met haar omvang van 63 folio's is het belang van deze rekening, die de drempel van de 14de naar de 15de eeuw overschrijdt, voor Maastricht en niet alléén voor deze stad, des te groter omdat zij zulk een uitvoerig beeld geeft van hetgeen er voor de kennis van het stedelijk leven uit te leren valt. Vergelijkt men deze rekening met die van andere steden uit deze jaren, dan blijkt inderdaad, dat haar omvang niet gering is. Dit duidt er ook op, dat zij een aanzienlijk getal voorgangers gehad heeft, maar helaas is geen enkel exemplaar hiervan tot ons gekomen. Haar belangrijkheid wordt des te groter, omdat zij zoals boven reeds gezegd ook het enige middeleeuwse document van dien aard is, dat te Maastricht bewaard is gebleven. De daarop volgende rekening dateert nl. pas na 1590.

De Franse veroveraars hebben in 1794 en volgende jaren, wel een aantal archieven en boeken uit het Departement van de Nedermaas naar Parijs getransporteerd, maar het is zeer wel mogelijk, dat gebrek aan toezicht van de voormalige Maastrichtse overheid op haar archieven debet is geweest aan het verdwijnen van een deel van de ouderekeningen. Zo bevindt zich in de nagelaten papieren van de Maastrichtse pensionaris van Heijlerhoff, een handgeschreven „Catalogue der boeken” waarin onder het hoofd „eenige paquetten papieren” te lezen staat: „dit zijn oude deezer stads Paymeesters rekeningen; de oudste van het jaar 1415, item van het jaar 1435, item van 1517, van 1578 en van 1581, deeze incompleet”. Deze catalogus van boeken moet zijn opgemaakt na 1811, zodat de genoemde rekeningen tussen dit jaar en 1826, het overlijdensjaar van Martinus van Heijlerhoff, nog aanwezig waren. In 1835 vervolgens schonk het toenmalige raadslid August Lekens een tweetal stadsrekeningen uit 1684/85 en 1690/91, opgemaakt door de paymeester de Grati, aan het stadsbestuur. Lekens had deze rekeningen uit de bibliotheek van zijn vader. Zij waren daarin terecht gekomen door de bloedverwantschap van zijn moeder met de Grati's ⁵.

Ook in het archief van de Nederlands Hervormde Kerkeraad

⁴ Zie W. JAPPE ALBERTS, *De Stadsrekeningen van Arnhem*, Teksten en Documenten, V, Deel I, (1353—1377), Groningen, 1967; Inleiding.

⁵ Zie J. KOREMAN, *Paymeistersrekeningen van Maastricht*, in: *De Maasgouw*, jrg. 80, 1961, kolom 179—180.

hier ter stede bevinden zich thans nog kopieën van stadsrekeningen uit het laatste kwartaal van de 18de eeuw. Er bestaat verder een uitvoerige inventaris van het stedelijk archief, opge maakt omstreeks 1796. Hierin worden de stadsrekeningen echter niet vermeld.

Het lijkt ons daarom aannemelijk, dat een aantal paymeesters en andere leden van de Indiviese Raad rekeningen in privé bezit gehouden hebben en dat dit één van de redenen — misschien wel de voornaamste — is, waarom de thans in het stedelijk archief nog aanwezige serie zulke grote hiaten vertoont.

Een gelukkige omstandigheid voor een nadere bestudering van de hier gepubliceerde rekening is het feit, dat de raadsverdragen over de jaren 1399 en 1400 bewaard zijn gebleven. Hoewel zij een geringere omvang hebben dan de rekening, bevatten zij toch een aantal bruikbare gegevens, b.v. voor wat de straffbedevaarten en de geselbroeders aangaat. Zij vullen de rekening hier dan ook min of meer aan. Anderzijds vindt men in genoemde raadsverdragen uiteraard zaken vermeld, die in de rekening geen of ternauwernood enige neerslag gevonden hebben.

Dat de voorliggende rekening is opgemaakt door een tweetal paymeesters is niet aan toevalligheid of een overschot aan „ambtenaren” te wijten. Het is veeleer een algemeen gebruikelijk verschijnsel, niet alleen in de Nederlanden, maar ook in Duitsland. De twee paymeesters vervulden dan ook naast elkaar staande funkties. Zo werd te Maastricht een paymeester de betalende genoemd, terwijl de andere de titel van lerende of vidi merende droeg. Het zou dan ook niet juist zijn het instituut van twee paymeesters terug te brengen op de tweeherigheid van de stad, ofschoon deze wel invloed had op de keuze uit de kandidaten voor het ambt. Anderzijds is de kennis van deze bestuursvorm, die zich vanaf de Middeleeuwen tot aan de komst van de Fransen in 1794 gehandhaafd heeft, voor een goed begrip van de gepubliceerde tekst onmisbaar, zodat een kleine uitweiding hierover wel op haar plaats mag heten.

Het zou al te eenvoudig zijn de tweeherigheid terug te brengen tot enerzijds het charter van 908, waarbij Lodewijk het Kind de bisschop van Luik in het bezit stelde van de hoogheidsrechten van munt en tol te Maastricht en anderzijds tot de oorkonden van 1202 en 1204 waarbij de duitse koning Philips van Zwaben, de stad Maastricht zonder meer aan de hertog van Brabant in

leen afstand, daarbij met geen woord reppend over de bisschop van Luik.

Het ontstaan van de tweeherigheid is veeleer een complex en nog niet volledig opgehelderd verschijnsel, waarin het geestelijk gezag, dat de bisschoppen na de verplaatsing van hun zetel te Maastricht naar Luik, over hun familia te Maastricht wisten blijven te behouden een belangrijke rol speelde. Mogen wij afgaan op een oorkonde in 1132 door roomskoning Lotharius uitgevaardigd, dan zouden er vanaf de 9de eeuw twee categorieën inwoners te Maastricht zijn geweest. Volgens dit diploma was het namelijk meer dan drie eeuwen gebruikelijk, dat alle personen, die zich te Maastricht vestigden, onder de jurisdictie van de koning vielen en verplicht waren hun kinderen in de — koninklijke — kerk van St. Servaes te laten dopen.

Hiervan waren uitgezonderd diegenen die tot de familia van de bisschop van Luik behoorden. Deze bleven tot de jurisdictie van de kerkvorst behoren en werden gedoopt in de kerk van Onze Lieve Vrouw, de aan de bisschop onderhorige kapittelkerk, waar zij ook in de stad gevestigd waren. Niet de woonplaats, doch de juridische status bepaalde derhalve of de inwoners tot de ene of tot de andere parochie behoorden. De term „familia” omvat de groepen van personen die door rechtsbetrekkingen van verschillende aard van de bisschop afhankelijk waren. Of deze familia zijn oorsprong had in bepaalde rechten van de bisschop op de grond zal vermoedelijk wel altijd een raadsel blijven.

Het staat wel vast, dat reeds lang voor de uitvaardiging van de zg. „Oude Caerte” in 1284, die in wezen een compromis was tussen Brabant en Luik, ook de prinsbisschop rechten op de stad en haar bevolking deed gelden. Bij deze „Oude Caerte” werden de rechten van de kerkvorst en de hertog in Maastricht en daarmee het instituut van de tweeherigheid voor vijf eeuwen vastgelegd. Voortaan zouden zij tesamen als gelijkberechtigde souverainen het territoriaal onverdeelde Maastricht regeren krachtens het principe „Trajectum neutri domino sed par et utrique”.

Ieder van de beide heren behield de hoge en lage justitie over zijn eigen onderdanen. De belastingen werden in gemeen overleg vastgesteld, evenals het innen van de boeten en de muntslag. Openbare straten, muren, poorten, putten, overheidsgebouwen, maten en gewichten behoorden aan de Brabantse en Luikse ingezetenen gemeenschappelijk.

Een regeling werd getroffen betreffende de nationaliteit van de inkomende vreemdelingen en de overgang van burgers van de ene heer naar de andere. Het Maaswater werd in een Luiks en een Brabants gedeelte onderscheiden; zelfs de rechten van beide partijen bij een toekomstige instorting van de nieuwe brug in aanbouw werden nadrukkelijk vastgelegd.

Was dus in de „Oude Caerte” het principe gegeven voor het bestuur van de stad, een uitgewerkte constitutie bleef ontbreken. De werkelijke ambtsdragers van de souverainen waren schout en schepenen. Deze vertegenwoordigden aanvankelijk zowel de heer als de stad en regelden de gehele rechtspraak en de administratie. Zij wierpen zich ook op als representanten van de heer en van de stad. In de 13e eeuw groeiden hier echter, zoals elders in de Nederlanden, speciale organen ter behartiging van de belangen der burgerij, die in het algemeen de administratie, waaronder de stedelijke financiën, gingen beheren. Dit was het college van gezworenen, die tesamen met hun voorzitters, de gemene raad zouden gaan vormen. Zoals Dr. G. W. A. Panhuysen in zijn proefschrift aanvoert, moet te Maastricht reeds vóór het midden van de 13de eeuw een college van gezworenen geweest zijn, die tezamen met hun voorzitters, de burgemeesters, de gemene raad zouden gaan vormen ⁶. In 1249 worden immers in een oorkonde burgemeesters vermeld, waarmede ook de aanwezigheid van gezworenen is vastgesteld. De afbakening van de competenties tussen de schepenbanken en de gezworen raden zal zich in deze en volgende jaren geleidelijk hebben voltrokken.

Op 12 september 1372 tenslotte volgde een edict van de beide souverainen, bisschop Jan van Arkel en hertog Wenceslaus, dat als een eerste constitutie voor de Maastrichtse regeringsvorm mag worden aangezien.

Voor de eerste maal krijgen de ambachten een zekere invloed op de samenstelling van het stadsbestuur doordat de helft van de gezworen raden uit door de burgers gekozen kandidaten door de schouten wordt aangewezen. Voor het eerst ook wordt in dit edict over het instituut van de paymeester gesproken. De gemene raad, waarmee in dit geval waarschijnlijk nog schouten, schepenen, burgemeesters en gezworenen worden bedoeld, zal zowel van Luikse als van Brabantse zijde kiezen „eynen paymeyster en dien sal die richter(schout) hulden in oerbaer der

⁶ G. W. A. PANHUYSEN, *Studiën over Maastricht in de dertiende eeuw*, Maastricht 1933, blz. 73.

heren ende der stat ende die twee payemeyster en zullen nyet langher dan een jaer payemeysters siin”.

Zij zullen alle jaren „mit raede, goetduncken ende consent der beide heren renthemyesteren die assize ende firmiteyt doen roepen ende wtgeven”. Verder werd nog bepaald, dat zij zullen „alle der ghemeyne stat guet, renthen ende vervallen iaerlix innemen en wtgeven ende daer af alle jaer goede rekeninge doen voer beide der heren richteren ende voer die scepenen ende den ghemeynen raet”.

Mede gezien de omvangrijkheid van de hier uitgegeven rekening, mogen wij waarschijnlijk in dit edict geen uitgangspunt van de paymeestersrekeningen in het algemeen zien. Het zal veel eerder het vastleggen zijn geweest van een reeds lang bestaande gewoonte, zoals ook het instituut van de paymeesters zelf ongetwijfeld van veel oudere datum is.

Het edict van 1372 werd spoedig vervangen door de reglementen van 1378 en 1379, waarbij over de beheerders van de stadsfinanciën verder geen uitspraak werd gedaan. Zij bevatten evenwel een nieuwe regeling van de samenstelling van het stadsbestuur, die in het Statutenboek van 1380 nader omschreven wordt. Dit Statutenboek, een uitvoerige en verdienstelijke codificatie van het te Maastricht geldende recht in 132 artikelen, werd vastgesteld door „meysters, gezworen gemeente, (der ambachten) raet, alle die gemeente ende die stat van Tricht gemeinlic”, doch schouten en schepenen werden niet genoemd. Hieruit blijkt, evenals b.v. ook uit de aanhef van het eerste register van de z.g. raadsverdragen (1379—1390) dat de Luikse en Brabantse schepenbanken niet langer als behorende tot de gewone Raad werden beschouwd, ofschoon zij in aangelegenheden, die de souvereiniteit van de heren raakten aan de besluitvorming bleven medewerken.

De twee schouten en de tweemaal zeven schepenen werden als van ouds door de prinsbisshop en de hertog van Brabant voor het leven aangesteld, doch de twee burgemeesters en de acht gezworenen werden door de ambachten voor de helft uit de onderdanen van Luikse voor de andere helft uit die van Brabantse nationaliteit eenmaal per jaar rechtstreeks gekozen. Bij geschillen over roerend goed, schuldbekentenissen en borgstellingen hadden de burgers de keuze tussen de schepenbanken en de raad van burgemeesters en gezworenen. Eerst in het „Oude Privilege” van 23 oktober 1413 werd de z.g. lage rechtspraak uitsluitend aan deze vertegenwoordigers van de burgerij toege-

wezen en de competentie van de schepenbanken tot de hoge jurisdictie beperkt. Het „Nieuwe Privilege” van 1428 deed een stap achteruit op de weg naar de democratie door voor de „gemeyne” raad een stelsel van getrapte verkiezingen in te voeren. Op grond van deze beide reglementen werd evenwel het stadsbestuur vernieuwd, dat daarop het uit 132 uitvoerige artikelen bestaande Statutenboek van 1380 uitgaf als een codificatie van het toen bestaande recht. Art. 107 hiervan legde de aanstelling van de paymeesters in afwijking van het edict van 1372 opnieuw vast. Werden zij eerst door burgemeesters en gezworenen gekozen, nu vond hun aanstelling plaats middels verkiezingen door „die ghemeyne stat . . . mitten meisten gevolghe der gemeinten van den ambachten”. De personen, die gekozen werden, mochten niet in de raad zitten en zij mochten „der stat raet niet gesworen en hebben”. Hun keuze werd bepaald op de zondag eerstvolgend op St. Remigiusdag (1 okt.).

De keuze van Henric van Riemst en Godart Gans als paymeesters van de rekening van 1399/1400 kwam onder dit statuut tot stand. De eerste was in 1397 reeds burgemeester geweest, terwijl hij in 1401 en 1403 wederom tot dit ambt geroepen werd. In 1406 werd hij nogmaals paymeester en tenslotte nog eenmaal gezworene in 1407. Over Godart Gans zijn tot op heden nog geen gegevens bekend.

Het Stadsarchief van Maastricht bezit een register van eedformules voor de overheidsdienaren van de stad, aangelegd in de eerste helft van de 15de eeuw ⁷. Hierin komt op fol. 8r. — fol. 10v. een uitvoerig „juramentum reddituarii dicti des pajmeesters oppidi” voor. Na de eedsformule, die o.a. de verklaring bevat, dat zij op legale wijze waren benoemd, dat zij van wettige geboorte waren en geen woekeraars, volgt een soort instructie voor hun werkzaamheden. De gehele tekst, die blijkt te zijn geformuleerd na het jaar 1520, is zeer interessant en bevat een aantal bijzonderheden over de taak en het werk van de paymeester. Als tegenprestatie voor hun verkiezing tenslotte waren zij verplicht twee ton salpeter en een kanon te leveren, dat na 1520 „een metaele serpentine busse wegende ten mijnsten vier hondert pont” moest zijn.

Zoals zij in de aanhef van hun rekening te kennen gaven, legden Henric van Riemst en Godart Gans verantwoording van hun inkomsten en uitgaven af over de termijn, die aanving met

⁷ G. A. Maastricht, Inventaris no. 225.

St. Remigiusavond (30 sept.) 1399 en eindigde op St. Remigiusdag (1 okt.) 1400. Ook de vernieuwing van de magistraat en de verkiezing van de gouverneurs der ambachten en de keurmeesters vonden omstreeks deze datum plaats.

Als getrouwe rekenplichtigen vermelden de paymeesters eerst hun inkomsten en daarna hun uitgaven.

a. De inkomsten

Zij bestaan uit: de firmiteit, de accijnzen op brood, bier en mede, een post allerhande, waaronder onder meer inkomsten uit de vet-, garen-, en lakenwaag en de waag voor kleine waren alsmede enkele andere opbrengsten. Verder uit inkomsten van de bijvallen, wegen- en poortgelden, accijns op het graan en de afkoopgelden van strafbedevaarten.

Onder al deze opbrengsten nemen de firmiteit, d.i. de belasting die oorspronkelijk was bestemd voor de versterking van de stad, en de accijns op het bier en de mede, een soort van zoete honingdrank, de voornaamste plaats in. Tesamen belopen deze accijnzen ongeveer twee en een half maal zo veel als de overige inkomsten. Een bewijs te meer, dat de bierproductie in de Middeleeuwen te Maastricht niet te verwaarlozen valt.

Als daarop in orde van grootte volgende post trekken de bijvallen de aandacht. Tot nu toe is het niet gelukt met zekerheid te achterhalen, wat hier onder verstaan moet worden. Er zijn vrij grote bedragen mede gemoeid, die zonder verdere vermelding van het waarom van bepaalde personen ontvangen zijn. Men zou kunnen denken aan min of meer toevallige inkomsten, maar waarschijnlijker is het, dat het hier de verkoop van lijf- en erfrenten betreft. Omdat inkomsten vaak een vrij taai karakter vertonen, hebben wij de eerstvolgende paymeestersrekening, n.l. die uit 1590 er op na geslagen, maar hierin wordt de post bijvallen niet meer vermeld, zodat er voorlopig nog wel enige onzekerheid dienaangaande zal blijven bestaan.

Bij het weg- of poortgeld, dat geheven werd op de inkomende goederen, valt het aanstonds op, dat uit de totale ontvangsten over de periode van St. Remigiusdag tot Maria Lichtmis slechts een derde aan de stad verviel en over de resterende acht maanden twee derden. Waarschijnlijk kwamen de overige percentages toe aan de souverainen of hun schouten in de stad of werden zij onder hen verdeeld. Ook b.v. de opbrengsten uit de boeten waren voor meerdere partijen bestemd.

De inkomsten uit de Hoogbruggepoort te Wijk en de Symon Mertenspoort, het huidige Waterpoortje, aan de Wijkerzijde, zijn bijzonder hoog te noemen. Zij omvatten zo goed als twee derden van de totale inkomsten aan poortgeld. Ontegenzeggelijk heeft hierbij de Symon Mertenspoort een grote rol gespeeld, zodat een aanlegkade ter plaatse niet ontbroken kan hebben. Op de oudst bekende plattegrond van Maastricht uit ca. 1560 ziet men dan ook nog schepen langs de Wijker oever getekend. Waarschijnlijk heeft de aanlegkade zelfs de betekenis gehad van een overslag, getuige b.v. de Keulse wolstapel te Maastricht. Wat men ook van dit ongetwijfeld zeer interessante probleem moge denken, de betekenis van het rivierverkeer en de handelsweg door de Hoogbruggepoort naar de Landen van Overmaas en de Rijn wordt met deze cijfers nog eens opnieuw benadrukt. Het handelsverkeer te Wijk is des te opvallender, omdat de Kolenpoort, de latere O.L.Vrouwepoort, of een andere Maaspoort op de westelijke oever, waar toch ook een aanlegplaats was, zelfs niet genoemd worden onder de poorten, waaruit men inkomsten verkreeg. De rol van de derde poort te Wijk, de St. Maartenspoort, blijkt tot slot van veel minder betekenis te zijn geweest.

Als poorten op de linker Maasoever worden genoemd: Aldenhof (verkeer naar St. Pieter en Luik), Lenculen (verkeer naar Tongeren), Tweebergen (verkeer naar Brussel), en Hocht en Lindekruis (verkeer naar Antwerpen, de Kempen en Holland). Hieronder nam het verkeer door de twee laatstgenoemde poorten, waarvan de opbrengst in één post wordt genoemd, de voornaamste plaats in. Het poortgeld dat aan de Hochtterpoort en de Lindenkruispoort geïnd werd, is echter altijd nog de helft minder dan de totale ontvangst aan de Hoogbruggenpoort en de Symon Mertenspoort te Wijk, nl. 56 lb. tegen 101 lb. netto. Als derde in rangorde volgt de passage door de Tweebergenpoort met 46 lb. netto opbrengst, daarna kwamen de Lenculen- en de Aldenhofpoorten met een veel geringer saldo, n.l. respectievelijk 8 en 9½ lb. netto.

De functie van Maastricht, kruispunt te zijn in het verkeer, wordt door deze gegevens nog eens nadrukkelijk bevestigd.

Van geheel ander karakter zijn de inkomsten, die de stad ontving uit de afkoopsommen van de strafbedevaarten. Deze mogen evenmin als quantité négligeable worden beschouwd. Zij bedroegen bijna 150 lb., ongeveer 3% van de totale inkomsten.

Belangrijker dan zijn opbrengst in geld, is het instituut der

strafbedevaarten, waarover men in de rekeningen van de Noord-Nederlandse steden slechts weinig gegevens vindt. Reeds in de 6de eeuw bestond in het kerkelijk recht de zg. peregrinatio, d.w.z. het als boeteling rondzwerven. Deze peregrinatio werd later in een bedevaart naar een bepaald heiligdom omgezet. Mettertijd nam de wereldlijke macht deze straf uit de kerkelijke praktijk over en zo kende men te Maastricht o.a. verplichte bedevaarten naar het eiland Cyprus, naar Rome, Roccamadour en naar St. Jacob te Santiago de Compostella ⁸. Tot in de 16de eeuw werden vooral de beide laatste heiligdommen regelmatig in de Maastrichtse raadsverdragen genoemd. Reizen als deze waren voor de betrokkenen vaak een levensgevaarlijke onderneming en al gauw werd dan ook gelegenheid geboden de strafbedevaarten af te kopen, tenzij het vonnis uitdrukkelijk anders bepaalde.

In het meergenoemde Statutenboek van 1380 worden de bedevaarten, die op verschillende delicten stonden, nauwkeurig omschreven. Zowel aan de getroffen partij als aan de stad moest genoegdoening gegeven worden. Daarom werden er dan ook steeds twee boetewegen opgelegd, waarvan men de ene als een relict van de kerkelijke praktijk zou kunnen zien en de andere als de straf, die de wereldlijke rechter i.c. de stad oplegde. In de paymeestersrekening vindt men een weerspiegeling hiervan. Waar tenslotte het vergrijp als zodanig niet genoemd wordt is aan de hand van het Statutenboek na te gaan tot welke groep delicten het behoort.

In de rekening vindt men alleen de afgekochte strafbedevaarten vermeld. Uit de vermelde gevallen zou men afleiden, dat onder de delicten handgemeen zonder toebrenging van een fractuur, maar met een „quetsure bynnen vels” te Maastricht verreweg het meeste voorkwam. Voor dit delict werden in 1399/1400 32 personen veroordeeld tot een boeteweg naar St. Joost ten Node (Saint-Josse-sur Mer) aan de Franse Kanaalkust. Wegens andere delicten werden 11 personen naar St. Rombout te Mechelen gezonden, 8 naar O.L. Vrouw van Roccamadour, 7 naar O.L. Vrouw van Aardenburg en 4 naar de kerk van de H.Drieuldigheid te Vendôme. Men mist hierbij de wegen, die

⁸ Zie W. JAPPE ALBERTS, *De Middeleeuwse stad*, Bussum, 1965; blz. 77 e.v.; vergelijk ook H. WOUTERS, *Loze Cyprusgangers*, in: *Album Dr. M. Bussels*, Hasselt, 1967, blz. 629 e.v.; en N. TEEUWEN, o.s.a., *De „Charte” van de handbooggilden te Tienen en Neerlanden in 1576*, in: *Med. Gesch. en Oudh. Kring voor Leuven en omgeving*, 1966, blz. 106 e.v.

opgelegd werden naar Cyprus, St. Jacob en andere vergelegen heiligdommen. Waarschijnlijk waren deze bedevaarten, die al-
léén voor ernstige vergrijpen werden opgelegd, toen nog niet
afkoopbaar en moesten zij als een echte straf ondergaan worden.
Daarop wijst ook het vermelde in het bovenaangehaalde artikel
van H. Wouters.

b. De uitgaven

De uitgaven, die 111 bladzijden beslaan, zijn — gelijk dit in
vrijwel alle stedelijke en andere rekeningen het geval is — veel
meer gedetailleerd weergegeven.

Zij zijn eveneens onder bepaalde hoofden ondergebracht, en
betreffen — kort samengevat — benodigheden voor de Lands-
croon, de knapen op de Landscroon, rijdende en lopende boden,
donaties, diversen, kleding, oploop op het Vrijthof, stadsver-
dediging, en verder personeel, achterstallen en veertiendaagse
betalingen.

Voor de landscroon, de zetel van burgemeesters en gezwore-
nen waren vuur en licht onontbeerlijk; perkament en papier in
drie verschillende soorten kon men evenmin missen als de zegel-
was, die bij de klokkeluider van St. Joris, schuin tegenover de
Landscroon werd gekocht. Het verbondboek, vermeld op fol.
8v., bestaat helaas niet meer, tenzij hiermede het verdragboek,
d.w.z. het register van de raadsresolutiën wordt bedoeld. Het
gehele bedrag voor de dagelijkse gang van zaken beliep ruim
3% van de totale uitgaven; de benodigheden voor de knapen
op de Landscroon omvatten 2.7% van het eindbedrag en be-
stonden in hoofdzaak uit kleding, vuur en huishuur.

Veel belangrijker is de post „rijden”. Het gaat hier niet alleen
om het uittrekken der stadsboden te paard met speciale op-
drachten van allerlei aard naar practisch alle windstreken, doch
daarnaast zien wij ook burgemeesters en gezworenen met
„hon guede vrunden” hun ros bestijgen om een diplomatieke
zending te vervullen of vijanden achterna te rijden. De aantallen
personen en paarden, die aan deze expedities deelnamen, worden
meestal nauwkeurig vermeld. Zo trok men b.v. met 46 paarden
naar een dagvaart te Aken, waarbij ook de verteringen, die te
Gulpen en bij thuiskomst te Maastricht werden genoten, ver-
antwoord zijn. Belangrijk zijn ook de posten die betrekking heb-
ben op het uitrijden van boden om vrij geleide te verkrijgen voor

de Maastrichtse kooplieden, die de jaarmarkten te Frankfurt a. Main bezochten.

Ook voor het „rijden” gaf het edict van 1372 enkele voorschriften nl. dat „richteren, scepene, borghemeysteren ende die ghemeyne raet” gezamenlijk zullen kiezen „die ghene die oerbaerlicste siin te riden nae dien dat eysschende is”. Hun dagelijkse vergoeding moest bestaan uit 16 oude groten voor het gebruik van twee paarden en uit tien voor één paard. De gezamenlijke uitgaven voor het „rijden” namen dan ook ruim 19 % van het totaal der uitgaven in beslag.

Om het belang van de relaties, die Maastricht in deze jaren onderhield, enigszins te demonstreren volgt hier een opgave van de namen der personen en colleges, die van stadswege bezoek ontvingen:

de prinsbisschop van Luik, 10 maal

de hertogin van Brabant, 9 maal

de aartsbisschop van Keulen, 4 maal

de drossaard van Gulik, 4 maal

heer Scheyffart van Hemisbach, 3 maal

de rentmeester van Valkenburg, 2 maal

de „jonge here” van Gulik, 2 maal

de raad van Luik, 2 maal

de burggraaf van Dahlem, 2 maal

de ambtmannen van de hertog van Gelder en Gulik, tweemaal.

Verder wordt éénmaal een bezoek vermeld aan: de officiaal van Luik, de rentmeester van de Landen van Overmaas, de hertog van Gelre, de kanselier te Luik, Herman Huen, Johan Kentswilre te Aken, de proost van Luik, de burgemeesters van Huy en Dinant, de heer van Berg, de drossaard van 's-Hertogenrade, de drossaard van Valkenburg, Wilhelm de schrijver te Luik, de heer van Heinsberg en de drossaard van Berchem. In hoeverre sommige van de hier genoemde personen identiek zijn, moet hier onbesproken blijven.

Bovendien werd nog gereden naar de volgende steden:

Luik, 22 maal; Diest, 7 maal; Leuven, 3 maal; Aken, 2 maal; Tongeren, 2 maal; Bilsen, 2 maal; Curingen, 2 maal en naar Elslo, Maaseik, Susteren, Haelen, St. Truiden, Hasselt, Borchwaremme, Huy, Herstal, Brussel, Thienen, Jemeppe, telkens één maal.

Ook de vermeldingen van de lopende boden, die met brieven „van der stat wege” werden uitgezonden geven een inzicht in de stedelijke relaties. De tochten te voet, die vaak meerdere dagen

in beslag namen, alle te vermelden, zou in dit bestek te ver voeren. Volstaan wij met te zeggen, dat zij 93 maal op weg waren en onder meer Huy, Dinant, Hasselt en St. Truiden aandeden. Hun aandeel in de totale uitgaven was 1.3%.

Een volgende groep van uitgaven heeft betrekking op het „schenken”, d.w.z. het vereren van bepaalde personen of colleges met een hoeveelheid wijn. In het totaal werden 55 van dergelijke donaties gedaan, onder meer aan de raadsheren van de koning van Frankrijk en aan die van de hertog van Bourgondië, de „patriarch” van Frankrijk, de hertogin van Brabant — maar ook aan haar opperkok — de burgemeesters en raden van Luik en Aken. Natuurlijk werden ook de proosten van St. Servaas en van St. Lambert te Luik niet vergeten en kregen de kooplieden uit Antwerpen en St. Geertruidenberg eveneens een gastvrij onthaal. Het kostte de stad 2.4% van haar uitgaven.

De groep van allerhande uitgaven, die ongeveer 4.3% der uitgaven omvatte, is een bron van velerlei gegevens. Bier voor de schutten, fooien voor boden van andere steden en gratificaties aan muzikanten zijn steeds terugkerende posten. Dat burgemeester Diric Thonij's tijdens een ruzie in de St. Servaaskerk tussen Luikenaren en Maastrichtse burgers zijn zwaard kwijtraakte is een pikant detail. De omgang met de Noodkist, het reliekschrijn van St. Servaas, wordt evengoed vermeld als de poging van de geselbroeders een andere processie in de war te sturen.

De uitgaven voor winter- en zomerkleding voor een aantal stedelijke functionarissen, waaronder de paymeesters, behoeven geen verdere toelichting.

Een bedrag van 72 lb. en 18 stuiver verantwoord in verband met een oploop op het Vrijthof op vrijdag na Sacramentsdag (19 juni) geeft ons een kijkje op het stedelijk leven uit die dagen. Ongeveer 10 personen liepen hierbij verwondingen op, maar de chirurgijn Tilman van Solt wist een aantal van hen „mitter Gots helpen” te genezen. Wat de aanleiding tot deze botsing is geweest, is niet geheel duidelijk.

De uitgaven vervolgens, gedaan voor de „soudennere”, die in het vrije veld patrouilleerden, en voor de schutten en de wachters op de poorten bedragen 8,7% van het totaal. De speciaal bewaakte poorten worden opgesomd, evenals het aantal weken, dat de soldeniers „in den velde” doorbrachten.

Zoals in iedere administratie nemen ook de personeelskosten, die onder het volgende hoofd worden vermeld, een vrij grote plaats in. Hier 9,8%. Zonder enige hiërarchie in acht te nemen

worden de poortwachters, de gewantmakersknecht in de hal of op „de halle”, de heelmeeester, de beide burgemeesters, de stads-klerk, de boden, de klokkeluiden van St. Servaas, de meesters van de ramen, die voor het rekken van het laken werden benut, en een aantal anderen opgesomd.

Tot slot volgen, na een aantal posten betreffende achterstallige betalingen, de zg. „verthennacht payen”. Zoals het woord zegt, betreft het hier betalingen, die om de veertien dagen werden gedaan en wel altijd op een zondag. De eerste uitbetaling viel „sondaigs na sent Dyonijs daigh” (12 oktober 1399) en de laatste op „sondaigs na onser Vrouwen daigh nativitas (13 september 1400). Het gebruik om op zondagen af te rekenen is geen specifieke Maastrichtse aangelegenheid, maar een voor die tijd veelvoorkomend verschijnsel.

Het zou in deze inleiding te ver voeren om het geheel der „verthennacht payen”, die gedaan werden ten behoeve van openbare voorzieningen, te bespreken. De posten zijn over het algemeen duidelijk. Men vindt er veel van het stedelijk leven uit die jaren in weerspiegeld en een schat aan gegevens, die b.v. betrekking hebben op werkzaamheden aan wallen en poorten, grachten en bruggen; verder op onderhoud van stadsgebouwen en de levering van materialen. Topografische bijzonderheden, tot nu toe vrijwel onbekend, zoals de veeweiden bij de Muizenberg te Wijk, enkele „wingerts” binnen de stad, een bron van O.L.Vrouw e.a. dragen hun steentje bij tot de kennis van de stadsgeschiedenis en stedelijke topografie. Aan het einde van de veertiendaagse betalingen volgen nog een aantal uitgaven voor reparaties aan de Markttoren en aan het daarin opgestelde uurwerk.

Hiermede is de rekening dan ten einde.

De inkomsten bedroegen in het totaal 4379 lb. 10 stuiver en 3 birman en de uitgaven 4377 lb. en 5½ stuiver, zodat er nog juist van een klein batig saldo sprake was.

Overigens dient te worden opgemerkt, dat een aantal inkomsten, die men redelijkerwijs zou verwachten, niet geboekt zijn, zoals b.v. de opbrengst uit de burgerschapsverleningen, de wolwaag en de boetegelden, waarvan zeker een gedeelte aan de stad toeviel. Ook dit is eigenlijk een algemeen probleem en het is heel goed mogelijk, dat dergelijke opbrengsten uit de rekening werden gehouden, omdat men er al aanstonds een vaste bestemming voor had. Zeker is dit echter niet.

Het zou een aparte en veelomvattende studie kosten om op de omrekenwaarde en de reële waarde van de in de rekening voorkomende munten nader in te gaan. Het aantal muntsoorten is vrij omvangrijk, nl. meer dan 20 stuks. De rekeneenheid is het pond, onderverdeeld in 20 stuivers en iedere stuiver weer in 4 birmen. Als men de munten probeert om te rekenen, dan blijkt dat aan een en dezelfde munt vaak een andere waarde wordt toegekend, zij het met een gering verschil. Of dit verband houdt met de metaalwaarde is moeilijk te zeggen.

Belangrijker dan de kennis van de omrekenwaarde van de munt, is de vraag wat men voor zijn geld kon kopen. Uit de rekening zijn dienaangaande wel enige gegevens af te leiden, al wordt over de dagelijkse behoeften bitter weinig gezegd. De daglonen schijnen te variëren van 2 s. tot 6½ s., waarbij rekening wordt gehouden met de aard van het werk en de bekwaamheid van de vakman. Daarentegen kostte b.v. een ijzeren schop 4 s., een kwart wijn 2 s., een plank van 24 voet 6 s., een el laken 14 s. en een mud kolen 16 s. Maar ook bij de prijzen van dezelfde goederen treft men verschillen aan, zodat een systematisch onderzoek van de rekening en vergelijkingsmateriaal onontbeerlijk blijft.

Tenslotte nog een woord over de politieke achtergrond, waartegen zich de geschiedenis van Maastricht omtrent de eeuwwisseling in een meer of minder verwijderd verband afspeelt. Temidden van de verwarring, teweeggebracht door het voortziehen van het Westers Schisma en de Honderdjarige Oorlog, vergroot door de toenemende verbittering, waarmee de huizen van Orleans en Bourgondië elkaar de leiding in Frankrijk betwistten, zijn deze jaren voor onze streken een fase in het opdringen van Gulik naar de Maas, de Bourgondische expansie ten oosten van de rivier en de krachtmeting tussen de elect van Luik en de corporatieve democratie, welke voor het prinsbisdom „le siècle des malheurs” inluidt.

Gulik had vrij onverwacht een belangrijke plaats onder de leenstaten tussen Rijn en Maas veroverd, doordat de gelijknamige zoon van hertog Willem II van Gulik in 1372 zijn oom Reinald III, de laatste mannelijke telg uit het Wassenbergs-Gelderse huis, was opgevolgd en in 1393, bij de dood van zijn vader, een personele unie tussen Gelre en Gulik tot stand bracht. Na het kinderloos overlijden van de ridderlijke en krijgslustige hertog — Willem I van Gelre, Willem III van Gulik — in 1402, werd hij opgevolgd door zijn broer Reinald IV, die reeds

eerder als „jonge hertog van Gulik” bestuursbevoegdheden in dit hertogdom had⁹ gehad. Zijn dood in 1423 maakte een eind aan de Gelders-Gulikse unie.

Deze tijdelijke machtsconcentratie bleek een ernstige hinderpaal voor de Brabantse expansiedrang, te meer, daar hertog Wenzel (1356—1383) en hertogin Johanna (1356—1406) na de slag van Baesweiler (1371) met onoverkomelijke financiële moeilijkheden te kampen hadden. Desondanks wisten zij zich in 1378 door overname van de erop rustende pandrechten in het bezit te stellen van de burchten Millen, Gangelt en Waldfeucht, die de toegang tot de Maas tussen het Overkwartier en de Landen van Overmaas afgrendelden.¹⁰ De Brabantse aanwezigheid op dit strategisch punt was een der voornaamste oorzaken van de oorlogen met Gelre en Gulik in de jaren 1386—1390 en 1397—1399. Johanna kon zich uitsluitend handhaven door de duur gekochte steun van Filips de Stoute, hertog van Bourgondië en, op grond van zijn huwelijk met Johanna's nicht Margaretha, sinds 1384 graaf van Vlaanderen. Bij de vrede van Ravestein (1399) moest zij Grave aan Gelre afstaan, doch de kastelendriehoek bleef tot 1420 deel uitmaken van de Brabantse Landen van Overmaas. De spanning in dit gebied duurde echter voort en werd nog groter toen de „jonge graaf” Salm op 8 december 1400 zijn rechten op Born, Sittard en Susteren voor de som van 70.000 rijnsse guldens aan de hertog van Gulik overdroeg.¹¹ Millen, Gangelt en Waldfeucht, op dat moment in handen van Filips de Stoute, vormden thans een Bourgondisch-Brabantse wig tussen het Gulikse land en de zojuist verworven voorpost aan de Maas.

⁹ De uitdrukking „jonge hertog” houdt geen verband met de leeftijd, doch met de positie van Reinald als toekomstige opvolger van zijn broer. Vgl. de termen „Jungherzog” en „Junggraf” in: TH. J. LACOMBLET, *Urkundenbuch für die Geschichte des Niederrheins*, Bd. III, unver. Neudruck, Aalen 1960, o.a. nrs. 1041, 1075, 1080, 1081.

¹⁰ H. LAURENT et FR. QUICKE, *L'accession de la Maison de Bourgogne au duché de Brabant et de Limbourg* (1383—1407), 1re partie, Bruxelles 1939, blz. 113, 119, 187. Vgl. o.a. L. VAN HOMMERICH, Van Heerlen naar Wassenberg door een historisch omstreden grensgebied, in: *Het land van Herle*, 1965, blz. 113—139; K. J. KUTSCH, Die Geschichte der Herrlichkeiten Gangelt, Millen und Waldfeucht im 14. Jahrh., in: *Heimatkalendar des Selfkantkreises Geilenkirchen-Heinsberg*, 1951, blz. 17—18 en W. JAPPE ALBERTS, *Geschiedenis van Gelderland*; 's Gravenhage 1966; blz. 82—85.

¹¹ LACOMBLET, o.c., nr. 1081 (8 dec. 1400); *Rapport over Born, Sittard, Susteren en andere plaatsen*, (1400), in: *Maasgouw*, 1940, blz. 56—58.

Aan de andere kant verloor de traditionele tegenstelling tussen Brabant en het prinsbisdom Luik veel aan politieke betekenis, daar de agressieve elect Jan van Beieren (1390—1417) in zijn strijd tegen de Luikse standenstaat op de steun van Filips van Bourgondië en hertogin Johanna was aangewezen en om deze reden b.v. gedwongen werd aan de oorlog tegen Gelre-Gulik (1397—1399) deel te nemen. Zijn streven de macht van de schepenbanken met behulp van de feodale rechtbank „de Ring van het Paleis” en het gerecht van de officiaal te breken leidde tot opstanden van de volkspartij, de zg. Hédroits, (1393—1395; 1402—1403). In 1406 week Jan van Beieren uit naar Maastricht. De verplaatsing van het landsheerlijk bestuur naar de tweeherige stad werd beantwoord door de keuze van de seneschalk van Loon, Hendrik van Perwez, tot momber van het prinsbisdom en van zijn zoon Dirk tot kerkvorst. De tegenelect kreeg de steun van een aanzienlijk gedeelte van de Luikse adel, o.a. Boudewijn van Montjardin, heer van Diepenbeek.¹²

Hertogin Johanna was na het overlijden van Wenzel in december 1383 volledig van haar geldschietters afhankelijk geworden. De meeste ambten en domeingoederen in de Landen van Overmaas kwamen als pand in het bezit van inheemse of Rijnlandse edelen, zoals Scheiffart van Merode, heer van Hemmersbach, Reinier Thoreel van Berneau en Hendrik van Gronsveld, drossaards van Valkenburg (1365 — ca. 1388; ca. 1388 — 1395), Jan van Loon, heer van Heinsberg, en de edelman-speculant Reinald van Schoonvorst, die in samenwerking met zijn broers Jan, heer van Monschau, en Koenraad, heer van Elsloo, en met de steun van machtige relaties in Aken, Luik en Maastricht een verreikende politieke invloed kon doen gelden.¹³ Tot de schuldeisers van Johanna behoorde ook Herman Hoen, schout van Maastricht (1371—1404), die in 1388 voor zijn diensten met de heerlijkheid Hoensbroek werd beloond.

Nadat Filips de Stoute in de jaren 1387—1389 het grootste gedeelte van Limburg en Overmaas als waarborg voor de hem

¹² Vgl. FR. SCHNEIDER, *Herzog Johann von Baiern*, Berlin 1913; J. VAN DE WERFF, *Maastricht en de Luikse onlusten, 1402 tot 1408*, z.pl., 1961.

¹³ G. D. FRANQUINET, *Les Schoonvorst*, in: *Publications Soc. hist. archéol. Limbourg* 11(1874), blz. 259. Vlg.; BARON DE RYCKMANN DE BETZ et F. DE JONGHE D'ARDOYE, *Armorial et biographies des chanciers et conseillers de Brabant*, in: *Recueil des tablettes de Brabant*, 2(1956), blz. 266—267, 276; J. JONGEN, Reinoud van Schönforst-Heerlen, in: *Het land van Herle*, 1967, blz. 84—86.

door Johanna verschuldigde bedragen in pand ontvangen had, slaagde hij erin de op de burchten en heerlijkheden drukkende pandsommen op korte termijn af te lossen en de vroegere schuldeisers door de functie van raadsheer of ambten aan zich te binden. De krachtige invloed van de Overmaas-Rijnlandse adel op de Brabantse politiek in de eerste helft van de 15e eeuw dateert uit deze periode. In 1396 tenslotte stond de oude hertogin, onder voorbehoud van haar titel, de souvereiniteit over Limburg en de Landen van Overmaas — doch niet het Brabantse aandeel in het landsheerlijk gezag over Maastricht — aan Filips de Stoute af. Aldus werden deze landen in strijd met de Blijde Inkomst tijdelijk uit de personele unie met Brabant losgemaakt. Limburg en Overmaas zijn de eerste territorien in de Nederlanden, waarover de hertog van Bourgondië krachtens eigen recht het bewind voerde. Filips stelde een Raad voor zijn zo juist verworven gebieden in en bediende zich van commissarissen om voorkomende moeilijkheden tot een oplossing te brengen. Jan van Immerseel werd gouverneur van Limburg en Overmaas (1394—1404), de Brabander Arnold van Crayenhem, heer van Grobbendonk, drosard van het land van Valkenburg (1395—1405).¹⁴

De centrale positie, welke de hertog van Bourgondië op het einde van de 14e eeuw in de zuidelijke gewesten innam, hevelde zijn strijd met het geslacht van Orleans om de macht in Frankrijk naar onze streken over. Lodewijk van Orleans wist in 1401 hertog Willem van Gulik voor zijn zaak te winnen en trad in verbinding met de Luikse volkspartij en de rijksstad Aken, die de zijde koos van de in 1400 afgezette rooms-koning Wenzel en de poorten voor zijn opvolger, Ruprecht van de Palts, gesloten hield.¹⁵

Bleven de spanningen tussen de grote leenstaten na de vrede van Ravestein als een latente bedreiging van de vrede voortbestaan, in het prinsbisdom Luik kon de burgeroorlog ieder ogenblik opnieuw opblaaien, terwijl in de Landen van Overmaas en in de Rijnlandse vorstendommen gewapende botsingen als

¹⁴ Vgl. LAURENT et QUICKE, O.C.; A. VERKOOREN, *Inventaire des chartes et cartulaires des duchés de Brabant et de Limbourg et des Pays d'Outre-Meuse*, 1383—1396, 1396—1404, Bruxelles 1961, 1966, 3 dln., passim. Over Arnold van Crayenhem: J. M. VAN DE VENNE, *Geschiedenis van het kasteel van Valkenburg*, z.pl. 1951, blz. 119.

¹⁵ Vgl. G. BERS, *Die Allianz zwischen Ludwig von Orleans und den Herzögen von Geldern-Jülich*, 1965; B. Poll, *Geschichte Aachens in Daten*, Aachen 1960, blz. 52.

gevolg van feodale ontrouw, financiële geschillen, veten tussen adellijke families en ordinaire vechtpartijen aan de orde van de dag waren. De moord op Jan van Gronsveld te Aken in 1386 leidde tot een vendetta tussen de geslachten van Schoonvorst en Gronsveld, waarbij tal van burgers uit Maastricht en Aken betrokken waren. Toen Reinald van Schoonvorst de Brabantse zijde koos, bezette de hertog van Gulik in 1396 de stamburcht Schoonvorst en het kasteel Wilhelmstein, dat de overgang over de Worm tussen 's-Hertogenrade en Aken beheerste.¹⁶ Een verraderlijke overval nabij Dalem in 1400, waarbij de leden van het machtige Valkenburgse geslacht van Berg, nl. Reinier en Dirk, burchtcommandanten van Bolland en Limburg, en Adam van Berg, heer van Limbricht, met hun bondgenoten, onder wie Koenraad van Schoonvorst en Herman Hoen, betrokken waren, kostte het leven aan de gebroeders Flamand van Warsage en enkele Luikse edelen en gaf aanleiding tot een diplomatiek geschil tussen Filips de Stoute en Jan van Beieren.¹⁷

Door de tweeherigheid en de in 1284 voorgeschreven neutraliteit werd Maastricht een centrum van diplomatieke bedrijvigheid, waartoe het trouwens door het Luiks-Brabants traktaat van 1398 uitdrukkelijk was aangewezen.¹⁸ Ook als uitvalsbasis tegen Gelre en Gulik en als knooppunt in de geldhandel heeft de stad omtrent de eeuwwisseling een rol gespeeld; de „wissel van Tricht” wordt in de oorkonden uit deze jaren herhaaldelijk genoemd. Nadat de stad zich ten opzichte van de Luikse burgeroorlogen zo lang mogelijk neutraal had gehouden, koos zij eerst in 1406 openlijk de zijde van de elect. Verschil van mening over de te volgen politiek treedt als zodanig niet aan het licht, ofschoon de invloed van de ambachten op de samenstelling van het stadsbestuur, die nimmer zo groot was als in de periode van 1379 tot 1428, deze wel doet veronderstellen. Een indicatie in deze richting is wellicht de gunstige opname van de flagellanten door de Maastrichtse bevolking tegen de wil van de magistraat en ondanks het verbod van Jan van Beieren en de Luikse officiaal¹⁹.

Ofschoon de burgeroorlog in het prinsbisdom eerst vanaf

¹⁶ *1100 Jahre Bardenberg, 867—1967*, Bardenberg 1966, blz. 29 vlg.

¹⁷ J. CEYSSENS, *Renier de Berghe, 1369—1451*, Visé 1912, blz. 11; VERKOOREN, o.c. (1396—1404), blz. 112 vlg.

¹⁸ L. J. SURINGAR, *Bijdrage tot de kennis van den regeeringsvorm van Maastricht*, Leiden, 1873, blz. 63.

¹⁹ J. DARIS, *Histoire du diocèse et de la principauté de Liège pendant le 15e siècle*, Liège 1887, blz. 39.

1403 de overheersende factor wordt in de politiek en het stadsleven te Maastricht, zag de magistraat zich ook in de voorafgaande jaren voor allerlei conflicten en gevaren gesteld, die tot het bijwonen van dagvaarten, tot diplomatieke reizen en de achtervolging van vijanden buiten de muren noopten. De stad had geschillen met Luik, waarvan de aanleiding niet duidelijk is, en werd, waarschijnlijk wegens haar sympathie voor de geliefbroeders, door een beperkt interdict getroffen. Het kapittel van Sint Servaas moest zich tegen zoveel inbreuken op zijn rechten verweren, dat de pauselijke bescherming, waarop de kanunniken zich steeds hadden laten voorstaan, ondeugdelijk bleek. In plaats van de curie in het verre Rome aanvaardden de kanunniken in 1386 het kathedraal kapittel van Luik als beroepsinstantie en kregen zij in 1401 de dekens van O.L.Vrouw ter Schreden te Keulen, St. Dionysius te Luik en St. Pieter te Utrecht als judices et conservatores van hun kerk en bezittingen toegewezen.²⁰

De grootste zorg voor het stadsbestuur was de onveiligheid op het platteland, gevolg van de particuliere veten en de oorlog van 1397—1399.²¹ Met deze situatie hield de veelvuldige toepassing van het overigens volkomen normaal geachte recht van kommer of arrest nauw verband. Dit rechtsmiddel gaf echte of vermeende crediteurs de bevoegdheid om als inleiding tot een civiele procedure conservatoir beslag te leggen op de goederen van de schuldenaar, doch wanneer deze een vreemdeling was, d.w.z. tot een andere rechtskring behoorde als de schuldeiser, stond het hun vrij bovendien tot aanhouding en gijzeling over te gaan. In het licht van het beginsel der corporatieve aansprakelijkheid betekende de vaak moeilijk van roof of chantage te onderscheiden toepassing van het kommerrecht²² voor Maastricht een drukkende last, daar tal van burgers in de Landen van Overmaas ge-goed waren, ridderlijke geslachten zoals de Hoens, de van Berghs en de Schoonvorsten door ambten en bezittingen binnen de muren de stad bij hun geschillen konden betrekken en de lakenhandel op Frankfurt een der voornaamste bronnen van inkomsten

²⁰ P. DOPPLER, Verzameling van charters en bescheiden betreffende het vrije rijkskapittel van St. Servaas te Maastricht, in: *Publications Soc. hist. arch. Limbourg* 68 (1932), blz. 272, 289 n.1, 293.

²¹ De onveiligheid in Limburg-Overmaas blijkt o.a. uit een bevelschrift van Filips van Bourgondië dd. 11 april 1399. -GAM. Charters, invnr. 32.

²² Over het recht van kommeren: K. JANSSEN DE LIMPENS, Het verbond van Aken van 1420, in: *Maasgouw*, 1967, kol. 169—176. — Het rechtsmiddel wordt o.a. genoemd in de Alde Caerte, art. 9 (L. CRAHAY, *Coutumes de Maastricht*, Bruxelles 1876, blz. 9.)

uitmaakte.²³ De veiligheid van de route naar Keulen was voor de Maastrichtse lakenindustrie een levensbelang. De magistraat mocht dan ook niets nalaten om het beschermende geleide van de hertog van Gulik door zijn land te behouden en rechtsverstoorders tot de orde te roepen. Een proces over het kommeren van kooplieden op weg naar de Frankforter jaarmarkt werd b.v. in 1401 door burgemeesters, schepenen en gezworenen tot voor het koninklijke hofgerecht te Neurenberg gebracht.²⁴

De transcriptie van de oorspronkelijke tekst is in overeenstemming met de „Regels voor het uitgeven van historische bescheiden”, samengesteld in opdracht van het bestuur van het Hist. Genootschap, 4e druk, 1966. Hierbij moet worden aangekend, dat bewust is afgeweken van hetgeen de Regels aanbevelen over het vetdrukken van in de tekst voorkomende hoofdletters. Alle namen van personen en van topografische benamingen zijn in de transcriptie met een hoofdletter geschreven, daar het in veel gevallen niet is uit te maken of er in het origineel al dan niet een dergelijke letter staat. De y en ij zijn letterlijk weergegeven, zoals zij in de tekst voorkomen, vooral ook omdat men niet weet welke rol het dialect hierbij heeft gespeeld. De passages, die men gespatieerd gedrukt aantreft, zijn in het oorspronkelijke onderstreept.

De annotatie bestaat uit twee categorieën, die mededelingen bevat over de tekst en met opeenvolgende letters is aangeduid en een tweede, met cijfers aangeduid, die de tekst toelicht.

Deze laatste is met opzet zeer beperkt gehouden, aangezien het hier op de eerste plaats een bronnenuitgave betreft en niet een tekstverklaring. Toegevoegd is wel een glossarium van niet direct begrijpelijke woorden, waarin helaas niet alle verklaard konden worden. Aan het slot is opgenomen een index van persoons- en plaatsnamen.

Gaarne betuig ik op deze plaats mijn oprechte dank aan mr. drs. H. H. E. Wouters, stadsarchivaris van Maastricht, voor zijn daadwerkelijke medewerking, die ik bij de uitgave van deze rekening en vooral bij het schrijven van de inleiding daarop mocht ondervinden. Prof. Dr. W. Jappe Alberts ben ik dank verschuldigd voor zijn belangstelling en onmisbare adviezen.

²³ Vgl. J. KOREMAN, Aspecten van de Maastrichtse lakennijverheid en -handel, in: *Miscellanea Trajectensia*, Maastricht 1962, blz. 214—221.

²⁴ GAM. Charters (11 november 1401), invnr. 32^b.

In nomine Domini Amen. In den joer onse Heren 1399 joer op sent Remijs avent is te weten dat meyster Henric van Riemst ende Godart Gans peymeystere sint der stat van Trijcht dit joer langc bis sinter Remys daigh du men scrijft 1400. Dit is hon opheven van den selven joer.

Item in den eirsten van den fermteyt die viele op onser Vrouwen daigh nativitas de quam ter weken op 45 lb. 6 s. Summa van 13 weken compt op vijf hondert 88 lb. 18 s. dar van hebben onse heren dat derde deijl dat compt op hondert 96 lb. 6 s. ende van sijtgelde 5 lb. so blijft der stat 387 lb.g. ende 12 s.g.

Item van den fermteyt die viele des sondaigs des 7 daigh van den meirt de quam ter weken op $41\frac{1}{2}$ lb. 3 bir. Summa van 13 weken compt op vijf hondert 40 lb. dar van hebben ons heren dat dardedeyl compt op 180 lb. ende van sijtgelde 5 lb. so blijft der stat 355 lb.g.

Item van den fermteyt de viele des sondaigs des 6 daigh in junio de quam ter weken op 45 lb. 6 s. Summa van 13 weken compt op vijfhondert 88 lb. 18 s. dar van hebben ons heren dat derdedeyl dat compt op 196 lb. 6 s. ende van sijtgelde 5 lb. so blijft der stat 387 lb.g. 12 s.g.

Item van den fermteyt de viele des sondaighs voir onser Vrouwen daigh nativitas de quam ter weken op 42 lb. 3 s. 3 bir. Summa van 13 weken compt op vijfhondert 48 lb. 8 s. 3 bir. dar van hebben ons heren dat derdedeyl dat compt op 182 lb. 16 s. ende van sitgelde 5 lb. so blijft der stat 360 lb. 14 s. Summa summarum huius 1490 lb. g. $17\frac{1}{2}$ s.

fol 1^v

Dat opheve van den broede gelde

Item van den broide gelde dat viele des sondaigs voir sent Mertijns daigh dat quam ter weken op 7 lb. 6 d. Summa van 13 weken compt op 91 lb. $6\frac{1}{2}$ s. dar van hadden meyster Henric Bomer ende Godart Gans dat halfsheit dat compt op 45 lb. 13 s. ende van sitgelde 5 lb., so blijft der stat 40 lb. $13\frac{1}{2}$ s. g.

Item van den broide gelde dat viele des sondaighs des 8 daighe februarii dat quam ter weken op $7\frac{1}{2}$ lb. 4 alde placken 13 d. Summa van 13 weken compt op 102 lb. $8\frac{1}{2}$ s. des geyt aff van sijtgelde 5 lb., so blijft der stat 97 lb. $8\frac{1}{2}$ s. g.

Item van den broide gelde dat viele des sondaighs des 9 daigh in den mey dat quam ter weken op 7 lb. 1 alde plack. Summa van 13 weken compt op 92 lb. $4\frac{1}{2}$ bir. des geyt aff van sijtgelde 5 lb. so blijft der stat 87 lb. $4\frac{1}{2}$ bir.

Item van den broide gelde dat viele des sondaighs des 8 daigs in Augusto dat quam ter weken op $6\frac{1}{2}$ lb. 1 alde plack. Summa van 13 weken compt op $85\frac{1}{2}$ lb. $4\frac{1}{2}$ bir. des geyt aff van sijtgelde 5 lb. so blijft der stat $80\frac{1}{2}$ lb. ende $4\frac{1}{2}$ bir.

Summa huius 305 lb. g. 14 s. 1 b.

fol 2^r

Dit is dat opheven van den swarten bier van den wijtten bier ende van den mede.

Item van den swarten bier gelde dat viele des sondaighs voir sent Mertijns daigh dat quam ter weken op $8\frac{1}{2}$ lb. 3 s. 2 alde placken. Summa van 13 weken compt op 114 lb. 11 s. 1 bir. dar van hebben meyster Henric Bomer ende Godart Gans dat halscheit dat compt op 57 lb. $5\frac{1}{2}$ s., so blijft der stat 57 lb. $5\frac{1}{2}$ s.

Item op den selven daigh van den wijtten bier gelde dat quam ter weken op 10 gulden 6 alde placken den gulden voir 24 s. mackt 162 lb. 6 s. 3 bir. dar van hebben meyster Henric Bomer ende Godart Gans dat halscheit dat compt op 81 lb. 3 s., so blijft der stat 81 lb. 3 s.

Item op den selven daigh van den mede gelde dat compt op 5 s. 6 d. ende 8 copy. Summa van 13 weken compt op 3 lb. $13\frac{1}{2}$ s. dar van hebben meyster Henric Bomer ende Godart Gans dat halscheit dat compt op 37 s., so blijft der stat 37 s.

Item van den swartenbier dat viele des sondaighs des 8 daighe van februarii, dat quam ter weken op 9 lb. 2 alde placken 6 d. 4 copy. Summa van 13 weken compt op 119 lb. 9 s. 3 bir.

Item op den selven daigh van den wijttebir gelde dat quam ter weken op 10 gulden 7 alde placken den gulden voir 24 s., mackt tsamen 163 lb. 8 st. g.

Item op den selven daigh van den mede gelde dat quam ter weken op 12 s. 4 d. Summa van 13 weken compt op 8 lb. 1 bir.

Item van den swarten bier gelde dat viele des sondaighs des 9 daigh in den mey dat quam ter weken op $8\frac{1}{2}$ lb. 3 s. 2 alde placken. Summa van 13 weken compt op 114 lb. 11 s. 1 bir. dar van hebben meyster Henric Bomer ende Godart Gans dat halscheit dat compt op 57 lb. $5\frac{1}{2}$ s., so blijft der stat 57 lb. $5\frac{1}{2}$ s.

Item op den selven daigh van den wijtten bier gelde dat quam

ter weken op 10 gulden 6 alde placken den gulden voir 24 s. mackt 162 lb. 6 s. 3 bir. dar van hebben meyster Henric Bomer ende Godart Gans dat halscheit dat compt op 81 lb. 3 s., so blijft der stat 81 lb. 3 s.

Item op den selven daigh van den mede gelde dat compt op 5 s. 6 d. ende 8 copy. Summa van 13 weken compt op 3 lb. 13½ s. dar van hebben meyster Henric Bomer ende Godart Gans dat halscheit dat compt op 37 s., so blijft der stat 37 s.

Item van den swarten bier dat viele des sondaighs des 8 daighe van februarij, dat quam ter weken op 9 lb. 2 alde placken 6 d. 4 copy. Summa van 13 weken compt op 119 lb. 9 s. 3 bir.

Item op den selven daigh van den wijtten bir gelde dat quam ter weken op 10 gulden 7 alde placken den gulden voir 24 s., mackt tsamen 163 lb. 8 st. g.

Item op den selven daigh van den mede gelde dat quam ter weken op 12 s. 4 d. Summa van 13 weken compt op 8 lb. 1 bir.

Item van den swarten bier gelde dat viele des sondaighs des 9 daigh in den mey dat quam ter weken op 12½ lb. Summa van 13 weken compt op 162½ lb., des geyt aff overmits des gemeynen raide 19½ lb., so blijft der stat 143 lb. g.

Item op den selven daigh van den wijtten bier gelde dat quam ter weken op 14 gulden 6 d. 8 copy, den gulden voir 24 s., mackt tsamen twehondert ende 18 lb. 16½ s.g.

Item op den selven daigh van den mede gelde dat quam ter weken op 3 s. 2 d. Summa van 13 weken compt op 2 lb. 1 s.

Item van den swarten byer gelde dat viele des sondaighs voir sent Laurentius daigh dat quam ter weken op 8½ lb. 15 d. 3 cop. Summa van 13 weken compt op 111 lb. 7 s.g.

Item op den selven daigh van den wijtten bier gelde dat quam ter weken op 14½ gulden 3 alde placken 12 copy ende 12 d. den gulden voir 24 s., mackt tsamen 230 lb. 3 s. 2½ bir.

Item op den selven daigh van den medegelde dat quam ter weken op 2 s. Summa van 13 weken compt op 26 s.g.

fol 2v

Item van den broede gelde van den swarten bier van den wijtten bier van den mede dat viel des sondaighs voir sint Mertijns daighe dat quam tsamen op 328 lb. 19 s. dar van hebben meyster Henric van Riemst ende Godart Gans dat halscheit dat camppt op 164 lb. 9½ s. des geyt aff van sijtgelde 5 lb., so blijft der stat 159 lb. 9½ s.

Summa huius 1297 lb.g. 7 s. ende $\frac{1}{2}$ bir.

Dit is dat opheven van Alrehande.

Item op sent Mertijns daigh ontfangen van der vetter woeghen van den gantsen joer 52 lb. $3\frac{1}{2}$ s. des geyt aff van sijtgelde 5 lb., so blijft der stat 47 lb. $3\frac{1}{2}$ s.

Item op den selven tijde ontfangen van den gharenwoegen van den gantsen joer 23 lb. 7 bir.

Item op den selven tijt ontfangen van den wande wougen van den gantsen joer 2 lb. 2 s. 3 bir.

Item op sent Andries daige ontfangen van den vissche dischen 16 lb. 1 bir. des geyt aff van sijtgelde 5 lb., so blijft der stat 11 lb. 1 bir.

Item op sent Mathijs daighe van den joer van 99 ontfangen van den woeghe penninc 41 lb. 11 s.

Item op sent Mathijs daige van den joer van 400 ontfangen van den woeghe penninc 59 lb. des geyt aff van sijtgelde 5 lb., so blijft der stat 54 lb.

Item ontfangen van den samenkoop van den gantsen joer 62 lb. 4 s.

Item ontfangen van Craenenport¹ van den gantsen joer 2 marck ende 2 s. die marck 38 s., mackt 3 lb. 18 s. 3 bir.

Item ontfangen van Cloes huis radermeker te Wijk² van den gantsen joer 17 alde gr. den groeten 8 bir., mackt 31 s. 4 bir.

Item ontfangen van Wammekers huis te Wijk van den gantsen joer 10 alde gr. mackt 18 s. 3 bir.

Item ontfangen van den huise bij sent Mertijns kirke van den gantsen joer 1 marck mackt $37\frac{1}{2}$ s.

fol 3^r

Item ontfangen van Arnolt van Weirt van den thoren achter sijn huis 4 alde g., mackt $7\frac{1}{2}$ s.

Item ontfangen van den ganghe bij der joncfrou huis van sent Gerlach³ 12 alde g., mackt 23 s.

Item ontfangen van den huisen bij die Predekere van den gantsen joer 6 marck die marck $37\frac{1}{2}$ s., mackt 11 lb. 5 s.

Item ontfangen van den kelre in dat denckhuis⁴ van den gantsen joer 5 mott., mackt 4 lb. 15 s.

¹ De Craenenpoort was gelegen aan de Oeverenwal te Wijk.

² Wijk is het stadsgedeelte op de oostelijke Maasoever.

³ Refugiehuis van het adellijk klooster der Norbertinessen te Houthem-St. Gerlach. Dit huis was gelegen in de Stokstraat.

⁴ Zetel van de schepenbanken, gelegen in de Kleine Staat.

Item ontfangen van beyde onser heren rentmeystere van den biere fermteyt van ygelijc fermiteyt 7 vierdel wijns die quart 2 s., mackt 11 lb. 4 s.

Item ontfangen van der invart van den visschen 100 holl. gulden den gulden 24 s., mackt 115 lb.

Item ontfangen van den vynstersteynere in der lantscroenen ⁵ 8 mott. 2½ s., mackt 7 lb. 14½ s.

Item ontfangen van Arnolt Kynckelmoy van den watergange doir dat denckhuis 24 rijsche gulden den gulden 28½ s., mackt 19 lb. ende 19 s.

Summa huius 421 lb.g. 7 s. ende 2½ bir.

Dit is dat opheven van den wokennere.

Item ontfangen van Heynen van Susteren 16 holl. gulden, 2 s. men, den gulden voir 23 s., mackt 18 lb. 6 s.

Item ontfangen van jonfrou Margareten van Graes 16 holl. gulden, 2½ s. men, den gulden voir 23 s., mackt 18 lb. 5½ s.

Item ontfangen van den bieldenmaker van den halven joer 8 holl. gulden den gulden voir 23 s., mackt 9 lb. ende 4 s.

Summa huius 45 lb.g. 16 s.

fol 3^v

Dat opheven van bij vallen.

Item ontfangen van Lonijns van den Cruce 80 holl. gulde den gulden 23 s., mackt 92 lb.

Item ontfangen van Johannes Francken son des lomberdere 50 holl. den gulden voir 23 s., mackt 57½ lb.

Item ontfangen van Cloes Stoter 50 rijsche gulden den gulden voir 28½ s., mackt 71 lb. 5 s.

Item ontfangen van Johan van Jo^a van den Bossche 50 mott. den mott. voir 19 s., mackt 48 lb.

Item ontfangen van heren Gobbel Menten mackt 10 gulden peter, 2 s. men, den peter voir 34 s., mackt 16 lb. 18 s.

Item ontfangen van heren Henric Penres mackt 10 gulden peter, 9 bir. men, den peter voir 34 s., mackt 16 lb. 17 s. 3 bir.

Item ontfangen van heren Bartscheres mackt 10 gulden peter, 2 labayen men, den peter voir 34 s., mackt 16 lb. 18 s. ende ½ bir.

Item ontfangen van heren Lambrecht Cokarts mackt 5 gulden peter den peter voir 34 s., mackt 8½ lb.

* „van Jo” is verschrijving voor „Lo”.

⁵ Zetel van burgemeesters en gezworenen, gelegen in de Grote Staat.

Item van heren Lambrecht Metsmekers mackt 5 gulden peter den peter 34 s., mackt $8\frac{1}{2}$ lb.

Item ontfangen van Arnolt Croeken 20 holl. gulden den gulden voir 23 s., mackt 23 lb.

Item ontfangen van Reynken Kenen $37\frac{1}{2}$ mott., mackt 35 lb. ende $12\frac{1}{2}$ s.

Summa huius 394 lb.g. 11 s. $3\frac{1}{2}$ b.

fol 4^r

Dit is dat weghegelt van Trijcht ende van Wijc.

Item van Hoigbroggenport tot Wijc ende van bij Symon Mertijns port ⁶ van sent Remeys daigh tot onser Vrouwen liechtdaige van 4 moenden dat derdedeyl dat derdeylt van 100 ende 1 lb. dat compt op 33 lb. 13 s.

Item van der selven porten van onser Vrouwen lichtdaige tot sent Remeis daige van 8 moende die twe deyl van 100 ende 21 lb. dat compt op 73 lb. $6\frac{1}{2}$ s. des geyt aff van sijtgelde 5 lb., so blijft der stat 68 lb. $6\frac{1}{2}$ s.

Item van sent Mertijns port te Wijc van sent Remeis daige tot onser Vrouwen lichtdaigen van 4 moenden dat derdeyl van 24 lb. compt op 8 lb.

Item van der selver porten van onser Vrouwen lichtdaige tot sent Remeis daige van 8 moenden die twedeyl van 32 lb. dar van hebben sij 20 lb.

Item van den Aldenhofs port ⁷ van sent Remeis daige tot onser Vrouwe lichtdaige van 4 moenden dat derdedeyl van $4\frac{1}{2}$ marckt dat compt op $1\frac{1}{2}$ marckt, mackt 2 lb. 16 s. 1 bir.

Item van der selver porten van onser Vrouwen lichtdaige tot sent Remeis daige van 8 moenden twe deyl van 6 marken dat compt op 4 marcken, mackt $7\frac{1}{2}$ lb.

Item van Lenckulen port van sent Remeis daige tot onser Vrouwen lichtdaige van 4 moenden dat derdedeyl van 7 lb. compt op 2 lb. $6\frac{1}{2}$ s.

Item van den selven porten van onser Vrouwen lichtdaige tot sent Remeis daige van 8 moenden die twe deyl van 10 lb., dar van hebben sij 6 lb.

Item van Tweynberger porten van sent Remeis daige tot

⁶ Waterpoortje te Wijk.

⁷ Waarschijnlijk is hier nog de oude St. Pieterspoort bedoeld, gelegen in het verlengde van het Lang Grachtje.

onser Vrouwen lichtdaige van 4 moenden dat dardedeyl van 32 marcken mackt 60 lb., des hebben sij 20 lb.

Item van der selver porten 20 lb. van onser Vrouwen liechtdaige tot sent Remeis daige die twe deyl van 23 marcke, dar van hebben sij 26 lb.

fol 4^v

Item van Hochterport ⁸ ende van Lendercruceport van sent Remeis daighe tot onser Vrouwen lichtdaige van 4 moenden dat dardedeyl van 60 lb. compt op 20 lb.

Item van der selven porten van onser Vrouwen Lichtdaige tot sent Remeis daige van 8 moenden die twe deyl van 64 lb., dar van hebben sij 36 lb.

Summa huius 250 lb. g. 12 s. 1 bir.

Dat opheven van den corengelde Trijcht ende te Wijc.

Item op den gueden Vridaighe van der Maesen 6 lb. 5½ s.

Item op den selven daigh op den Holtmarckt ⁹ 2 lb. 5 s.

Item op den selven daigh tot Wijc 3 lb. 15 s.

Item des moedaighs voir sent Michils daigh van den Maesen 6 lb. 7 s.

Item op den selven daigh tot Wijc 3 lb. 2½ s.

Item op den selven daigh op den Holtmarckt 2 lb. 3½ s.

Item op den selven daigh Tweynberghen 6½ s.

Summa huius 24 lb. g. 5 s.

fol 5^r

Dit is dat opheven van den weggen ¹⁰.

Item overmits diese burgermeystere Diric Stillinc ende Willem Vrancken Johan Hacken van Udenberch van 2 weggen sent Joist ¹¹ 2 nuwe gulden mackt 32 s.

Item overmits burgermeystere ende geswoiren Mertijn Vririx van eijnen wege sent Joist ende van eijnen metse trecken 37½ s.

⁸ Boschpoort.

⁹ Houtmarkt, noordelijk gedeelte van de Markt en aansluitend gedeelte van de Boschstraat.

¹⁰ Inkomsten uit afgekochte strafbedevaarten.

¹¹ St. Joost ten Node aan de Kanaalkust.

Item Mette Johan Barben wijf van eynen weghe sent Joist 2 lb. 6 s.

Item Gerart Degens ende sijn dochter van 2 wegen sent Joist 3 mott., mackt 2 lb. ende 17 s.

Item om beden wille meyster Diric Thonijs ende Godart Bylant, Johannes Voegel ende sijn suster van twen weghe sent Joist 2 holl.gulden, mackt 2 lb. 6 s.

Item om beeden wille voele gueder luide Joexken van Kaldenberch van eynen wech sent Joist 19 s.

Item Wouter van Tongeren van eynen weghe tArdenborch 17½ s.

Item om beeden wille beyde der burgermeystere Lambrecht Happart van eynen weghe tot Vendomen twe sent Joist ende van eyne metsetrecken 3 nuwe gulden, mackt 2 lb. 8 s.

Item Johan van Beke van eynen weghe sent Rombolt ¹² 8 s.

Item Lenart van der Dellen van eynen weghe sent Joist 23 s.

Item om beden wille Scillincs ende andere geswoiren Lijsken Gurren van eynen weghe sent Joist 23 s.

Item Pelle der scroeder op den Aldenhoff van eynen weghe sent Joist 31 s.

Item om beeden wille Godart Bylants ende Lambrecht Clocker Wilken Polmans van eynen weghe tArdenborch ende van metsetrecken 1 nuwe gulden, mackt 16 s.

Item Philippen Poelmans van eynen weghe sent Romboldt ende van metsetrecken 1 lb. g.

fol 5^v

Item Henric van Brueselt der jonge van eynen weghe sent Joist 2 nuwe gulden, mackt 32 s.

Item Johan Bonde van eynen weghe sent Romboldt ende van metsetrecken 23 s.

Item Nycol Meyers van eynen wege sent Rombolt 6 s.

Item Peters Francken Paresijs dochter van twe weghe tArdenborch 1 lb. g.

Item van bevelen meystere ende geswoiren Jutten Knoups van eynen weghe sent Jacob eynen tArdenborch 10 holl.gulden den gulden voir 23 s., mackt 11½ lb.

Item Wilken Franckot ende sijn wijf van 4 weghe sent Joist 12 gulden van bevelen meystere ende geswoiren den gulden 24 s. mackt 14 lb. 8 s.

¹² St. Romboutskerk te Mechelen (B.).

Item Wilken Roeven van eynen metsetrecken 1 holl. gulden, makt 23 s.

Item Katherine van Elsloe van twe weghe sent Joist 5 mott., makt 4 lb. 15 s.

Item overmits meystere ende geswoiren Voesen Clencken twe wege te Vendomen twe weghe sent Joist ende van metsetrecken 6 holl. gulden den gulden voir 23 s., makt 6 lb. 18 s.

Item Wilken Hertoghen van eynen weghe te Rochemadoin ¹³ 5 nuwe gulden den gulden 16 s. makt 4 lb.

Item Cloes van Stochem berchouwer van eynen weghe te Vendomen eynen sent Joist eynen tArdenborch ende van metsetrecken 5 lb. ende 7 s.

Item Jacob van Susschen van 2 weghe sent Romboldt 18 s.

Item Johan van Kinroede 1 wech sent Romboldt 13½ s.

Item Ghijse Clencken van eynen weghe sent Joist 1 holl.gulden, makt 32 s.

Item Lijsbet Henrics wijf Westselincs van eynen weghe sent Joist 2 nuwe gulden, makt 32 s.

fol 6^r

Item Johannes Withuis van 2 wegen te Rochemadoin 10 gulden den gulden 24 s. makt 12 lb.

Item der selve Johannes van 2 wegen tArdenborch 2 gulden den gulden 24 s. makt 2 lb. 8 s.

Item der selve van 2 weghe sent Joist 2 sent Romboldt 3 gulden den gulden 24 s. makt 3 lb. 12 s.

Item Heyne Kort van eynen metsetrecken 4 mott., makt 3 lb. ende 16 s.

Item Naele van Heze van 2 weghe sent Joist 1 rijnsche gulden, makt 29 s.

Item Grietken van Susteren van eynen weghe sent Joist 1 lb. g.

Item Grietken van Malle van eynen wech tArdenborch 16 s.

Item Lommen Joist van eynen weghe te Rochemadoin 2 nuwe gulden, makt 32 s.

Item Mertijn van den Bossche van eynen weghe sent Joist 2 nuwe gulden, makt 32 s.

Item om beden wille Godart Bylants Sul der molenner van eynen weghe sent Romboldt 5 s.

Item Johan Clouckart van eynen metsetrecken ende Katherine sijn wijf van 1 weghe sent Romboldt 3 mott., makt 2 lb. ende 17 s. g.

¹³ Rocomadour (Fr.).

Item van den vleysschouweren van wegghen 20 holl. gulden den gulden voir 23 s. mackt 23 lb.

Item Thijsken Scharrenner van eynen weghe te Rochemadoin 4½ mott., mackt 4 lb. 5½ s.

Item overmits meystere ende geswoiren Johan Conincs ende Dries Conincs van 2 wegghen te Rochemadoin 6 nuwe gulden mackt 5 lb. 16 s.

Item overmits meystere ende geswoiren Xrispan Canne van 1 weghe te Rochemadoin 4 nuwe gulden, mackt 3 lb. 4 s.

Item Henric Muweken van 3 wegghen tsent Joist ende 1 te Rochimadoin 3 nuwe g. maect 2 lb. 8 s.

Summa 149 lb. g. 4½ s.

Summa summarum 4379 lb. 10 s. 3 bir.

fol 6^v vacat

fol 7^r

Dit is meyster Henrics van Riemst ende Godart Gans uytgeven in den selven joer.

In den eirsten in die Lantscroen.

Item des anderen daigs na sent Dyonijs daigh an Crykels wijf 1 vueder cloet in die lantscroen 28 s.

Item an die selve 1 medde koelen in die lantscroen 16 birman.

Item Ghijse Wert van den koelen te vueren ende te laeden van der Maese in die Lantscroen^b 3½ s.

Item des moendaigs na sent Dyonijs daige an Lambeirt van Luidic 40 bausten koelen in die Lantscroen der baust 4 s., mackt 8 lb.

Item die koelen te draigen van der Maesen in die Lantscroen der baust 2½ bir, mackt 15 s.

Item op der 11.000 mechde daigh an den clocker van sent Jorijs¹⁴ 4 lb. zigel was dat lb. 6 scaelge, mackt 1½ lb.

Item op sent Symon in den Avent 22 vueder groeter koelen in die Lantscroen ende op dat denckhuis dat vueder 23 s., mackt 24 lb. 15 s.

Item op den selven daigh 24 vueder cleyner koelen dat vueder 17 s. mackt 20 lb. 8 s.

^b Het woord „Lantscroen” is doorgehaald.

¹⁴ Klokkeluider van de St. Joriskapel, gelegen in de Grote Staat.

Item Cloes van Calfstert van den koelen te vueren van Luidic tot Trijcht in dat scepe van den vueder groeter koelen $2\frac{1}{2}$ s. ende van den vueder cleynre koelen 11 bir., mackt tsamen 6 lb. 1 s.

Item van ygelijc vueder in dat schepe te doin 1 cleijken, mackt 37 s. ende $1\frac{1}{2}$ bir.

Item van den koelen te hueden drie nacht $7\frac{1}{2}$ s.

Item Ghijse Wert die koelen gevuert van der Maese voir die Lantscroen ende dat denckhuis 22 kerren koelen die kerre 1 peter, mackt $16\frac{1}{2}$ s.

Item Cofijter gevuert an den selven koelen 20 kerren 1 peter, mackt 15 s.

Item Symon gevuert an dat selve 12 kerren die kerre 1 peter, mackt 9 s.

fol 7^v

Item Melijs gevuert an dat selve 10 kerren die kerre 1 peter, mackt $7\frac{1}{2}$ s.

Item van den koelen te laeden op die kerren van ygeliken kerren $1\frac{1}{2}$ s. bir., mackt 24 s.

Item op den selven ejne dusent houts op die Lantscroen ende op dat denckhuis $4\frac{1}{2}$ mott. den mott. 19 s., mackt 4 lb. $5\frac{1}{2}$ s.

Item Ghijse Werdt ende sijne gesellen van den hout te vueren van der Maesen voir die Lantscroen ende op dat denchuis ygelijc 100 1 s., mackt 10 s.

An Johannes van Sledenaken van 2 schenckkerzen in die Lantscroen 32 s.

Item des 19 daigs novembris den clocker van sent Jorijs 4 lb. ziegelwas dat lb. 6 scaelgen, mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item op sent Lucien daigh an eynen man van Luidic 14 bausten koelen den baust 4 labayen, mackt 2 lb. $12\frac{1}{2}$ s.

Item van den koelen te draigen van den Maesen in die Lantscroen den baust $1\frac{1}{2}$ bir., mackt 5 s. 1 bir.

Item des anderen daigs na sent Thomas daigh 2 hondert houts op die Lantscroen dat hondert 9 s., mackt 18 s.

Item Ghijse Wert van den hout te vueren van der Maesen in die Lantscroen 2 s.

Item des 24 daighe Januarij 4 lb. ziegelwas in die Lantscroen dat lb. 6 scaelge, mackt $1\frac{1}{2}$ lb. g.

Item van eynen sijtbueke te benden in die Lantscroen 2 alde placken, mackt 3 s. 1 bir.

Item an Johan Back 3 bueke papijrs dat bueck 2 alde placken, mackt 9 s. ende 3 bir.

Item an Johannes van Sledenaken van 3 lb. waskerzen mit te sitten alle den wenter uyt dat lb. 13 s., mackt 39 s.

Item des densdaighs na sent Anthonijs daigh an Lambeirt van Luidic 10 baust koelen in die Lantscroen der baust 4 s. mackt 2 lb.

Item van den koelen te draigen van der Maesen in die Lantscroen der baust 2 bir., mackt 3 s. 3 bir.

fol 8^r

Item des vridaighs na sent Agaten daigh an Wolfken 11 bausten koelen in die Lantscroen der baust 4 s., mackt 2 lb. 4 s.

Item van den koelen te draigen van der Maese in die Lantscroen der bauste 1 stairken, mackt 4 s. $\frac{1}{2}$ bir.

Item des 20 daigh in februario an den clocker van sent Jorijs 4 lb. zegelwas dat lb 6 scaelge, mackt $1\frac{1}{2}$ lb. g.

Item den selven van 6 kueken zegelwas in die Lantscroen $2\frac{1}{2}$ s.

Item des vridaighs na groit Vastelavent an eynen man van Luidic 12 bausten koelen in die Lantscroen der baust 4 s., mackt 2 lb. 8 s.

Item van den koelen te draigh van der baust 2 bir., mackt $4\frac{1}{2}$ s.

Item des 25 daigh in den Meirt van parkament in die Lantscroen $6\frac{1}{2}$ s.

Item des 4 daighe Aprilis an den clocker van sent Jorijs 4 lb. zegelwas dat lb. 6 scaelge, mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item des 8 daighs in den Mey an Peters Wijs van den Biesen 13 bueke papijrs in die Lantscroen dat bueck $3\frac{1}{2}$ s., mackt 2 lb. $5\frac{1}{2}$ s.

Item des gonsdaighs na Penxste daigh an den clocker van sent Jorijs 4 lb. zegelwas dat lb. 6 scaelge, mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item des 12 daighs in Augusto an den clocker van sent Joirijs 4 lb. zegelwas in die Lantscroen dat lb. 6 scaelge, mackt $1\frac{1}{2}$ lb. g.

Item an Henric van Eyke 6 bueke papijrs dat bueke $4\frac{1}{2}$ s., mackt 27 s.

Item an Johan Schepens eyne bueke papijrs 3 scaelge, mackt 3 s. 3 bir.

Item an Diric van Rothem 5 bueke papijrs dat bueke $3\frac{1}{2}$ s., mackt $17\frac{1}{2}$ s.

Item an Johan Budelmeker 2 buke papijrs dat bueke $3\frac{1}{2}$ s., mackt 7 s.

Item an Johan Back 2 bueke papijrs dat bueke $3\frac{1}{2}$ s., mackt 7 s.

Item an Arnolt van Bicht 14 bueke papijrs dat bueke 3 s., mackt 2 lb. 2 s.

Item an Gerart Gront 5 bueke papijrs dat bueke 4 s., mackt 1 lb.

fol 8^v

Item an den selven Gerart Gront 1 joer langc verbrant in die Lantscroen ende die wekere 272 lb. kerzen dat lb. 1 alde plack, mackt 22 lb. ende 2 s.

Item den selven van edick ende mostart op die Lantscroen 22½ s.

Item gegouden tot Luidic 6 bueke dobbel papijrs tot eynen verbondtbueke 22 lb. luics, mackt 3 lb. 17½ s.

Item van denen verbondt bueke te benden 6 alde placken, makt 9 s. 3 bir.

Summa huius 135 lb. g. 5½ s.

Dit is dat uytgeven van den knapen in die Lantscroen.

Item Wilhelm van Steyvort van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. dat mackt 2 lb. 16 s.

Item den selve voir sijn vueder 19 s.

Item den selven 3 modde koelen dat modde 16 s., makt 2 lb. 8 s.

Item den selven 2 hondert houts dat 100 2 s., mackt 20 s.

Item den selven van den hout ende koelen te vueren 5 s.

Item den selven van sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s. mackt 3 lb. g.

Item den selven van sijnen loen ende van sijnen huis cense van den gantzen joer 8 dobbel mott. den dobbel voir 38 s., mackt 15 lb. 4 s.

Item Arnolt Thorion van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. 16 s.

Item den selven voir sijn vueder 19 s.

Item den selven 3 modde koelen dat modde 16 s., mackt 2 lb. 8 s.

Item den selven 200 houts dat hondert 10 s., mackt 1 lb. g.

Item van den hout ende koelen te vueren 5 s.

Item den selven van sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s. mackt 3 lb.

Item den selven voir sijnen loen ende huis cense van den gantzen joer 8 dobbel mott. den dobbel voir 38 s., mackt 15 lb. ende 4 s.

fol 9^r

Item Diric Greve voir sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. 16 s.

Item den selven voir sijn vueder 19 s.

Item den selven 3 modde koelen dat modde 16 s., mackt 2 lb. 8 s.

Item den selven 200 houts dat hondert 10 s., mackt 20 s.

Item den selven van den hout ende koelen te vueren 5 s.

Item den selven van sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s., mackt 3 lb. g.

Item den selven van sijnen loen ende huis cense van den gantzen joer 8 dobbel mott. den dobbel voir 38 s., mackt 15 lb. ende 4 s.

Item Arnolt Pester van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. 16 s.

Item den selven voir sijn vueder 19 s.

Item den selven 3 modde koelen dat modde 16 s., mackt 2 lb. 8 s.

Item den selven 200 houts dat hondert 10, mackt 20 s.

Item den selven van hout ende koelen te vueren 5 s.

Item den selven van sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s., mackt 3 lb.

Item den selven van sijnen loen ende huis cense van den gantzen joer 8 dobbel mott. den dobbel voir 38 s., mackt 15 lb. ende 4 s.

Item Vroichop van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g., mackt 2 lb. 16 s.

Item den selven voir sijn voeder 19 s.

Item den selven 2 modde koelen dat modde 16 s., mackt 32 s.

Item den selven van den koelen te vueren 2 s.

Item den selven van sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s., mackt 3 lb.

Item den knechten an blowe laken op honne muwen 16 s.

Item Wilhelm van Vleytingen de die gevangen huet van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. ende 16 s.

Item den selven voir sijn voider 19 s.

Item den selven 2 modde koelen dat modde 16 s., mackt 32 s.

Item den selven van den koelen te vueren 2 s.

Summa huius 117 lb. g. 2 s.

fol 9^v

Dit is dat rijden.

Item des goensdaighs na sent Remeis daigh Arnolt Thorion gereden an den drossart van Guylke ende an alle andere amptluide des hertoghen van Gelre om Diric Roselers wille ons porters, de lijf ende guedt alda bekommert was van eynen onderseet des jongen here van Guylke, 2 daige mit eynen perde des daighs 8 alde g., mackt 1½ lb.

Item des vridaighs na sent Dyonijs daigh meyster Dyrice Thonijs, Johan Cuper, Gilis der stat clerck ende Arnoldt Pester gereden tot Luidic an den official om te verantwerde die lombardere die tegen onsser stat vriheit gedaicht worden, eynen daigh meyster Diric mit twe perden des daighs 12 alde g. ende die andere manlic mit eynen perde des daighs 8 alde g. den g. 7½ bir., mackt 3 lb. 7½ s.

Item op den selven daigh van eyne relaxsacien in dartheendaighen, mackt 14 scaelge mackt 17½ s.

Item des densdaighs 14 daigh octobris Arnolt Thorion gereden tot heren Herman Huen¹⁵ om te vernemen off derre gesellen eynich onser stat vyant weren die he gevangen hadde ende vort gesant mit brieven van der stat wegghen an den rentmeyster van Valkenborch om voele onser stat burgere wille die men alda an hon erve schetten wilt 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des donrsdaighs 16 daigh octobris Arnolt Thorion gereden mit brieven van der stat wegghen an den jongen here van Guylke om dat commerde ende croede onse burgere ende hon guede om eyne sijns onderseeten wille, de onser staet meynedich worden is 3 dage mit eynen perde des daighs 8 alde g., mackt 2 lb. ende 5 s.

Item des 18 daighs octobris Johan Cuper, Cloes Appel ende Arnolt Pester gereden tot Luidic bij die guede steede van den lande om beeden wille der stat van Dynant 3 daigen sonder Arnolt Pester mer 2 daige, ygelijc des daigh 8 alde g. den g. 7½ bir., mackt 6 lb.

Item op den selven thiit Johan Bertholot, Diric Bauwe verthert bij hon 1 holl. gulden, mackt 23 s.

fol 10^r

Item des 21 daighs octobris meyster Diric Thonijs mit 2 perden,

¹⁵ Heer van Hoensbroek en brabantse schout van Maastricht.

Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester manlic mit 1 perde gereden tot Luidic an onse here om home the thoynen ende te informieren van heren Scheyfarde van Hemersbach den jonge here van Guylke ende van Gelre van heren Arnold van Craienhem ende heren Wilhelm van Geytzingnigen 2 daige meyster Diric tdaigs 12 alde g. ende die andere tdaigs 8 alde g. den g. 7½ br., mackt 5 lb. 5 s.

Item op den selven tijden an ygelijc van hon worven sij brieve an onsen here van Luidic dar an die brieve wytgegeven 2 holl. gulden, mackt 2 lb. 6 s.

Item des sondaigs des anderen daigh novembris onse burgermeystere gesworen mit voele honnen vrunden ende dieneren gereden tot Elsloe op die daighvardt tusschen die stat van Trijcht ende die stat van Sittart want die burgere te beyden sijden gekommert ende gevangen woiren verthert 11 lb. ende 7 s.

Item des soterdaigs na sent Lenardt daighe Johan Cuper, Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester manlic mit eyenen perde gereden tot Luidic ons heren rait van Luidic om des stoets wulle den onse stat heeft mitten jongen here van Gelre ende van Guylke ende mit heren Scheyffart van Hemmersbach ende dede^e denen onse heren rait van Luidic screven daigh te leysten, 2 mallic tdaigh 8 alde g., mackt 4½ lb.

Item onse heren clerck van Luidic ende Kuenken onse heren brieff dreger voir honne scrijve loen 8 alde schaelgen, mackt 10 s.

Item des vridaigh voir sent Katherinen daigh beyde onse burgemeystere ende geswoiren ende der paymeyster gereden tot Luidic op den lantdaigh mit 12 perden 3 daige langc, verthert 31 lb. 5 s.

Item des densdaigs op sent Katherinen daigh Arnolt Thorion gereden totten drossart van Guylke om der reysegger wille alda angetast ende gevangen woeren te besyen off eynich van hon ons herscaps hons lants sceede off onser stat vyandt weren 3 daige mit 1 perde des daigs 8 alde g., mackt 2 lb. 5 s.

Item des donrsdaigs na sente Katherinen daigh Kuenken ons heren masselger van Luidic gereden mit brieven die onser stat angoen gevuert an den jongen here van Guylke ende an heren Scheyffart van Hemmersbach 1 rijnsch gulden ende 4 nuwe gulden den rijnsch gulde 28½ s. den nuwe gulden 16 s., mackt tsamen 4 lb. 12½ s.

* Het woord „dede” is doorgehaald.

fol 10^v

Item den selven van eynre flessche wijns verdroncken in den wijn 4 scoevorster, mackt 4½ s.

Item des vridaigh na sent Katherinen daigh Arnolt Pester gereden tot Luidic an onsen here van Luidic om die brieve die der jonge here van Guylke ende her Scheyffardt van Meroede onsen here van Luidic den here van Parweys ende heren Baldewijn van Mongardijn gesant hebben 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des soterdaigs na sent Katherine daigh Arnolt Thorion gereden an den lant drossart van Guylke om geleyde alle onsen burgeren honre haven ende gueden 3 daige des daigs 8 alde g., mackt 2 lb. ende 5 s.

Item des sondaigs op sent Andries daigh Arnolt Pester gereden na verdraigen der gemeynre stat van Trijcht mit brieven van der stat wegen an onsen here van Luidic an die stat van Luidic begerende ende te versueken dat jonchere Bertram van Loen des gemeynen lants verdraighen gehalden mocht werden 2 daige tdaigs 8 alde g., mackt 1½ lb.

Item des soterdaigs na sent Barben daigh Arnolt Thorion gereden mitten dueke dat onse stat van Trijcht schenckde den lant drossart van Guylke om dat he onsen koup-luiden ende burgeren gemeynlic geleyde gescreven over gesant heet ende an andere gonst bewijst heet 2 daige tdaigs 8 alde g., mackt 1½ lb.

Item des 10 daigs decembris onse burgermeystere geswoiren paymeyster mit anderen gueden luiden onse burgere ende honnen vrunden die op den daigh thegen den drossart ende rentmeyster van Valkenborch hadden gewest om der schettingen, verthert 4½ lb.

Item des 14 daigh decembris meyster Diric Thonijs mit 2 perden, Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester manlic mit eynen perde gereden tot Luidic van an onsen here van Luidic om home te bidden ende te gesynnen van den daige van heren Scheyffarde 3 daighe meyster Diric tdaigs 12 alde g. ende die andere tdaigs 7½ alde g. den g. 7½ bir, mackt 7 lb. ende 17½ s.

fol 11^r

Item den moendaighs na sent Lucien daigh Kuenken ons heren masselger van du he die leste brieve gevuert hadde an heren Scheyffard van Hemmersbach vertert 5 quarten wijns die quart 2 scoenvorster, mackt 11 s.

Item des 18 daigs decembris der here van Elderen, beyde onse

burgemeystere, Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden tot Luidic an onsen here om der daighvart wille van heren Sceyffard 3 daige verthert mitten here van Elderen mit heren Wilmot van den Bossche mit jonchere Dideric van Mobertingen ende mit honnen knechten die mit hon da woeren, verthert 9 lb. ende 6 s.

Item op den selven tijden beyde onse burgermeysteren mallic mit 2 perden Gilis ende Arnolt Pester manlic mit 1 perde 3 daige onse burgermestere de daigh manlic 12 alde g. ende die andere tdaigh 8 alde g. den g. $7\frac{1}{2}$ birman, mackt 11 lb. ende 5 s.

Item des anderen daigs januarii onse heren masselger van Luidic de brieve bracht van heren Scheyffard van Hemmersbach 8 alde g., mackt 15 s.

Item op den selven daigh Arnolt Pester gereden tot Luidic mitten boede ende brieven des heren van Parweys als van der daighfardt gerampt tusschen den here van Guylke ende onse stat van Trijcht home te bidden des sondaighs dar na tot Aichen op die daighfarde te comen ende was ouch alda om der relaxacien wille ende he den zigeller nyet en vant 2 daige tdaigs 8 alde g., mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item des sondaigs na joirdaighs beyde onse burgermeystere paymestere ende onse stat van Trijcht ende die geleydts luide mit 46 perden gereden tot Aichen op die daighfarde thegen den jonge here van Guylke, verthert tot Aiken tot Gulpen ende tot Trijcht 76 lb. g. ende 16 s.

Item des 8 daighs januarii meyster Diric Thonijs tot Luidic was in sijne selven orber du Symon Elengast uytwas om die relaxacio wille van den sanghe¹⁶ ende meyster Diric mit sijnen moighen ende vrunden ghijnghe bij onse here van Luide ende sijnen raide ende herworven also voele mit beeden dat onse stat relaxacie creigh bis groetvastavent 6 alde g., mackt 11 s. 1 bir.

Item Vroichop die stat bij eyn te roepen 2 s.

fol 11^v

Item des 13 daighs januarii Arnolt Pester ende Bynen van Sledennaken gesant mit heren Arnoldt van Craienhem an den borghgreve van Dalhem om des coupmans wille den sij perdt ende silver genomen was dar om onse burgeren coupluide seer croenden meynende sij solden dar om angecroedt ende ansprock moeten lijden want hij omtrent geschiet is 1 daigh des daigs mallic 8 alde g., mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

¹⁶ Opheffing van een interdict op gezongen Missen.

Item op den selven daigh Arnolt Torijon gereden tot Aiken an heren Johan van Kentswilre om te spreken mit home van den stoit tusschen den jongen here van Guylke ende onse stat 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item want der selve Arnolt Thorion lesten tot Aiken was mit onsen burgermeysteren ende raitsluiden hon diende dar om sal men home gheven voir sijnen dienst ende voir sijn hoirpert 8 alde g., makt 15 s.

Item des densdaighs na sent Anthonijs daigh Arnolt Thorion gereden mit brieven van der stat wegghen an die ortsche bisscop van Collen ende van Trieren om geleyde den couphuiden onser burgeren te dieser neester Franckenforder missen ¹⁷ 9 daige des daighs 8 alde g., mackt 6 lb. ende 15 s.

Item des fridaighs na sent Anthonijs Johan Cuper ende Cloes Appel gereden tot Valkenborch bij heren Wilhem van Geytzingen rentmeyster der lande van Overmaese home te bidden ende guetlic te seggen tot Trijcht te comen om des stoets wille van der schettingen ende clerennis dat die scepenen gegeven hebben op die schattinge 1 daigh mallic 8 alde g., makt 1½ lb.

Item des donrsdaigh voir onser Vrouwen lichtdaigh meyster Diric Thonijs mit 2 perden ende Gilis der stat clerck gereden bij onsen heren van Luidic om mit home te spreken ende te bidden van den sanghe, dat onse stat interdic heet gewest, dat onse here vurs. quijt schalt drie daige meyster Dirich tdaigh 12 alde g. Gilis des daighs 8 alde g. den g. voir 7½ bir., mackt 5 lb. 13 s.

fol 12^r

Item des sondaighs des eirsten daighs februarii Arnolt Thorion gereden mit brieven van der stat wegghen tot Sthochem ende tot Eyke ¹⁸ om te vernemen we die reyssenere weren die sij bi Hoight ¹⁹ gevangen hedden 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des donrsdaighs na onser Vrouwen lichtdaige Gilis der stat clerck ende Michiel, meyster Dyric Thonijs knape, gereden van der stat wegghen van den interdic dat onse here van Luidic der stat quijt gescholden heet 2 des daighs 12 alde g., mackt 2 lb. 5 s.

Item Gilis vurs. uytgegeven den clercken in der kanselrien des ziegeler tot Luidic 68 alde labayen ende an dat ziegelen die

¹⁷ Jaarmarkt te Frankfurt am Main.

¹⁸ Maaseik (B.).

¹⁹ Hocht onder Lanaken (B.).

revocacien ende absolucie 42 alde labayen, mackt 5 lb. 3½ s.

Item Vroichop die stat bi eynde te roepen 2 s.

Item des vridaigs na sent Mathijs daigh Arnolt Thorion gereden mit brieven van der stat wegen an den bisscop van Collen om geleyde onsen burgeren totter neester Franckenforder missen des he sich weigerde te geven om heren Scheyffarts stoets wille ende nu mit openen brieven verleent heet ende ouch an die amptluide des hertogen van Gelre ende van Guylke om des selven geleydts wille 6 daige tdaigs 8 alde g. mackt 4½ lb.

Item des goensdaigs op den Assche daigh meyster Dyric Thonijns ende Arnolt Pester gereden tot Luidic om te rekennen ende doin taxieren die brieve ende processe gemackt van den interdic dat onse stat in den ban is geweest van Ghiselbrecht Butsarts wegen die te mynsten geslaigen sijn op 8 holl. gulden 2 daige meyster Diric mit 2 perden tdaigs 12 alde g. ende Pester mit eynden perde tdaigs 8 alde g., mackt tsamen 12 lb. 19 s.

Item des vridaighs des 5 daigh in den Meirt Arnolt Thorion gereden mit brieven van gelouve an onse Vrouwen van Brabant ende den proest van Trijcht om des stoets wille der waelen der proevenen sent Servaes 4 daige tdaigs 10 alde g., mackt 3 lb. ende 15 s.

Item des moendags na Groitvastavent Peter Pontken van Eyke gereden tot Luidic om te haelen die revocacien ende absolucien van den interdic dat geweest was in der stat van Trijcht 8 alde g., mackt 15 s.

Item des moendaigs na Reminiscere meyster Henric Bomer mit 2 perden ende Arnolt Pester mit eynden perde gereden tot Brueselt an onse Vrouwe van Brabant om des twest wille in der kirken van sent Servaes 4 daige meyster Henric mit 2 perden tdaigs 15 alde g. Arnolt Pester tdaigs mit 1 perde 10 alde g. den g. 7½ bir. mackt 9 lb. 7½ s.

fol 12^v

Item des vridaigs des 12 daigh in den Meirt Arnolt Thorion gereden tot an den hertoge van Gelre om te besien wie dat mitten lesten geleyde onser portere van sijnen amptluide verleent stoende off dat noch doirde ende onse burgere dar op tot Franckenfordre solden moigen varen off nyet dat he noch wael stoende vant 2 daige tdaigs 8 alde g., mackt 1½ lb. g.

Item des sondaigs op Oculi Vroigop die stat bij eynde te roepen om sacke wille 2 s.

Item des vridaigs na Oculi onse burgermeystere ende

geswoiren den vyanden tot Susteren na gereden verthert tot Susteren ende Tricht 9 lb. 8 s.

Item des 25 daigs in den Meirt Peter heren Henric Penres knecht gereden tot Luidic an den ziegeler van Luidic om sunderlingen saken wille der stat anruerende 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des donrsdaigs op Letare Jherusalem Symon Elengast gereden tot Brueselt an onse Vrouwe van Brabant om des elters wille na doit walne her Johan Prumen²⁰ den onse burgermeystere raitsluide meynden Johan Cuper toebehoren solde 2 daige tdaigs 10 alde g., mackt 37½ s.

Item des moendaigs na Letare Jherusalem Laurents heren Wilhelms diener van sent Margaraten gereden tot Luidic om te vernemen dat gestant van Luidic want onse stat verboidt was dat sij uyttrecken wolden 1 nacht 8 alde g., mackt 15 s.

Item des densdaigs na Letare Jherusalem Arnolt Pester gereden tot Brueselt an onse Vrouwe van Brabant om eyne daighvart die gehalten solde werden om des stoets wille tusschen die van Luidic ende onse stat 4 daige tdaigs 10 alde g., mackt 3 lb. 15 s.

Item Vroichop 2 warf die stat bij eyn te roepen 4 s.

Item des 28 daigs van den Meirt Massoirdael²¹ gereden tot Luidic om te vernemen an onse heymelic vrunde dat gestant van Luidic 1 daigh mit 1 perde 8 alde g., mackt 15 s.

Item des vridaigs des anderen daigs Aprilis Gilis der stat clerck geschickt tot Brueselt an onse Vrouwe van Brabant ende an den Proest van Tricht om der provenen wille gevallen Henrics son Bomers ende verbeyden 1 daigh langer om der antwerden wille van den daige gerampt ter Donck mit eynen knecht 1 daigh 15 alde g., mackt 28 s. ½ bir.

fol 13r

Item des vridaigs des 9 daigs Aprilis Arnolt Thorion gereden mit brieven van der stat wegghen an den here van Berge den alden, an den drossart van Roide ende an heren Henric van Cleirmont borchseet tot Daelhem hon biddende ende versueken- de bynnen der stat te comen om rait te hebben 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item op den selven daigh beyde onse burgermeystere paymeyster ende geswoiren mit 28 perden gereden tot Haelen

²⁰ Kanunnik van het St. Servaaskapittel.

²¹ Is hier bedoeld „monsieur Dael”?

op die daighfardt tusschen onse stat ende die van Luidic 2 daige, verthert 25 lb. ende 12 s.

Item op den selven thijden Peter Ridder 1 huerpert 2 daigh, mackt 10 s.

Item op den selven tijden den scroedere goeverne 1 hoirpert 2 daigh, 10 s.

Item des soterdaighs op den Palmeavent Gilis der stat clerck ende Arnolt Thorion gereden tot Luidic om te hoiren die quijtscheldinge der burgere van Luidic hij Trijcht gecommert 2 daige mallic tdaigs 8 alde g., mackt 3 lb.

Item des 18 daigs Aprilis die brieve van der geloefde ende instrument van Luidic die hij bynnen der stat gevangen woiren 6 croenen die croene voir 34 s., mackt 10 lb. 4 s.

Item van Arras an dat selve uytgegeven 1 croen, mackt 34 s.

Item des vridaighs des 23 daigs Aprilis Arnoldt Thorion geschickt uytter stat om te vernemen van den vyanden dar om men gewacht hadde off sij bi den anderen weren off nyet, al in der graefscap van Guyke vernam dat, dat he onsen burge-meysteren heymelic anbracht 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des soterdaigs 24 daige Aprilis Gilis der stat clerck gereden tot Luidic om instrumenten van den burgeren van Luidic die tot Trijcht gehalden woeren 3 daige tdaigs 8 alde g. mackt 2 lb. 5 s.

Item des sondaigs na Poesdaigh Arnolt Thorion gereden tot heren Arnolt van Craenhem drossart van Valkenborch om te vernemen off die crucebruedere alda in den landen velic wandelen mochten off nyet, dar om men home geven sal voir sijn perdroire 5 s.

Item Johan Vroichop in den orloghe 3 warff onse stat bij eyn te roepen 6 s.

fol 13^v vacat

fol 14^r

Item des sondaigs des anderen daigs in den mey Gilis der stat clerck gereden tot Luidic om te voldoin ende te taelen van den brieve der geloefden ende burgeren van Luidic 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des 5 daigs in den mey Peter Ridder, Gerart Caprun, Gilis der stat clerck ende Arnolt Thorion gereden an die guede stede van Tongeren, Sent Truden, van Hasselt ende van Bielsen thoynende dat groet ongelijc dat ons die

van Luidic ansueken ende denves wir ons tot hon vermoeden 4 daige mallic mit eynen perde tdaigs 8 alde g. den g. 7½ bir., mackt 12 lb.

Item die selve uytgegeven an der parkament cedulen, rurende van den procurere na costume der stat van Senttruden, 6 alde vlems ende an den papir cedulen rurende vander ordinancien van den kirselpaepen ouch 6 alde vlems, mackt 14 s. 1 bir.

Item Vroichop geruepen in den Vrithof 2 s.

Item des 9 daigh in den mey onse burgermeystere gesworen ende voele guede luide van der stat gereden Sent Germynen bij ons heren raide van Luidic om des stoets wille opgestanden tusschen die van Luidic ende onse stat van Trijcht ende ouch van onsen porteren die mijn here gevangen heet verdroncken 22 quarten wijne die quart 2 scaelgen, mackt 2 lb. 15 s.

Item des vridaigs na sent Servaes daigh Arnolt Thorion gereden tot Brueselt an onse Vrouwe van Brabant om brieve te werven an den bisscop van Trieren om sijnre onderseeten wille die onse burgere coupluiden croiden, den hon doick buyten Wijc in den velde angetast sijn ende tot Arkenteel ²² gevuert woirden 4 daige mit eynen perde tdaigs 10 alde g., mackt 3 lb. 15 s.

Item des soterdaigs na sent Servaes daigs Vroichop die stat bij eyn te roepen 2 s.

Item des sondaigs voir onse Heren Opvart onse burgermeystere, geswoiren, paymeyster mit 20 perden gerede tot Diest op den lantdaigh 3 daige, verthert 26 lb. 6 s.

fol 14v

Item op den selven tijden Peter Ridder voir sijn huere perdt 3 daige tdaigs ⁵ s., mackt 15 s.

Item des donrsdaigs op onse Heren Opvartdaigh Gilis der stat clerck gereden tot Luidic bij die guede steede van den lande van den bisdom ende van Loen om der stat vriheit wille als van der orveeden te verantwerden 2 daige mit 1 perde tdaigs 8 alde g., mackt 1½ lb. g.

Item want Gilis alleyn was so ghinge eyn sijn vrunt mit home voir sijnen cost 20 s. luics, mackt 3½ s.

Item op den selven daigh Peter onser Vrouwen boide van

²² Argenteau (B.).

Brabant du hee tot Luidic comen was voir sijnen cost des avents 4 alde vlems ende des morgens 4 alde labay, mackt tsamen 8½ s.

Item meyster Henric Bomer mit 2 perden, Gilis der stat clerck mit 1 perde, gereden tot Luidic om te verantwerden Henric Conpost, Xrispanus van Ophem ende Bijnen van Sledennaken die gefogiert woiren 1 daigh mallic, mackt tsamen 37½ s.

Item des eirsten daigs Junii onse burgermeystere paymeyster ende geswoiren gereden tot Borchwarne op den lantdaigh 1 daigh mit 9 perden des anderen daigs ende des derden daigs mit 14 perden 3 daige langc, verthert 26 lb. 16 s.

Item op den selven tijden Johan Cuper voir sijn huere pert 3 daige lanc tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item op den selven tijden Gilis voir sijn huereperdt 3 daige tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item op den selven thijden Arnolt Pester gereden van der daighfart van Borchwarne tot Hasselt om mitter stat van Hasselt te spreken van deyen in tusschen hon ende SentTruden ende moest eyne antwerden verbeiden 2 daige tdaigs 8 alde g., mackt 1½ lb. g.

Item Vroichop die stat bij eyne te roepen 2 s.

Item des densdaigs na Penxste daigs meyster Diric Thonijs Thonijs^d geswoiren ende paymeystere gereden tot Huy mit 9 perden op den lantdaigh 3 daige langc, vertheert 23 lb. g. 2½ s.

Item op den selven tijden Johan Cuper voir sijn huerepert 3 daige tdaigs 5 s., mackt 15 s.

fol 15^r

Item op den selven tijden Diric Scillinc voir sijn huere perdt 3 daige tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item op den selven tijden Gilis der stat clerck voir sijn hoire pert 3 daighe tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item op den selven tijden Arnolt Pester voir sijn huere pert 3 dage tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item des 12 daighs Junij beyde onse burgermeystere paymeystere ende geswoiren gereden tot Diest op den lantdaigh mit 18 perden 3 daige langc, verthert 35 lb. ende 4 s.

Item ten selven tijden Gilis der stat clerck voir sijn huere perdt tdaigs 5 s., mackt 15 s.

^d Het woord „Thonys” is tweemaal geschreven.

Item op den selven tijde Johan Cuper ende Diric Scillinc voir hon huere perde mallic 3 daige tdaigs mallic 5 s., mackt 1½ lb.

Item des soterdaigs na Sacraments daigh Arnolt Pester gereden na Wilhem den scryver 1 daigh, 8 alde g.

Item des sondaigs na Sent Johans daigh meyster Arnolt van Bielsen, heer Voes van Mulken, paymeyster ende geswoiren gereden tot Diest op den lantdaigh 3 daige mit 10 perden, verthert 21 lb. g. 10½ s.

Item Vroichop die stat bij eyn te roepen 2 werven, mackt 4 s.

Item op onse Vrouwen daigh Visitacio Arnolt Torion gereden tot Bielsen mit eynen brieff an den proest ende senger ²³ van Luidic 1 daigh mit eynen perde, mackt 15 s.

Item des soterdaigs dar na der selve Arnolt gereden mit eynen brieff tot Luidic an den proest ende senger voirs. 1 daigh mit 1 perde 8 alde g., mackt 15 s.

Item des moendaighs na onser Vrouwen daigh Visitacio Arnolt Torion gereden mit eynen brieff an onse here van Luidic om dat die van Luidic den pas gelsloten hadden 1 daigh mit 1 perde, mackt 15 s.

Item des vridaighs voir sent Margareten daigh gereden an den here van Heynsberch ende an den drossart van Berchem om Lambrecht Happarts wille om te vernemen wa he gevangen is were 4 daige mit 1 perde tdaighe 8 alde g., mackt 3 lb.

fol 15^v

Item op sent Margareten avent des nachts ende tdaighs woiren die gesellen uytgereden om onser stat vyandt te sueken vertert onder honne tsamen 28 quarten wijns die quart 9 bir., mackt 3 lb. 3 s.

Item die selve van eynen hueff yser 4½ bir.

Item des gondensdaighs na sent Margareten daigh Arnolt Pester gereden mit brieven an die meystere van Tongeren ende van Huy hon te bidden bij onse meystere te comen op die daighfart tot Harstal 2 daige mit 1 perde tdaigs 8 alde g., mackt 1½ lb. g.

Item op den selven daigh Vroichop gereden tot Stochem an Gilis den scryver om home te vraeghen van der copien van den regement 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des 15 daigh in julio her Symon cloestener van sent Seruaes ende Melis van Waige roedreger gereden tot Luidic om der

²³ Proost en cantor van het kapittel van St. Lambert te Luik.

daighfarde wille gerampt tusschen die van Luidic ende ons her Symon, 2 daige ende Melis 4 om dat he verbeyden moest mallic tdaige 8 alde g. den g. voir $7\frac{1}{2}$ bir., mackt $4\frac{1}{2}$ lb.

Item des donrsdaigh na sent Margareten daigh onse burgermeystere geswoiren ende voele gueder luyde tot 90 perden toe gereden tot Harstal op die daighfart thegen die van Luidic, verthert onder hon 15 lb. 6 s.

Item des 20 daighs in julio her Andries van Dortmonde her Wilhem van sent Margraten meyster Arnolt van Bielsen her Voes van Mulken her Symon cloesterner Melis van Waghe mit honnen dieneren gereden tot Luidic op die daighfarde, verthert 17 lb. g. 12 alde plack, mackt tsamen 17 lb. ende 18 s. ende 3 bir.

Item op den selven tijden Melis van Wange 1 huere perde 2 daige, mackt 10 s.

Item op den selven tijden Arnolt Torion 1 horreper 2 daige, mackt 10 s.

Item Vroichop 3 warff die stat bij eyn geroepen 6 s.

Item op sent Marie Magdalenen daigh Arnolt Thorion gereden an den bisscop van Collen den he na rijden moest tot in Westfalen ende an den hertoge van Gelre ende van Gylke om geleyde onsen coupluiden tot dieser Franckenforder missen 9 daige tdaigs 8 alde g., mackt 6 lb. 15 s.

Item des sondaighs des 25 daighs in julio Melis van Wanghe gereden tot Luidic om der gueden luiden wille onser burgere die tot Luidic geheyst sijn te campe onscolt te doin dat sij nyt comen en konden 2 daighe tdaigs 8 alde g., mackt 2 lb.

fol 16^r

Item op den selven tijden den ghenen die onscolt voirs. te doin ende te sweren also sich dat heyst 100 lb. luitger payen 8 alde vlems, mackt 18 lb. $6\frac{1}{2}$ s.

Item op den selven tijden uytgegeven den genen die die vijf punten die onse here van Luidic thienen is ende der stat antwerde van duytschen in walschen mackden 1 holl. gulden, mackt 23 s.

Item op den selven tijden her Symon ende Melis vurs. noch 3 lb. luitger payen, die sij verlacht hebben voir vrunde cost, die sij bij hon boeden te comen ende helpen te raiden totter heyssche vurs., mackt 11 s.

Item des gonsdaighs na sent Jacobs daigh Karijs Bastijns, Arnolt Capun, Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden an onse Vrouwe van Brabant ende an die guede ste-

de van Loven, van Brueselt ende Thienen om des stoets wille tusschen onsen here ende die stat van Luidic ende onse stat als van der orveeden ende onse burgere geheyst woeren an den palaes²⁴ 7 daige mallic mit 1 perde ygelic tdaigs 10 alde g. den g. voir 7½ bir., mackt 26 lb. ende 5 s.

Item op den selven tijden onser Vrouwen clerck van Brabant om die brieve ende copie doin te scriyven die onse Vrouwe onder vurs. saken wille scriyvende was an onsen here van Luidic ende die stat van Luidic 3 nuwe gulde, mackt 2 lb. ende 8 s.

Item op den selven tijden verdroncken mit des drossart dyenere van Brabant de in onsen saken onledich was 7 alde vlems, mackt 8 s. 1 bir.

Item des soterdaigs na sent Peters daigh ad vincula Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden bij onse Vrouwe van Brabant mit hoeren masselgere den sij geschickt hadde an onsen here van Luidic an die stat van Luidic om vort bij hoere genaden te thoynen ons te helpen dat wir te daighe comen moighten 4 daige mallic mit 1 perde tdaigs 10 alde g., mackt 7½ lb.

Item des moendaighs na sent Laurentius daigh Melis van Wange gereden tot Luidic om te batteneren die andere gericht van onsen burgere geheyst in den palaes tot Luidic ende vort te vernemen an vrunden die sich des verstaen wie men dar mit vort doin mocht tdaighs 8 alde g. 3 daigh langc, mackt 2 lb. 5 s.

Item op den selven tijden Melis voirs. gevuert in den selven orbor 100 lb. luitger payen om die woirdt te taelen, mackt 17 lb. 17 s.

Item des 7 daighs in augusto onser Vrouwen masselger van Brabant gereden mit brieven van onser Vrouwen an onsen here van Luidic ende stat van Luidic om des stoets wille hangende tusschen onsen here ende die stat van Luidic ende onse stat van Trijcht 6 nuwe gulden 12 scaelgen voir sijnen ende sijns perts kost, mackt 5 lb. ende 11 s.

fol 16^r

Item des 8 daighs in augusto Arnolt Thorion gereden mit brieven van der stat wegghen an den bisscop van Collen om gelyde den coupluiden onsen burgeren tot dieser Franckeforder missen 4 daighe tdaigs 8 alde g., mackt 3 lb.

²⁴ Hoge justitie van de Prinsbisschop inzake feodale aangelegenheden, genoemd het gerecht l'Anneau, dat in de tuin van het bisschoppelijk paleis werd aangespannen.

Item moendaighs 9 daighe in augusto Melis van Wanghe om die wordt te taelen voir die derde batieringe te doin als van onsen burgeren die tot Luidic geheyst sijn an den renck ²⁵ 100 lb. luitger, mackt 17 lb. 17 s.

Item ten selven tijden Godefridus van Oirt gesant mit Melis van Wanghe tot Luidic om te beschryven die namen der burgere van Trijcht die tot Luidic an den renck geheyst want he verbeiden moest 2 avent dat men hon hiessche dar om men home talen sal halven soldt 3 daighe tdaighs 4 alde g. mackt 22½ s.

Item des 11 daigs in augusto Johan Goutsmeet onser Vrouwen masselger van Brabant weder om gesant was om antwerde onsen here van Luidic ende die stat van Luidic voir sijnen sont ende loen 5 nuwe gulden den gulden 16 s., mackt 4 lb.

Item op den selven daigh Vroichop die stat bij eynde te roepen 2 s.

Item des vridaighs 13 daige in augusto Arnolt Pester gereden tot Tongeren an jonchere Dideric van Mobertingen om Lonis Wille van den Cruce de hij gevangen is ende befampt van quaden gelde 3 daige tdaigs 8 alde g. den g. 7½ bir., mackt 2 lb. 5 s.

Item op onser Vrouwen daghe Assumpcio Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden tot Diest om te verwaren die daghfarde thegen die van Luidic ende vort gereden tot Lewe ²⁶ op die andere daighfarde thegen onsen here van Luidic 5 daige tdaigs manlic 10 alde g. den g. voir 7½ bir., mackt 9 lb. 7½ s.

Item des moendaigs na onser Vrouwen daige Assumpcio Arnolt Torion gereden mit brieven van der stat wegen an den proest van Luidic om te vernemen off die daighfarde geraempt were tusschen onsen here ende die stat van Luidic ende onse stat off sij sijn solde off nyet 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des densdaigs na onser Vrouwen Assumpcio her Andries van Dartmonde, her Wilhem van sent Margraten, meyster Arnolt van Bielsen, her Voes van Mulken gereden op die daighfardt tot Diest 3 daigh ende 1 nacht 2 daige mit 16 perden 1 daigh ende 1 nacht mit 18 perden, verthert 23 lb. 7 s.

fol 17^r

Item des soterdaigs na onser Vrouwen daigh Assumpcio Arnolt Pester gereden tot Curingen om te wederbieden Godart van Elderen de onsen meystere gebeden hadde alda te sijn om

²⁵ Gerecht l'Anneau te Luik, zie voorgaande noot.

²⁶ Zoutleeuw (B.).

onsen here van Luidic te spreken eynen daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item des sondaigs na onser Vrouwen daigh Assumpcio meyster Arnolt van Bielsen mit 2 perden, meyster Johan van Weirt mit 3 perden, Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden tot Diest om der daighfarde wille thegen die van Luidic ende vort gereden an onse Vrouwe van Brabant ende hoeren gueden steeden 7 daige meyster Arnolt tdaigs 15 alde g. meyster Johan tdaigs 20 alde g. ende die andere tdaigs 10 alde g. den g. voir 8 bir., mackt 36 lb. ende 8 bir.

Item Cloes van Brueselt gereden mit Gilis tot Luidic ende tot Diest 3 daige lange 10 alde g., mackt 2 lb. 16 s. 1 bir.

Item gegeven den gesellen da Gilis mit sprake tot Luidic van der stat saken 5 quarten wijns die quart 2 labayen mackt 9 s. $1\frac{1}{2}$ bir.

Item gegeven Goeden des proests knecht van sent Servaes de ons geleyde van Gemeppe tot Loven 1 nuwen gulden, mackt 16 s.

Item des 22 daigs in augusto her Wilhem van sent Margraten, her Voes van Mulken mallic mit 3 perden ende Melis van Wanghe mit 1 perde gereden an onse here ende an die stat van Luidic om des stoets wille tusschen hon ende ons wesende, 4 daige uytgegeven Melis dan 6 daige ende gebeden voele honre vrunde ende Johan Bertelot om rait te hebben ende gegeven eynen voirspreke, de hon wordt voir die stat van Luidic sprach, 10 alde placken comende honnen cost ende honre vrunde mit des voirsprekers gelt tsamen 100 lb. luics ende 33 alde placken, mackt tsamen $21\frac{1}{2}$ lb. $2\frac{1}{2}$ bir.

Item op sent Gilis avent Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden tot Curingen an onsen here van Luidic home te spreken ende te bidden om Coppen de tot Wijc op sent Martijns kirchof gevluwen was ende ouch om home te spreken van den kirken van sent Servaes 2 daigh mallic tdaigs 8 alde g., mackt 3 lb. g.

Item des donrsdaigs na sent Gilis daigh meyster Arnolt van Bielsen, her Voes van Mulken, her Godenuel van Spanden, meyster Henric van Riemst, Gilis der stat clerck gereden tot Luidic op die daigfardt thegen mijns heren rait ende die stat van Luidic 2 daigh mit 10 perden, verthert 13 lb. $1\frac{1}{2}$ bir.

Item Gilis der stat clerck voir sijn huere perdt 2 daighe tdaigh 5 s. mackt 10 s.

fol 17^v

Item des 5 daigh septembris Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden tot Diest om der daigfarde wille die alda gewest solde sijn 2 daige tdaigs mallic 10 alde g., mackt 3 lb. 15 s.

Item des soterdaigs na onser Vrouwen daigh Nativitas meyster Oghier van Mulken, her Arnolt van den Swaen ende meyster Henric van Riemst gereden tot Brueselt an onse Vrouwe van Brabant ende hoere steede mit 9 perden 6 daige, verthert 36 lb. g. ende 7 s.

Item op den selven tijdt onser Vrouwen clerck van brieven te scryven 2 lb. ende 9 s.

Item op den selven tijdt Gilis der stat clerck voir sijn perdehuere 6 daighe langc tdaigs 5 s., mackt 1½ lb. g.

Item Arnolt Pester voir sijne perde huere 1½ lb. g.

Item den selve voir sijn arbeyt ende motenis 10 s. g.

Item Tilman Radermeker gereden was tot Diest in den nacht op die tijt dat 2 geyselbrueder hij in der stat angetast ende gevangen woeren ende der 1 was dyner des heren van Diest ende onse burgermeystere ende raitsluide de du tot Diest ter daigfarde woiren teghen die van Luidic, dar om Tilman tot Diest reyt onse burgermeystere te warnen eyne nacht ende 2 daighe dar van men taelen sal die hure van den perde 3 daige tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item des 19 daigh septembris Arnolt Thorion gereden tot Luidic mit brieven van der stat wegghen an den proest ende sigeler van Luidic voir sijn huere pert 5 s. g.

Item des densdaighs 21 daige septembris Arnolt Thorion gereden tot Stochem an den here van Parweys home te kundighen wa onse burgermeystere ende gesworen bi home comen mochten mit home te spreken 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item op den selven daigh Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester gereden tot Diest ter daigfarde van denen van Luidic 2 daighe mallic tdaigs 10 alde g., mackt 3 lb. ende 15 s. g.

Item op sent Mathees daigs Godart van Oirt gereden tot Luidic om dobbel papijr tot eynen verbonde bueke 1 daigh 8 alde g., mackt 15 s.

Item want Robijn van Sledennaken ter beden onse burgermeystere ende gesworen decke gereden heet in der stat dienst tusschen dit ende Luidic, du men sacht die van Luidic solden op ons uytrijden ende tot Arkenteel om eyns coupmans wille alda gevangen ende mit nacht verhalten op Muysken ende sijnen hulperen die die straeten schenden, voir alle dit rijden 4 lb. g.

fol 18^r

Item want meyster Henric Bomer mit 17 gesellen gereden tot bij Arkentel om Henriken ende Muysken te sueken, verthert du sij wederquomen 3 lb. g. ende 2 s.

Item des lesten daigs Septembris onser Vrouwen masselger van Brabant de brieve bracht van des hertoghen wegghen van Borgongne an onsen here ende die stat van Luidic om stoets wille tusschen hon ende ons wesende 6 nuwe gulden den gulden voir 16 s., mackt 4 lb. ende 16 s.

Item Vroichop die stat bij eyn te roepen 2 s.

Summa huius 831 lb. g. 11½ s.

fol 18^v

Dit is dat loupē.

Item des lesten daigs Septembris Henken van Collen geloupen mit brieven van der stat wegghen an heren Wilhem van Getsingen rentmeyster tot Valkenborch om Tilman Wevers wille onsen porter den men alda schatten wilt thegen onser stat vryheit 1 daigs, mackt 5 s.

Item des densdaigs na sent Remeis daigs Symon Elegast gesant mit brieven tot an den here van Mourse om joncfrou Nesen wille van Mulken onser burgerssen die he brantscatten wolde op hoeren hoff tot Gronsele 6 daighe want he verbeyden moest na eyne antwerde te crighen des daigs 5 s., mackt 1½ lb. g.

Item des goensdaigs des 8 daigs octobris Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen an den drossart van Wilhemsteyn om Johan Gaus wille ons porters des wenne gedreight was sijnen hoff te bernen ende vort gesant an den drossart van Monfart om meyster Xrispanus wille van Elen den Reynken van Berne bastart 1 pert ende gelt genomen heet 3 dage, mackt 15 s.

Item des moendaigs na Dyonisii Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen an den schouteit van Vervier om Johan Pronts wille ons porters den sijne have alda becommert is van eynen de home meynedich worden is 2 daige, mackt 10 s.

Item des donrsdaigs des 16 daigs octobris Symon Elegast gesant mit brieven tot Sittart om vele onser burgere wille die alda becommert woeren 2 daige, mackt 10 s.

Item des moendags 20 daige octobris Symon Elegast gesant mit brieven des vreden gerampt tusschen Johan Kentswilre ende

onse stat an Johan Struver van Holsberch de die heet helpen werven 1 daigs, mackt 5 s.

Item des 23 daigs octobris Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an den rentmeyster van Valkenborch om onser burgere wille die alda bekommert ende gecroidt woeren van der scattingen 1 daigs, mackt 5 s.

Item des anderen daigs novembris Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegen an Henric van Droiten lantdorssart tot Guylke om Johan Ganc wille den sijn hoff bij des wolfs huis bi dat gasthuis gebrant ²⁷ is 2 daige, mackt 10 s.

fol 19^r

Item des saterdaigs 8 daige novembris Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an den drossart van Monfort om Lambrecht Happarts wille den sijne perde van den vyanden genomen sijn 3 daige, mackt 15 s. g.

Item des densdaigs 10 daige in novembris Henken van Collen gesant tot heren Herman Huen ende andere der stat vrunde bij onse meystere te comen ende honne vrunde da sij den daigh hadden tegen den rentmeyster van Valkenborch 1 daigh, mackt 5 s.

Item op den selven daigh Symon Elegast gesant tot Merzena ²⁸ an heren Reyner van Berge den alden om home te bidden op die daigfart vurs. te comen bi Scarne bij den Witten Vrouwen 1 daigs, mackt 5 s.

Item des donrsdaigs des 11 daigs novembris Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegen an onse burge-meystere tot Luidic wesende om heren Sceyffardt den daigs te wiederbieden 1 nacht ende 2 daighe, mackt tsame 15 s.

Item des sondaigs 14 daige novembris Henken van Collen gesant tot Aiken om die herberge te wiederbieden, die onse stat hadde doin besloen thegen die daige van den jongen here van Guylke ende heren Sceyffart 2 daige, mackt 10 s.

Item des vridaigs 19 daige in novembris Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an den heren van Heynsberch heren Adam ende die andere amptluide des hertogen van Borgongnen in den lande van Overmaese, hon thoynende anderwarff copien van den mandament des hertogen van Borgongnen als op onse vyande ende moest verbeyden des heren van Heyns-

²⁷ Gehucht onder Bemelen.

²⁸ Meerssen.

berch overste ruwar ruwar des lants 5 daige des daigs 5 s., mackt 25 s.

Item des sondags op sent Thomas daigh Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen an den heren Reynarde van Berghe, heren Herman Huen, heren Arnolde van Craienheym, heren Wilhem van Getsingen rentmeyster tot Valckenborch hon te bidden hij tot Trijcht bij die scepenen van der stat om an te hoeren die vryheden als van der scattinghen 2 daige, mackt 10 s.

Item des densdaigs na Kersdaigs Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an onsen here van Luidic om te vernemen die dat mitter daigfarde were tusschen den jongen here van Guylke ende heren Sceyffarde van Meroede ende onse stat 2 daige, mackt 10 s. g.

fol 19^v

Item des sondaigs op Joirsavent Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an den drossart van Raide gesynnen-de onsen burgemeystere ende raitsluide tusschen *Gulpen* ende Aiken ende vort gesant totten here van Heynsberch dye overste ruwair van den geleyde is om home te bidden ouch onse burgere doin te geleyden totter daigfarden vurs. 1 nacht ende 2 daige, mackt 4 daige tdaigs 5 s., mackt 20 s.

Item des anderen daigs in januario Henken van Collen gesant van der statwege tot Wesit an den wenne Mathijs van Henisloe home te verbieden egein have noch guede van der hant te doin it en were mit willen der stat ende heren Floenrents Withuis ons porters ende scepen mackt 1 daige, mackt 1 s. g.

Item des sondaigs na Joirsdage Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an onsen here van Luidic om des interdics wille dat onse stat interdict is om 1 relaxacio ende moest onsen here navolgen tot Huy ende verbeyden eynde antwerde 6 daige tdaigs 5 s., mackt 1½ lb. g.

Item Symon an die relaxacie doin te scrijven ende te ziegelen 14 alde placken, mackt 22 s. 3 bir.

Item des donresdaigs na Darthiendaige Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen an heren Arnolt van Craienhem drossart tot Valkenborch om der coupluiden wille der have ende guede genomen worden op des hertogen geleyde strate van Borgongnen²⁹, home te bidden den coupluiden be-

²⁹ Weg van Keulen over Gulik, 's-Hertogenrade en Valkenburg naa Maastricht.

hulplic te sijn dat hon honne have wederom gericht mocht werden 3 daige tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item des 14 daigs januarii Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen ende ouch mitten brieve des jongen here van Gylke den onse here van Luidic gesant hadde ende den onse here overgesant hadde van den stoete tusschen den jongen here van Gylke ende onse stat 2 daige, mackt 10 s.

Item des 15 daigs januarii Symon Elegast gesant onvertrecht mitten brieven ons heren van Luidic die he ter antwerden sande den jongen here van Gylke op den stoete tusschen home ende onse stat 1 nacht ende 2 daige mackt 5 daige tdaigs 5 s., mackt 25 s.

Item des 16 daigs januarii Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen tot Millen an heren Adam van Berge om Gobbel Steyngots wille gouvernere van den volre ons porters den men alda croide an sijnen erve dat men home voir onthelt 2 daige, mackt 10 s. g.

fol 20^r

Item des 22 daigs januarii Symon Elegast gesant tot Luidic an onsen here van Luidic mit brieven van den here van Gylke 2 daige, mackt 10 s. g.

Item des 18 daigs januarii heren Johans boide van sent Margraten werckmeyster tot Aken eynen brieff hij bracht rurende van eynen vrede ende mynliken daighe die he gededinckt solde hebben tusschen onse stat ende Busken van Daswilre 1 holl. gulden, mackt 11½ s. g.

Item des 30 daigs januarii Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen van der scattingen te weten mitten clerennis van der scattingen an den rentmeyster van Valkenborch 1 nacht mackt 2 daige, mackt 10 s. g.

Item des 5 daigh februarii Symon Elegast gesant an den drossart van Gylke mit brieven van der stat wegghen ende mit eynen vredebrieff an Busken van Daswilre ende om geleyde daige home te teyken mit anderen poenten 2 daighe, mackt 10 s. g.

Item des moendaigs 16 daige in februario Henken van Collen tot Reynbach mit brieven van Johan Prels wegen ons burgers 5 daigs tdaigs 5 s., mackt 25 s.

Item des donrsdaigs 19 daige in februario in der nacht Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegen tot Marcktwesit om hon te warnen om dat onse stat van den vyanden anbracht

was ende vort wederom gesant tot Valkenborch an den rentmeyster om der scattigen wille home te condigen Trijcht dar bij te comen 1 nacht ende 2 daighe mackt 3 daighe tdaigs 5 s., mackt 15 s. g.

Item des donrsdaigs na sent Mathijs daighe Henken van Collen gesant mit uytgescrijft van den cedulen dar om onse portere billic scatvrij solen sijn na der ordinancien ende clereniis der scepenen van Trijcht an den rentmeyster van Valckenborch 1 daigh mackt 5 s. g.

Item des 28 daighs februarii Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen tot Valkenborch om Peters wille van Aubelen ons porters den men in den lande van Daelhem noch schatten wilt boven clerennis der scepenen 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des goensdaigs op den Assche daighe Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegen an den borchseet tot Daelhem ende an den rentmeyster van Valkenborch om onse burgere, die croenen dat men hon croidt boven clerennis der scepenen van Trijcht 2 daighe, mackt 10 s. g.

Item des vridaigs 12 daighe in den meirt Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegen an den rentmeyster van Valkenborch om entlicher antwerde te crigen van home off onse burgere van der scattigen na clerennis der scepenen van Trijcht ongecroidt solden blyven off nyet 1 daigh, mackt 5 s. g.

fol 20^v

Item des soterdaigs 13 daighe in den meirt Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegen om onsen here van Luidic ende die meystere van Luidic om des gescheffs wille geschiet sint Servaes van den waelen ende an Moes om Cloesken Gruters wille de thegen onser stat vriheit van foirfait gecroidt woirt 2 daghe, mackt 10 s. g.

Item des sondaigs op Oculi Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegen an den here van Arkenteel om Johans Godenarts wille van Loven onse porters den Muysken ende Hemerken angetast hebben ende sich beholpen tot Arkenteel ende home hadden doin geloven dar aff he quijtgescholden is 2 daighe, mackt 10 s. g.

Item des sondaigs na halfvasten Symon Elegast gesant van der stat wegghen mit brieven an den heren van Perweys ende van Monjardijn om onser burgere wille der scepe ende have alda bekommert woiren 2 daighe, mackt 10 s. g.

Item des 29 daige in den meirt Symon Elegast gesant in heymelicheit an den here van Perweys 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des sondaigs na Judica Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an die stede van Hasselt ende Senttruden hon te bidden op der daigfarde te comen geraempt tusschen die van Luidic ende ons ende helpen te besten te raiden ende want he Senttruden vernam van etsliken van Luidic uytwoeren om onse burgere doin te kommeren, die van Brueselt quemen, so liep he in der nacht tot Hasselt hon te warnen off he sij vonden hedde, 2 daige ende 1 nachte mackt 4 daghe, mackt 20 s.

Item des goensdaigs na Judica Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen tot Franckenforde onse coupluide te condigen ende te warnen dat voele heren ritteren ende knechte vyande worden weren onser Vrouwen van Brabant hon te warnen 10 daige ende 1 nacht om groet water ende wents wille, mackt 12 daige tdaigs 5 s., mackt 3 lb. g.

Item Henken van Collen gesant myt brieven van der stat wegen an die stede van Tongeren, van Huy, van Dynant hon thoy-nende op den stoete opgestanden tusschen die van Luidic ende onse stat van Trijcht da eyne daigfarde gerampt was tusschen Hercke ende Haelen, biddende hon op die daigfarde te schicken ende helpen dat beste te raiden, 3 dage ende 1 nacht 5 daige tdaigs 5 s., mackt 25 s. g.

Item des donrsdaigs na Judica Henken van Collen gesant mit onsen burgerensmeyster geswoiren ende raitsluide totter Donck op der daigfarde 3 daige, mackt 15 s. g.

fol 21^r

Item Johan van Haren gesant tot Luidic om geleydebrieve te hebben van hon dat onse meystere ende geswoiren van der stat van Trijcht tusschen Hercke ende Haelen op die daigfarde velic te rijden moigen 2 daige, mackt 10 s.

Item op den Palme daige Wilken Wickart gesant mit brieven van der stat wegghen an die joncheren van Pytershem, van Sombreff ende van Elderen hon biddende hij bynnen te comen bij onse burgermeystere ende geswoiren 1 daigh, mackt 5 s.

Item des goensdaigs na Palme daigh Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen tot Karzijlis van Holsit rentmeyster in den lande van Loen om vole onser burgere wille die he vercorten wilt ende van hon tolgelt hebben thegen der stat vriheit 1 daig, mackt 5 s. g.

Item des 19 daigs in den aprile Symon Elegast gesant teghen die vremde geyselbruedere dat sij verhielden bis der rait tsamen gesproken hedde 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des 22 daigs aprilis Symon Elegast gesant tot Wesit hon warnende van des lants vyandts dat sij te schaffen meynden 1 nacht, mackt 10 s. g.

Item des sondaigs na Poesdaige Symon Elegast gesant mit brieven van famen ende gueden gelouve onsen burgeren ende burgere kindere die geyselbruedere ghoin die he tot Mersen vant 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des moendaigs na Belaken Poesdaigh an den avent Symon Elegast gesant tot Johan Struver voicht des lants van Valkenborch biddende home bij onse burgermeystere ende geswoiren te comen mit home te spreken van voele saken onsen burgeren anruerende 1 daigh, mackt 5 s.

Item des densdaigs 27 daigs aprilis Symon Elegast gesant mit brieven van antwerden an onsen here van Luidic ende an die stat van Luidic op honnen brieven dar in sij gesynende woeren van orveden hij aff te doin 2 daige, mackt 10 s. g.

Item des soterdaigs des eirsten daigs in den mey Symon Elegast gesant in der nachte mit brieven van der stat wegghen ter antwerden op den brieven der stat van Luidic anruerende van orveden ende onser stat vriheit 1 nacht ende 2 daige, mackt tsamen 4 daige tdaigs 5 s., mackt 20 s. g.

Item des 5 daigs van den mey Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen an onsen here van Luidic na dat die stat overdraighen was *op den poente van der orveden* ende onser stat vriheit die die van Luidic aff hebben willen^e die die van Luidic hebben willen 2 daige, mackt 10 s. g.

fol 21^v

Item op den selven daigh Symon Elegast gesant totten eirsten geyselbruedere du die geyselbruedere tot Wesit gevangen woeren die he suecht tot Sittart, Susteren, tot Eyke ende vant sij tot Wessem ende bracht sij wederom 1 daigh ende 1 nacht, mackt 3 daige tdaigs 5 s., mackt 15 s. g.

Item des 7 daigs van den Mey Symon Elegast gesant mit brieven van den stat wegghen an die van Huy, van Dynant om des stoets wille wesende tusschen die van Luidic ende onse

* „Ende onser stat vriheit die die van Luidic aff hebben willen” is doorgehaald.

stat ende vant die selve meystere tot Luidic 2 daige, mackt 10 s. g.

Item des soterdaigs 15 daigs in den mey Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen wes onse stat overdraigen is op den stoete tusschen die van Luidic ende onse stat, den geyselbruedere onsen burgeren gevangen tot Wesit ende van broeder Witten an ons en here van Luidic 2 daige, mackt 10 s. g.

Item soterdaigs 22 daige van den mey Symon Elegast gesant tot heren Johan van den Creeft ende heren Wilhem van sent Margraten, die bij Senttruden ende bij Thienen in honnen hoeven woeren, hon biddende tot Diest op der daigfarde te comen ende van Diest tot onser Vrouwe van Brabant om brieve te werven an die guede steede des bisdoms van Luidic ende der graefscap van Loen die nu tot Luidic ter daigfarde sijn 6 daige tdaigs 5 s., mackt 2 lb. g.

Item des lesten daigs van den mey Symon Elegast gesant tot Warme ter daigfarde gerampt van den gueden steeden des bisdoms van Luidic groeffscap van Loen om herberge te besloen om onse burgermeystere ende raitsluide bij hon bleven 4 daige tdaigs 5 s., mackt 20 s. g.

Item des densdaigs na Penxstdaige Symon Elegast gesant mit onsen burgermeystere ende raitsluide tot Huy 3 daige tdaigs 5 s., mackt 15 s.

Item des vridaigs na Penxstdaige Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an onsen here van Luidic om te bidden den geyselbruedere onsen burgeren daigh te gheven hons gevenckenis 2 daige, mackt 10 s.

Item des sondaigs 13 daige in junio Symon Elegast gesant tot Diest herberch te beslaen onsen burgermeysteren ende raitsluiden die ter daighfarde gereden woeren 3 daighe tdaigs 5 s., mackt 15 s. g.

fol 22^r

Item op den selven daigh Henken van Collen gesant tot Mercktwesit want onse meystere ende rait anbracht was van etslike stratenscendere alda gevangen weren om die gelegenheit dar van te vernemen^f 1 nacht, mackt 2 daige 10 s. g.

Item des soterdaigs na Sacraments daigh Henken van Collen tot Lyse³⁰ mit eynen gelouve brieve van der geyselbruedere wegen 1 daigh, makt 5 s.

Hs.: „vermen”.

³⁰ Lixhe (B.).

Item op sent Johans daigh Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen tot Tongeren om des mans wille de doit bleyff des vridaigs na Sacraments daigs 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des sondaigs na sent Johans daigh Henken van Collen gesant tot Stochem, tot Eyke ende tot Briede^a om hon te warnen van volkes dat sich vergadert hadde ende vort tot Briede³¹ onse portere te warnen die van den Bossche quomen^b 1 daigh ende 1 nacht mackt 3 daigh tdaigs 5 s., makt 15 s.

Item des anderen daigs na sent Peter ende sent Pouwels daigh Henken van Collen gesant mit brieven an die burgermeystere ende porter ende an Gilis ende Wilhem der stat scryver 2 daige, mackt 10 s. g.

Item den selven Henken gesant tot Stochem tot Willem den scryver dat he tot Trijcht queme 2 daige, mackt 10 s. g.

Item des donrsdaigs da na den selven gesant tot Valkenborch tot Wilhem den scryver dat he Tricht queme 1 daigh, 5 s.

Item op onsen Vrouwen avent Visitacio Gerken van Schende gesant tot Luidic mit brieven an onsen here van Luidic om dat die van Luidic den passe gesloeten hadden ende om te weten wie die saken tot Diest hergangen weren 2 daige, 10 s. g.

Item op den selven daigh Henken van Collen gesant mit eynen brieff an onse Vrouwe van Brabant om te vernemen wanne die daighfarde sijn solde tusschen die van Luidic ende onse stat 5 daige 5 s. tdaigs, mackt 25 s. g.

Item des sondaigs na onser Vrouwen daigh Visitacio Godart van Schinde gesant mit eynen brieff an den here van Perweis om des heren wille van Elsloe 2 daige, mackt 10 s. g.

fol 22^v

Item des densdaigs na onser Vrouwen daigh Visitacio Henken van Collen gesant tot Diest an den rait onser genediger heirscap van Luidic ende van Braubant hon te bidden dat sij sich hyet en lieten infomerer van der claight die onse alde meystere ende burgere op die stat meyden te claigen 4 dage, mackt 20 s. g.

Item des donrsdaige 8 daige julii Goetken van Schinde gesant mit eynen brieff an onsen here van Luidic om eyne daighfarde te leysten mit denen van Luidic 2 daige, mackt 10 s. g.

^a „ende tot Briede” is doorgehaald.

^b Het woord „quomen” is doorgehaald.

³¹ Bree (B.).

Item des vridaigs voir sent Margrieten daigh Henken van Collen gesant om te vernemen wa onse luide sijn mochten du Lambrecht Happart gevangen wart 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item op sent Margrieten avent Henken van Collen gesant an den jongen here van Guylke om dat Goeswijn van Wijswilre sijn onderseten gedreight hadden Wynandt van der Hallen ende jonfrou Neesen van den Wingerde 4 daige, mackt 20 s. g.

Item des goensdaigs na sent Margarieten daigh onsen meyster Arnolt gesant eynen knecht an onsen here van Luidic om 1 geleyde brieff 1 daigh, 5 s. g.

Item des vridaigs na sent Jacobs daigh Voes Vroichop gesant mit brieven an jonchere Godenuel van Elderen home te bidden in der stat te comen bi onse burgermeys-tere ende geswoiren om mit home te spreken van saken der stat anruerende 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des 11 daigs augusto Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an heren Arnolt van Craienhem drossart tot Valkenborch om Henric Backmans wille ende sijne gedelinghe 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des moendaigs 16 daige in augusto Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an den here van Arkenteel ende vort an den here van Horion om Dietken Hemerkens wille de ter doit bracht is 2 daige, mackt 10 s. g.

Item des vridaigs na onser Vrouwen daigh Assumpcio Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen an den here van Heynsberch om onser burgere wille die nu lesten hij gevangen woeren 3 daighe, mackt 15 s. g.

fol 23^r

Item des sondaigs na onser Vrouwen daigh Assumpcio Symon Elegast gesant tot Luidic mit heren Wilhem van sent Margraten ende heren Voes van Mulken om meyster Arnolt van Bielsen ende den anderen geschikt op der daigfarde tot Diest an te brengen wes guets sij tot Luidic erwerven conden ende van Luidic gesant tot Diest 4 daighe tdaigs 5 s., mackt 20 s. g.

Item op den selven daigh gesant Henken van Collen an heren Arnolt van Craienhem drossart tot Valkenborch om dat he hadde doin gebieden in den lande van Valkenborch dat nymant hij in die stat en queme dan op sijnen anxste 2 daige, mackt 10 s. g.

Item des donredaigs des anderen daigs Septembris Henken van Collen gesant mit onsege brieve an Busken van Daswilre dar

in die kindere van Louwen ende Lemmen Starken ontsachten om der stat wille van Trijcht, 3 daige om dat he home tot Montfort tot Heynsberch ende al om sueken moest, mackt 15 s. g.

Item des donrsdaigh na onser Vrouwen daige Nativitas Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an heren Arnolt van Craienhem drossart tot Valkenborch om Johan¹ der poenten ende articulen die he onsen stat gegheven heet 1 daigh, mackt 5 s. g.

Item des vridaighs na onsen Vrouwen daigh Nativitas Symon Elegast gesant mit brieven van der stat wegghen an den hertoghe van Gelre ende sijnen steden van Rurmunde ende Venloe om des vercortennis wille dat die van Luidic an ons kerende sijn om onse vriheide aff te nemen van orveden 4 daige, mackt 20 s. g.

Item op den selven daigh Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen totten borgreve van Daelhem den he alom sueken moest om te vernemen off der rait van Borgongnen ewech were 2 daighe, mackt 10 s.

Item des sondaigs na onser Vrouwen daigh Nativitas Henken van Collen gesant mit brieven van heymeliken vrunden tot Johan van Oysen om Wilhem Franckotten wille des radermekers onse porter 3 daige, mackt 15 s. g.

fol 23^v

Item 19 daige in septembris Symon Elegast gesant tot Francymont om scoepe wille die Johan Lomberder genomen sijn 4 daige, mackt 20 s. g.

Item des goensdaigs na sent Lambrechts Henken van Collen gesant mit brieven an heren Henric van Cleirmont drossart¹ borghseete tot Daelhem om Johan Barben wille ons porters 1 daige, mackt 5 s. g.

Item des donrsdaigs Henken van Collen gesant mit brieven van der stat wegghen an heren Godart van den Bongart drossart tot Carpen om heren Coenrart van Elsloe on porters 4 daige, mackt 20 s. g.

Item 25 daigs septembris Voes Vroichop gesant mit brieve tot Hasselt om dat onsen burgermeystere ende geswoiren anbracht was dat alda eyn de broeder was Hennen Rolpijns, de in den Vrijthoff doit bleyff, op etslic onse porter mit sijnen vrunden verholden hadde om die te erslaen 1 daigh, mackt 5 s. g.

¹ Het woord „Johan” is tweemaal geschreven.

¹ Het woord „drossaart” is doorgehaald.

Item des 28 daigs septembris Symon Elegast gesant an heren Henric van Cleirmont om der rutere wille die Godardt Printze gevangen hebben ende sijne perde genomen 2 daighe, mackt 10 s. g.

Summa huius 57 lb. g. 14 s. 1 bir.

fol 24r

Dit is dat schenken.

Item op sent Remeis avent geschenckt Johan Bertelot 1 verdel wijns die quart 2 s., mackt 8 s.

Item van den wijn te draigen 1 bir.

Item des derden daigs octobris geschenckt Peter van der Hallen onser Vrouwen clerck van Brabant 2 verdel wijns dar van 1 verdel byans die quart 2 scaelge ende 1 verdel die quart 2 s., mackt 18 s.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des vridaigs voir der 11000 megde daigh geschenckt den raide onse heren van Luidic 4 verdel wijns die quart 2 s., mackt 32 s.

Item van den wijn te draigen 1 s.

Item op den selven daigh geschenckt den raide onser Vrouwen van Brabant 4 verdel wijns die quart 2 s., mackt 32 s.

Item van den wijn te draighen 1 s.

Item op sent Symon in den daigh geschenckt den patriarke van Franckrijke mitten raide des conincs van Vranckrijke ende des hertogen van Borgongnen 8 verdel wijns dar van 4 verdel 9 bir. ende 4 verdel die quart 8 bir., mackt 3 lb. g. 8 s.

Item van den wijn te draigen 2 s.

Item op den selven daigh geschenckt den here van Perweis here Baldewijn van Monjardijn ende onse heren raidt van Luidic 4 verdel wijns dar van 2 verdel die quart 9 bir., ende 2 verdel die quart 2 s., mackt 34 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s.

Item des densdaigs des 4 daigs novembris geschenckt Johan van Kessel drossart tot Barchem 2 verdel wijns dar van 1 verdel die quart 9 byrmanen 1 verdel die quart 2 s., mackt 17 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des 9 daigs novembris geschenckt den here van

Perweis 2 verdel wijns 1 verdel die quart 9 bir. ende 1 verdel die quart 2 s., mackt 17 s.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

fol 24^v

Item des 18 daigs novembris geschenckt den baluin van der Sluis rait ende amptluide des hertogen van Borgongnen 2 verdel die quart 9 bir., mackt 18 s.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des 19 daigs novembris geschenckt Wuest bottelger onser Vrouwen van Brabant 2 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 18 s.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des gonsdaigs voir sent Katerinen daigh geschenckt Conrardt Hoke drossart tot Eyke 1 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 9 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 bir.

Item des saterdaigs na sent Katherinen daigh geschenckt den drossart van Wassenberch 1 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 9 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 bir.

Item des 10 daigs decembris geschenckt den here van Elderen 2 verdel wijns dar van 1 verdel die quart 9 bir. ende 1 verdel die quart 2 s., mackt 17 s. g.

Item van den wijn te draighen 2 bir.

Item des 11 daigs decembris geschenckt heren Adaem van Berge 2 verdel wijns die quart 2 s., mackt 16 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des 20 daigs decembris geschenckt den scoulteit van Gangelt 2 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 18 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des 26 daigs decembris geschenckt heren Arnolde van Craenhem drossart tot Valkenborch 2 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 18 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des donrsdaigs op den Joirsdaigh geschenckt der Vrouwen van Wedergroet ende hoeren dochteren 2 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 18 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des densdaigs na sent Anthonijs daigh geschenckt den burgermeysteren scepenen ende raitsluide der stat van Aiken 4 verdel wijns dar van 2 verdel die quart 2

borgongnens placken ende 2 verdel die quart 2 scaelgen, mackt 2 lb. g. 1 s.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

fol 25^r

Item op den selven daigh geschenckt den burgermeys-teren ende raitsluide van Luidic 4 verdel wijns dar van 2 verdel die quart 2 borgons placken ende 2 verdel die quart 2 scaelgen, mackt 2 lb. g. 1 s.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Item des goensdaigs na sent Anthonijs daigs geschenckt den scolteit van Luidic 2 verdel wijns die quart 2 scalgen, mackt 20 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des 28 daigs in Januario geschenckt heren Johan van den Wyer den zegeler ende heren Hacken rait ons heren van Luidic 4 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 36 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s.

Item des 11 daigs februarii geschenckt heren Conrart pastoir tot Heynsberch ende anderen rait des heren van Heynsberch 4 verdel wijns die quart 2 scalge mackt 2 lb. g.

Item van den wijn te draigen 1 s.

Item des soterdaigs op sent Peters avent catedra geschenckt heren Wilhem van Geytsingen 1 verdel wijns die quart 2 scalge, mackt 10 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 bir.

Item des soterdaigs na Reminiscere geschenckt heren Johan van Nommershem drossart in Brabant 4 verdel wijns die quart 2 scalgen, mackt 2 lb. g.

Item van den wijn te draigen 1 s.

Item op den selven daigh geschenckt Johans joncfrou van Kessel drossart tot Barchem 2 verdel wijns die quart 2 scalgen, mackt 20 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des moendaigs ende des densdaigs voir onser Vrouwen daigh Anunciacio geschenckt ons heren raide van Luidic ende onser Vrouwen rayt van Brabant ende den gueden steeden van Brabant ende van den bisdom van Luidic in roeden wijn 25 lb. g.

Item op den selven tijden geschenckt den selven raide

ende steden 18 verdel wit wijns die quart 2 scaelgen, mackt 9 lb. g.

Item van denen wijn te draigen 22½ s. g.

fol 25v

Item des 8 daigs aprilis geschenckt Henric van Sittart kokenmeyster onser vrouwen van Brabant 2 verdel wijns die quart 2 scalge, mackt 20 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item op den Palme avent du die vytgeseten burgeren gebeden ende geboden worden hij in die stat te comen om des stots wille opgestande tusschen die van Luidic ende ons geschenckt Goeswijn van Here drossart tot Raide Goeswijn sijnen son ende Henric van Here 2 verdel wijns die quart 2 scalgen, mackt 20 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des vridaigs na Poesdaigh geschenckt den raide van Borgongne 6 verdel wijns die quart 2 scalge, mackt 3 lb. g.

Item van den wijn te draigen 2 s. g.

Item op den selven daigh geschenckt Wilhem bastart van Brabant 1 verdel wijns die quart 2 scalge, mackt 10 s.

Item van den wijn te draigen 1 bir.

Item op sent Jorijs daigh geschenckt heren Wilhem van Getsingen generail rentmeyster tot Valkenborch 1 verdel wijns die quart 2 s., mackt 8 s.

Item van den wijn te draigen 1 bir.

Item op den selven daigh geschenckt heren Johan van den Grave clerck onser Vrouwen van Brabant 2 verdel wijns die quart 2 s., mackt 16 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item op den selven daigh geschenckt heren Arnolde van Craienhem 2 verdel wijn die quart 2 borgon placken, mackt 21 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des anderen daigs na sent Servaes daigh geschenckt den raide van Borgongne 4 verdel wijns dar van 2 verdel die quart 2 borgongne placken ende 2 verdel die quart 2 s., mackt 37 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Item op den selven daigh geschenckt heren Wilhem van Geytsingen generael rentmeyster der lande van Overmaese 2 verdel wijns die quart 2 s., mackt 16 s.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

fol 26^r

Item des 16 daigs van den mey geschenckt den patriarke van Franckrijke anderen prelaten ende heren bij home wesende 6 verdel wijns dar van 3 verdel byants die quart 3 s. ende drie verdel die quart 9 bir., mackt 3 lb. g. 3 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 s.

Item des 20 daigs van den mey geschenckt den coup-luiden van Antwerpen ende van sent Gertruden berghe 2 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 18 s.

Item van den wijn te draigen 1½ bir.

Item des 28 daigs van den mey geschenckt den proest van sent Servaes 4 verdel wijns die quart 2 scaelgen, mackt 2 lb. g.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Item des 4 daigh in Junio geschenckt den proest ende senger van Luidic 2 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 18 s. g.

Item van den wijn te draigen 1½ bir.

Item op Sacraments daigh geschenckt den scutten van der stat 12 quarten wijns die quart 2 s., mackt 24 s. g.

Item des densdaigs na Sacraments daigh gescenckt den raide van Borgongne ende van Francrijke 4 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 35 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Item des moendaigs na sent Johans daigh gescenckt den bisscop van Denmarckt 2 verdel wijns die quart 3 s., mackt 24 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des densdaigs dar na geschenckt der Vrouwen van Gaesbeke 4 verdel wijns die quart 9 bir., mackt 36 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Item des donrsdaigs voir sent Margareten daigh geschenckt den raide Borgongne 6 verdel wijns dar van 2 verdel die quart 2½ s. ende 2 verdel die quart 9 bir. ende 2 verdel die quart 2 s., mackt tsamen 2 lb. g. 14 s. g.

Item van den wijn te draigen 1½ s.

fol 26^v

Item des vridaigs voir sent Margareten daigh gescenckt

den raide van Vranckrijke 4 verdel wijns die quart 2 s., mackt 32 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Item op sent Margarieten daighe gescenckt den drossart van Brabandt 2 verdel wijns die quart 2½ s., mackt 20 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des soterdaigs na sent Margareten daigh gescenckt den proest ende senger van Luidic 4 verdel wijns 2 verdel die quart 2½ s. ende 2 verdel die quart 2 s., mackt 36 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Item des donrdaigs na onser Vrouwen daighe Assumpcio gescenckt den here van Rotsloe ende sijnre vrouwen 2 verdel wijns die quart 2 s. mackt 16 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des 29 daigs in Augusto gescenckt den proest ende den senger van Luidic 2 verdel wijns die quart 2 s., mackt 16 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des lesten daigs in Augusto gescenckt den raide van Borgongne 4 verdel wijns die quart 2 s. mackt 32 s. g.

Item van den wijn te dragen 1 s. g.

Item op den selven daigh gescenckt heren Johan van Nommershem drossart in Brabant 2 verdel wijns die quart 2 s. g., mackt 16 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item des donrdaigs na onser Vrouwen daigh Nativitas gescenckt den here van Roetsloe ende sijnre vrouwen 2 verdel wijns die quart 2 s., mackt 16 s. g.

Item van den wijn te draigen 2 bir.

Item op den selven daigh gescenckt Queeck den masselger van Aiken 1 verdel wijns die quart 2 s., mackt 8 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 bir.

Item des 19 daigs septembris gescenckt den here van Scoenvort 4 verdel wijns die quart 2 s., mackt 32 s. g.

Item van den wijn te draigen 1 s. g.

Summa 104 lb. g. 19 s. 1 b.

fol 27^r

Dit is Alrehande vytgeven.

Item des anderen daigs na sent Remeis daigh eynen jongen

geselle den onse here van Luidic gemackt heet $\frac{1}{2}$ holl. gulden, mackt $11\frac{1}{2}$ s.

Item des 15 daigs octobris den boede van Wilhemsteijn verthert in Gerardt Capruns huis 6 scaelge mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item des 18 daigs octobris den boede van Dynant verthert in dat selve huis 4 s. g.

Item des 22 daigs octobris onse heren masselger van Luidic gesant mit brieven onse here vurs. an den jongen here van Guylke ende an heren Sceyffarde van Meraide die over onse stat gescreven ende geclaicht van den saken der clencken 2 rijsche gulden, mackt 2 lb. g. 17 s. g.

Item des sondaigs des 26 daigs octobris onse heren masselger van Luidic comen is ende bracht antwerde mit brieven van den jongen here van Guylke heren Sceyffart van Meraide ende den rentmeyster van Valkenborch op die brieve die onse here vurs. gesant hadde van der stat ende burgere wegghen 2 holl. gulden, mackt 2 lb. ende 6 s. g.

Item des 5 daigs novembris onse heren masselger van Luidic wederom comen is van den jongen here van Guylke ende heren Sceyffarde van Merande mit brieven ter antwerde gegeven den selven masselger voir sijnen loen ende cost 2 lb. g.

Item des 9 dags novembris onse heren masselger van Luidic de geschickt wart an den jongen here van Guylke om des stoets wille tusschen home ende ons 1 rijsch gulden, mackt $28\frac{1}{2}$ s. g.

Item des 17 daigs novembris gegeven somghe luiden die in dieser gemeynre stat uytgeschickt hebben gewest te theregelde ende te lieffennis 3 holl. gulden, mackt 3 lb. g. 9 s. g.

Item op den selven daigh gegeven ons heren masselger van Luidic du he mit brieven van antwerden quam van den jongen here van Guylke ende heren Sceyffarde van Meraide 4 lb. g.

Item des 11 daigs decembris gegeven van bevelen der burgermeystere ende gesworen den hantbogen scutten om dat sij mitten burgermeystere gegangen woeren op den daigh tusschen onse stat ende den rentmeyster van Valkenborch 20 quarten oysterbirs die quart 1 stucken, mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

fol 27^v

Item des 17 daighs decembris gegeven onse heren masselger van Luidic de die antwerde bracht van den brieven die onse here van Luidic gesant an den jongen here Guylke ende an heren Sceyffart van Meroede als die daige tusschen hon ende onse stat

gerampt te wederbieden 5 gelresche gulden, mackt 4 lb. g.

Item van den hoigetijde van Kersmisse onse heren masselger van Luidic te perde 1 dobbel mottoen, mackt 38 s. g.

Item ten selven tijden onse heren masselger te vuete 1 cleynen mottoen, mackt 19 s. g.

Item op den selven tijden onse heren piper van Luidic 2 nuwe gulden, maken 32 s. g.

Item op den selven tijden onser Vrouwen masselgere van Brabant te perde 1 dobbel mottoen, mackt 38 s. g.

Item op den selven tijden onser Vrouwen masselgere te vuet 1 cleynen mottoen, mackt 19 s. g.

Item op den selven onser Vrouwen piper van Brabant 1 dobbel mottoen, mackt 38 s. g.

Item op den selven tijden der stat boeden van Luidic 1 holl. gulden, mackt 23 s.

Item op den selven tijden des heren piper van Perweys 1 nuwen gulden, mackt 16 s. g.

Item ten selven tijden onse heren piper van Wesemoel 1 nuwen gulden, mackt 16 s. g.

Item op den selven tijden den boeden van Aken $\frac{1}{2}$ holl. gulden, mackt $11\frac{1}{2}$ s. g.

Item Wilken Sabaut van sijnen geluck 1 verdel wijns, mackt 8 s. g.

Item meyster Diric den bedeler te sijnen geluc 1 verdel wijns 8 s.

Item Johan Cavit hadde doin daighen Wilhem Fastrat der stat sloetmeyster om Marken sijne dochter wille die home mesacht solde hebben onder die man op der Lantscroenen gevangen dat der rait overdraigen op der stat kost te verantwerden ende Arnolt Selman die sake temoel verantwert heet 10 scaelgen, mackt $12\frac{1}{2}$ s.

fol 28^r

Item des 20 daighe februarii Gerardt des bisscops boede van Collen de brieven bracht van den koervorsteren verthert 4 scalgen, mackt 5 s.

Item op den selven daigh 1 masselger onse heren van Luidic gesant an heren Scheyffart om der stat wille verthert in den Wenckel ³² 8 scalgen, mackt 10 s. g.

³² Huis de Winkel, gelegen in de Helmstraat, residentie van de Prins-bisschop bij diens verblijf te Maastricht.

Item op sent Mathijs daigh Heyne Voighalfts gegeven te lieffen-
nis om heymeliken dienst ende soinderlingen gunst wille 4 vaet
evenen dat vaet 17 bir. ende 20 borgongnen placken mackt,
2 lb. g. 3 s. 1 bir.

Item des 9 daigs van den meirt onser Vrouwen masselger van
Brabant de brieve bracht van den gesceff tsender Voes in der
kirken van den waelen boeden³³ home onse burgermeystere
dat he verbeiden wolde hon brieve over te vueren an onse
Vrouwe van Brabant van den selven gesceff 2 nacht ende 1 daigh
verthert 26 scaelge, mackt 32½ s. g.

Item op den selven daigh Diric Scillinc verloes meyster Diric
sijn swert in den gesceff in der kirken sent Servaes tusschen die
van Luidic ende onse burgere 29 s. g.

Item gegeven des heren piper van Guylke 2 nuwe gulden
mackt 32 s.

Item den boede van Delremonde van den marckt te vrien
1 mott., mackt 19 s. g.

Item des 14 daigs van den Meirt onser Vrouwen masselger
van Brabant de onser stat bootschap bracht 2 croenen mackt
3 lb. g. ende 8 s. g.

Item des densdaigs na Laetare Jherusalem des heren piper
van Rotsloer 2 nuwe gulden, mackt 32 s. g.

Item des sondaigs op Judicare meyster Diric den scryver ende
Godefridus helpen Wilhem Straven an die guede stede van den
bisdom van Luidic want der brieve voele geborde manlic 1
quart wijns die quart 2½ s., mackt 7½ s. g.

fol 28^v

Item des 8 daigs aprilis des hertogen masselger van den
Berghe de onser stat vruntlic ende guetlic brieve screyff om
des stoets wille ophestanden tusschen die van Luidic ende
onse stat 4 nuwe gulden, mackt 3 lb. 4 s.

Item op den selven daigh voir cost ende thergelde eyns
boeden de heymlice brieve bracht onsen burger-
meystere ende raidt ende warnede in gelouve voir uytrennen
want opsat op hon gemackt were 13 scaelgen, mackt 16 s. 1 bir.

Item des 12 daigs aprilis eyn genant Henken de onsen
burgermeysteren in heymelicheit verboedingen an-
bracht van opsat gemackt op onse stat, dar om die stat ge-
meynlic wackdet, verthert die selve 2 nuwe gulden in spijsen

³³ Luikse boden.

ende 17 quarten wijns die quart 2 scaelge ende home gegeven 4 nuwe gulden den gulden 16 s. g., mackt 6 lb. 18½ s. g.

Item op die nachte du onse stat in die wopenen was ende verbodinge hadde dat Wijc beklommen solde werden die hantbogen scutten bij eyn woeren in eyn huis off honres irlgens te doin were dat men sij bij eyn vonde verdroncken 2 cruken oysterbirs mackt 26 quart die quart 1½ bir., mackt 9 s. 3 bir.

Item du onse burgermeystere na gereden woeren na onser stat vyande die hantboghe gesellen theghen geloupen verdroncken du sij weder quomen 13 quarten oysterbirs die quart 1½ bir., mackt 4 s. 3½ bir.

Item op den selven daigh onse burgermeystere den vyanden nagereden verthert 25½ s. g.

Item des donrsdaigs na sent Marcus daigh der stat masselger van Dynant de hij gesant was an onse burgermeystere ende geswoiren mit brieven van honre stat weggen ende onse burgermeystere home hieten verbeiden voir home ende sijns perds cost 6 s. g.

Item want meyster Henric van Thonen over daigh ende nacht van bevelen ende geboeden der burgermeysteren van Brueselt hij in der stat comen is om des stoets wille hangende tusschen die stat van Luidic ende onse stat ende sijne dyener tot Brueselt ledich staen, home te geven te lieffennis ende te helhpen sijns schaeden 4 holl. den gulden 24 s., mackt 4 lb.

fol 29^r

Item sent Servaes daige onse burgermeysteren ende geswore mit honren vrunden ende dieneren omgegangen mit sent Servas hout ³⁴ verthert onder hon 5 lb. 19 s.

Item op den selven daigh 4 piper ende 1 trompenner gespelt op sent Servaes thoren daigh ende nacht mallic 5 labayen, mackt 23½ s. g.

Item des 16 daigs van den mey meyster Henrics knecht van Thoiren gegeven te lieffennis om dat he mitten donre schieten kan ende he hij bleyff ter beeden du der stoet was ende rumoir dat die van Luidic voir Trijcht comen solden sijn 2 nuwe gulden, mackt 32 s. g.

Item want in den rait bracht wart, du men die heylghe droigh dar rumoir vallen mocht van den geyselbruedere ende die burgermeystere ende gemeyne rait honpanseir andoiden ende

³⁴ Reliekschrijn van St. Servaas, de Noodkist genaamd.

mitten heiligen ginghen, verdroncken 33 quarten wijns die quart 2 s., mackt 3 lb. 6 s.

Item op onse Heren opvarts daighe onser Vrouwen masselger van Brabant de brieff bracht van onser Vrouwen wegen an die steede van Luidic 40 alde g., mackt 3 lb. 15 s.

Item den boede van Antwerpen van den marckt te vryen 1 cleynen mottoen, mackt 19 s. g.

Item meyster Johan Bertholot 6 ellen lakens tot sijnen rock 8 lb. g.

Item Moes van Hoesden der stat procurere sijnen rock 5 ellen lakens die ellen 1 mottoen, mackt 4 lb. 15 s. g.

Item Wilhelmus der stat clerck van sijnen wenterrock ende somerrock 6 lb.

Item Heyne Waghehals om diensts wille den he der stat gedaen heet 1 lb. g.

Item op Sacraments daigh onse burgermeystere ende geswoiren mit voele honnen vrunden ende dyeneren omgegangen mitten heiligen Sacrament als gewoonlic is tsamen verthert 11 lb. ende 2 s. g.

Item die selve van witten hueden 36 scoenvorster, mackt 2 lb. 2 bir.

Item des vridaigs na Sacramenti die nuwe meystere ende die gesellen du dat gesceff was op den Vrithoff verthert in broede ende in wijn ende in bire ende in kiese 39 s. g.

fol 29^v

Item Stas des heren dyner van Diest den die geyselbruedere gevangen hadden verthert bij Willem in die Lantscroen 16 s.

Item want onse burgermeystere ende geswoiren vytgesant hadden 6 hantboighen scutten op der Maesen omtrent Udenkoven ende tot Elsloe op die gewede om te wachten op onser stat vyanden 10 daige ende 10 nacht voir honnen cost en senyt 7 holl. gulden den gulden 23 s., mackt 8 lb. 1 s.

Item des moendaighs na onser Vrouwen daigh Visitacio des greven piperen van Cleve 2 nuwe gulden, mackt 32 s.

Item des anderen daigs na sent Margarieten daighe des hertoghen masselger van Gelre 1 nuwen gulden, mackt 16 s.

Item des 25 daigs Julij gegeven Heynen Waighals om diensts wille den he der stat gedaen heet 2 nuwe gulden, mackt 32 s. g.

Item des sondaigs op sent Jacobs daige des nachts, want onse burgermeystere ende rait eyn heymelic verbeydt was dat die

vyande voir Wijk off Hartelt ⁵⁵ comen solden, dar om die ambachten wackden, verdroncken die gesellen die mitten donreschieten 2 nacht 2 placken in oysterbir, mackt 3 s. 1 bir.

Item want lesten mit nachte 2 scepe doir die Maesebrugge vueren die onse burgermeystere doiden hueden meyster Godart van Stochem, Johan sijnen sone coupman ende Peman Lentze palere hir om men hon geven sal 2 verdel wijns die quart 2 s. mackt 16 s. g.

Item des 8 dags in Augusto overmits burgermeystere ende geswoiren gegeven eynen heymeliken vrunde 4 nuwe gulden, mackt 3 lb. 4 s.

Item Gertruydt Vroichops wijf van den lakenen ende dwelden te wasschen op den Lantscroenen 20 s. g.

Item die selve van thienenwercke ende coperen wercke te schueren op der Lantscroenen 10 s. g.

Item des greven masselger van Saffenberch gesant an onse burgermeystere ende geswoiren van der saken, dat des greven onderseetten hon perde ende gethouwen hij bekommert woeren, voir vyandt ende vrunt sijn ende onse meystere ende geswoiren home hij hieten verbeyden ende blyven des raits, verthert in Gerarts neven huise van Katzop 1 rijnsche gulden, mackt 28½ s. g.

Item den boede van Antwerpen van den marckt te vrien in den herfst 1 mottoen, mackt 19 s.g.

fol 30^r

Item want rumoir opgestanden was van den geyselbruedere dar om onse genedige Vrouwe van Brabant hoeren boede Arnolt Scottelman gesant hadde an onse stat om alle gestant te vernemen, verthert in Dirich Witters huis 4 scaelge, mackt 5 s. g.

Item die boeden van der stat ende folge dienere der burgermeystere mit honnen vrunden gehuedt Coppen van Wijk 3 nacht ende 2 daige, verthert 2 lb. 13½ s.

Item lesten eynen onsen genedigen Vrouwen masselger gesant an onsen here van Luidic ende stat van Luidic om stots wille tusschen hon ende ons opgestanden verthert die selve masselger in den Wenckel 16 scaelge, mackt 20 s. g.

Item op den moendaigh du voele jongere gesellen mitten burgermeysteren ende honnen vrunden den vyande nagevolt woeren tot Hocht gegeven den jongen gesellen vurs. 1 vaet oysterbirs, mackt 20 s. g.

³⁵ Vaeshartelt onder Meerssen.

Item die selve van spijsen 10 s. g.

Item op onser Vrouwen daige nativitas op kermis avent ende kirmis daigh Herman van Valkenborch, Sestken van Bromelen, Lentsken sijn^{*}, Johan van Loir pipere ende Hennen Rompken trompener gespielt ende gepepen op den nuwen thoren ³⁶ twe avent mallic 5 labayen, mackt 23 s. 1½ bir.

Item Wilken Zutseller gegeven te lieffiennis 8 s. g.

Item des vridaigs op sent Remeis daigh Rutte Cornelis Pronten son om dienstes ende saken wille die he ons anbracht heet 3 nuwe gulden, mackt 2 lb. 8 s. g.

Item des heren boede van sent Lambrecht de brieve bracht van der daigfarde 5 s. g.

Item Voes Vroichop van der Lantscroenen ende van den denckhuis te veghen van den ganzen joer 4 lb. g.

Item meyster Johan der scherpe richter van den vier hogetijde van den gantzen joer 4 dobbel mottoen den dobbel voir 38 s. g., mackt 7 lb. 12 s. g.

Item den selven van sijnen huiscens van den gantzen joer 2 dobbel mottoen, mackt 3 lb. 16 s. g.

Item den wechter van den gantzen joer alle verthenacht 18 s., mackt 22 lb. ende 15 s. g.

Summa 100 ende 87 lb. g. 9 s. 3 bir.

fol 30^v

Dit dat uytgeven van den wenterrocken ende somerrocken.

Item meyster Henric van Riemst van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 18 s., mackt 3 lb. 12 s.

Item den selven voir sijn vueder 1 holl. gulde, mackt 23 s. g.

Item Godart Gans van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen laken 18 s., mackt 3 lb. 12 s. g.

Item den selven voir sijn vueder 1 holl. gulden, mackt 23 s. g.

Item meyster Cloes van Stockem van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. g. 16 s. g.

Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.

Item meyster Godart van Stochem van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g., mackt 2 lb. g. ende 16 s. g.

Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.

Item meyster Otten van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. ende 16 s. g.

^{*} Waarschijnlijk is hier een woord vergeten b.v. dienaar of knecht.

³⁶ Markttoren.

Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.
 Item meyster Henric van Thoren van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g., mackt 2 lb. g. 16 s. g.
 Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.
 Item meyster Wilhem den boighemeker van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g., mackt 2 lb. ende 16 s. g.
 Item den selven voir sijn voeder 19 s. g.
 Item meyster Peter paveier van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g., mackt 2 lb. g. ende 16 s. g.
 Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.
 Item Arnolt Kellener van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. g. ende 16 s. g.
 Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.
 Item Cloes van Brueselt van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. 16 s. g.
 Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.
 Item Gerardt Telle van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g. mackt 2 lb. g. 16 s. g.
 Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.

fol 31^r

Item den selven voir sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s. g., mackt 3 lb. g.
 Item Symon Elegast van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g., mackt 2 lb. 16 s.
 Item den selven voir sijn vueder 19 s. g.
 Item den selven voir sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s. g., mackt 3 lb. g.
 Item Johan van Collen van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s. g., mackt 2 lb. 16 s. g.
 Item den selven voir sijn voider 19 s. g.
 Item den selven van sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 15 s. g., mackt 3 lb. g.
 Item den wechter van sijnen wenterrock 4 ellen lakens die ellen 14 s., mackt 2 lb. g. ende 16 s. g.
 Item den selven voir sijn voider 19 s. g.
 Item den selven voir sijnen somerrock 4 ellen lakens die ellen 12 s., mackt 2 lb. g. 8 s. g.

Summa 65 lb. g. 18 s.

fol 31^v

Dit is dat gescoff dat geschiedet op den Vrijthoff des vridags na Sacraments daigh.

Item Lambrech Pacsleger voir sijne quetzuer 12 nuwe gulden den gulden 16 s. g., mackt 9 lb. g. ende 12 s. g.

Item Gilis van Genpe der alde scoemeker voir sijnen quetzuoir 3 nuwe gulden, mackt 2 lb. g. 8 s. g.

Item Hopken sijnen ortzitter $\frac{1}{2}$ nuwe gulden, mackt 8 s. g.

Item Peter Quijntersleger voir sijne quetzuer 6 nuwe gulden, mackt 4 lb. g. 16 s. g.

Item Symon Elegast voir sijne quetzuer 20 nuwe gulden ende $6\frac{1}{2}$ lb. g. den gulden 16 s. g., mackt tsamen $21\frac{1}{2}$ lb. g.

Item meyster Tilman dat Symon betalt heet 22 s. g.

Item Cloes Sanck volre voir sijne quetzuer 13 nuwe gulden, mackt 10 lb. g. 8 s. g.

Item Johan Cleynjans son van Wesit voir sijne quetzuer 4 nuwe gulden, mackt 3 lb. g. 4 s. g.

Item Thees Potter voir sijne quetzuer 3 nuwe gulden, mackt 2 lb. g. 8 s.

Item den selven van orsitter gelde 10 s. g.

Item Heynen Deutzer van Wesit voir sijne quetzuer 3 nuwe gulden, mackt 2 lb. ende 8 s. g.

Item den selven van orsitter gelde 8 s. g.

Item meyster Tilman van Solt voir sij ersitter gelt dat he Cloes Sanck, Hennen Cleynjans son van Wesit, Peter Quijntersleiger, Lambrech Packsleger, Symon Elegast mitter Gots helpen genesen heet van den quetzueren die hon gedaen was 16 nuwe gulden mackt 12 lb. 16 s.

Summa 72 lb. g. 18 s.

fol 32^r

Dit is dat vytgeven van den soudennere van den schutten ende van den warden te doin op den porten.

Item Hennen des Herden son geseten op Hoigbrugge port tot Wijc van Palmen tot sent Margareten missen 14 weken lanck, mackt 98 daige tdaigs 2 scoenvorster, mackt 11 lb. ende 2 bir.

Item Gilis Bossche geseeten op die selve port van sent Margareten missen tot onser Vrouwen misse Assumpcio 5 weken lanck, mackt 35 daige tdaigs 2 scoenvorster, mackt 3 lb. 18 s. g. 3 bir.

Item eynen knecht geseten op den Aldenhoff porte die te hueden 2 daigen tdaigs 2 scoenvorster, mackt $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item op den sondaigh 16 daige van den mey 4 van den gesworen vuetboegen geseeten voir Hoigbrugge port te Wijk ende voir sent Martijns port te Wijk 2 ygelijc tdaigs 2 alde groten, mackt 2 lb. g.

Item op Sacraments dagh Rutte Klencken ende Gijse Buelen gehuet Hoigbrugge port tot Wijk mallic 2 scoenvorster mackt 4½ s.

Item des soterdaigs ende des sondaigs na Sacraments daigh 16 scutten geseten voir die 8 porten tot Trijcht mallic tdaigs 2 alde groten den grote 7½ bir., mackt 6 lb.

Item Johan Pricknit der jonge gereden als soudenneir 10 weken lanck mackt 70 daigh, tdaigs ½ holl.gulden den gulden 23, mackt 41 lb. 8 s.

Item Johan Peren gereden in den velde als soudenneir 10 weken lanck mackt 70 daige, tdaigs ½ holl. gulden ende 1 holl. gulden te lieffenis, mackt tsamen 36 holl.gulden den gulden voir 23 s. g., mackt 41 lb. ende 8 s.

Item Lambrecht Sturken gereden in den velde als soudenneir 10 weken lanck mackt 70 daige, tdaigs ½ holl. gulden ende 1 gulden te lieffennis mackt tsamen 36 holl. gulden den gulden 23 s., mackt 41 lb. g. ende 8 s. g.

Item Lenart Geldoff gereden in den velde als soudenneir 10 weken lanc mackt 70 daige, tdaigs ½ holl. gulden ende 1 holl. gulden te lieffennis mackt tsamen 36 holl.gulden den gulden voir 23 s., mackt 41 lb. g. ende 8 s. g.

Item Johan Geldoff gereden in den velde als soudenneir 10 weken lanc mackt 70 daige, tdaigs ½ holl.gulden ende 1 holl. gulden te lieffennis mackt tsamen 36 holl.gulden den gulden 23 s. g., mackt 41 lb. g. ende 8 s. g.

fol 32^v

Item Johan van Louwen gereden in den velde als soudenneir 10 weken lanc mackt 70 daige, tdaigs ½ holl.gulden ende 1 holl. gulden te lieffennis mackt tsamen 36 holl.gulden den gulden 23 s., mackt 41 lb. g. 8 s.

Item Reynken van Louwen gereden in den velde als soudenneir 9 weken lanc mackt 63 daige, tdaigs ½ holl.gulde ende 1 holl. gulden te lieffennis mackt tsamen 32½ holl.gulden den gulden 23 s., mackt 37 lb. 7½ s.

Item Thonijs Yserman gereden in den velde als soudenneir 8 weken lanc mackt 56 daige, tdaigs ½ holl.gulden ende 1 holl. gulden te lieffennis mackt tsamen 29 holl.gulden den gulden 23 s., mackt 32 lb. 7 s. g.

Item Wijnandt van Senck gereden in den velde als soudenneir 9 weken lanc mackt 63 dage, tdaigs $\frac{1}{2}$ holl.gulden ende 1 holl. gulden te lieffennis mackt tsamen $32\frac{1}{2}$ gulden den gulden 23 s. mackt 37 lb. $7\frac{1}{2}$ s.

Summa 378 lb. h. 8 s. 1 b.

fol. 33^r

Dit is dat vytgeven van den porten ende van den censen.

Item die porterner van Hoigbruggen te Wijc van den gantzen joer 5 cleyn mottun den mott. 19 s., mackt 4 lb. 15 s. g.

Item den portenner van sent Mertijns port te Wijc van den gantzen joer 4 cleyn mott. den mott. 19 s. g., mackt 3 lb. 16 s. g.

Item den porterner van Crainen porte te Wijc van den gantzen joer $\frac{1}{2}$ marck, mackt 18 s. ende 3 bir.

Item den portenner van Hoigbruggen sent Peter van den gantzen joer 1 marcke gelts, mackt $37\frac{1}{2}$ s. g.

Item den portenner van den Aldenhoffs port van den gantzen joer 2 marcke die marcke $37\frac{1}{2}$ s., mackt 3 lb. 15 s. g.

Item die selve van Kuenen portken ³⁷ van den gantzen joer $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item die portenner van Lemculen port van den ganzen joer 2 lb. g.

Item die portenner van Tweymbergen porte van den gantzen joer 5 mott. den mott. voir 19 s., mackt 4 lb. 15 s.

Item die portenner van Lendercruce port van den gantzen joer 2 lb. g.

Item die portenner van Hoighter port van den gantzen joer 1 marke, mackt $37\frac{1}{2}$ s. g.

Item der gewantmaker knecht van den schellen te luyden op der hallen ³⁸ van den gantzen joer 1 marcke, mackt $37\frac{1}{2}$ s. g.

Item Wilhem van Vleytingen, Tylman Strijker van den wolwoghen van den gantzen joer 4 marcke die marck $37\frac{1}{2}$ s., mackt 8 lb. g.

Item meyster Johan der orsitter van den gantzen joer 6 dobbel mott. den dobbel 38 s. g., mackt 11 lb. g. 8 s. g.

Item meyster Cloes van Stochem van den gantzen joer 8 dobbel mott. den dobbel 38 s. g., mackt 15 lb. 4 s. g.

Item meyster Godart van Stochem van den gantzen joer 8 dobbel mott. den dobbel 38 s., mackt 15 lb. 4 s. g.

³⁷ Ligging onbekend.

³⁸ Lakenhal op de Markt.

Item meyster Otte van Kersmisse $2\frac{1}{2}$ gulden den gulden voir $27\frac{1}{2}$ s. g., mackt 3 lb. g. ende 11 s. 1 bir.

Item meyster Henric van Thoiren van den gantzen joer 5 gulden den gulden $27\frac{1}{2}$ s., mackt 7 lb. $2\frac{1}{2}$ s.

fol 33^v

Item meyster Wilhem der boighmeker van den gantzen joer 6 mott. den mott. 19 s. g., mackt 5 lb. ende 14 s. g.

Item hondert geswoiren scutten van der stat van den gantzen joer mallic des joirs 1 cleyn mott. den mott. 19 s., mackt 95 lb. g.

Item die selve scutten des joirs eyn aem wijns die quart 2 s. g., mackt 10 lb. g.

Item meyster Diric Thonijs van sijnre burgermeesterscap van den gantzen joer 15 gulden den gulden $28\frac{1}{2}$ s., mackt 21 lb. g. $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Henric Bomer van sijnre burgermeesterscap van den gantzen joer 15 gulden den gulden $28\frac{1}{2}$ s., mackt 21 lb. g. $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Gilis der stat clerck van den gantzen joer 20 rijnsch gulden den gulden $28\frac{1}{2}$ s., mackt $28\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Henken van Collen onser stat masselger van den gantzen joer 3 mott. den mott. 19 s., mackt 2 lb. 17 s. g.

Item Symon Elegast onser stat masselger van den gantzen joer 3 mott. den mott. 19 s. mackt 2 lb. 17 s. g.

Item Torfs wijf van den gantzen joer 5 alde g. den g. $7\frac{1}{2}$ bir. mackt 9 s. 2 bir.

Item Lambrecht van den Ketel van den gantzen joer 7 alde g. den g. $7\frac{1}{2}$ bir. mackt 13 s. $\frac{1}{2}$ bir.

Item Mechtilt Cloits van den gantzen joer $13\frac{1}{2}$ alde g. den g. $7\frac{1}{2}$ bir. mackt 25 s. g. 5 hallar.

Item den klokker van sent Servaes van der lester clocken te luyden van den gantzen joer 1 marcke gelt mackt $27\frac{1}{2}$ s.

Item die heren van onsen Vrouwen van den denckhuis van den gantzen joer 9 den. gelts mackt $1\frac{1}{2}$ s. g.

Item die heren van sent Servaes van den vleys-huise van den gantzen joer 22 den. guets gelts mackt 3 s. $1\frac{1}{2}$ bir.

Item die selve heren van eynre gesauten vyssche scat van den gantzen joer $37\frac{1}{2}$ s. den s. voir $7\frac{1}{2}$ bir. mackt 3 lb. g. $11\frac{1}{2}$ s. 1 hallar.

fol 34^r

Item heer Godarts kinder van Heze van den denckhuis van den gantzen joer $1\frac{1}{2}$ marcke gelts mackt 2 lb. 16 s. 1 bir.

Item heer Arnolt van den Swaen van den denckhuis van den gantzen joer 3 marcke 15 s. die marcke $37\frac{1}{2}$ s. mackt 7 lb. $2\frac{1}{2}$ bir.

Item den Heylichgeyst van Trijcht van den gantzen joer 4 marcke 15 alde g. die marcke $37\frac{1}{2}$ s. g. mackt 8 lb. 17 s. g. $3\frac{1}{2}$ bir.

Item Syele der wisseler ende Oyslingers kinder van Gerarts wegghen van Rothem van den gantzen joer 8 marcke die marcke $37\frac{1}{2}$ s. mackt 15 lb. g.

Item Diric Lamboy van den gantzen joer 9 marcke ende 6 capun die marcke $37\frac{1}{2}$ s. der capun 3 cleyken mackt tsamen 17 lb. g. 12 s. ende $\frac{1}{2}$ bir.

Item van den guede van Berche 7 marcke Hecknics wijf ende hoer gedelingen van den gantzen joer die marcke $37\frac{1}{2}$ s. mackt 13 lb. ende $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item Jutte Gilis nycht des wissellers van den selven guede van den gantzen joer 3 marcke die marcke $37\frac{1}{2}$ s. g. mackt 5 lb. g. ende $12\frac{1}{2}$ s.

Item Arnolt Clot van den selven guede van den gantzen joer $\frac{1}{2}$ marcke mackt 18 s. 3 bir.

Item van der lantscroenen van den gantzen joer 18 marcke ende 2 alde g. die marcke $37\frac{1}{2}$ s. mackt 33 lb. 18 s. ende 3 bir.

Item die meyster van den raemen van der Maese ende van der Jekeren 2 marcke die marcke $37\frac{1}{2}$ s. mackt 3 lb. 15 s. g.

Item van den tolle van Loven voir 1 veirdonck silvers 2 lb. 9 s. g.

Item van parkament ende van papir $2\frac{1}{2}$ lb. g.

Item den sryver van den rekeninge te maken 14 lb. g.

Item den paymeysteren van cost ende van verluys dat gelt op te heven ende vyt te gheven $12\frac{1}{2}$ lb. g.

Summa 423 lb. 16 s. 3 bir.

fol 34^v

Dit is dat vytgeven van der alder scholt.

Item in den joer van 98 des 4 daigs februarii geschenkt heren Johan van Nommershem scoulteit tot Antwerpe overmits Cloes Appel 2 verdel wijns die quart 2 borgoingsche placken mackt 21 s.

Item overmits den gemeynen rait Johan Cuper voirmols burgermeyster der stat van Trijcht gheven sal voir cost van den

perde dat he gehalden heet 10 holl. gulden den gulden 23 s. mackt 11½ lb. g.

Item in den joer van 98 die 12 guede knapen bij den anderen gewest sijn om te ordenieren ende dat gelt te setten³⁹ vertert onder hon tsamen 8 lb. 6 s.

Item want alle onse burger coupluide van Tricht mit honre haven ende gueden tolvrij sijn tot Norenburch vort ende weder alda te varen mit 1 lb. pepers des joirs te betaelen dat achterstedig was 3 joer lange dat Peter Coninc deken der coupluiden van Trijcht voir die 3 lb. pepers 1 rijnschen gulden mackt 28½ s.

Item Reynart van Louwen der jonge gereden tot Ludic om des sackens wille ende relaxacie te crighen ende was so voir ende na 8 daighe des daigs 8 lb. g. mackt 6 lb.

Item Arnolt Pester geschenckt van der stat weghen voirtijts den here van Perweijs 4 verdel wijns die quart 7 bir. mackt 28 s. g.

Item van den wijn te dragen 1 s. g.

Item Ghijse van den Ketel betaelt van der alde scolt 20 gulden tornken den gulden 33 s. mackt 33 lb. g.

Item Rutte van Grembey van alden scolt van den erve 13 rijnsche gulden ende 6½ mott. den gulden 28½ s. g. den mottoen 19 s. g. mackt tsamen 24 lb. g. 14 s.

Item geschenckt den Vrouwen van Cranendonck 2 verdel wijns die quart 7 bir. mackt 14 s. g.

Item van den wijn te draighen 2 bir.

Item van den tol van Loven voir 1 verdonck silvers 2 lb. ende 11 s.

Item Arnolt van Bicht ende sijne gesellen van broide dat sij verkochten in der hallen 5 lb. ende 8 s.

fol 35^r

Item den deken van den gewantmekeren verlacht hebben an boedenloen om dat geleyde te werden an den bisscop van Trieren 6 rijnschen gulden den gulden voir 28½ s. mackt 8 lb. 11 s.

Item meyster Reynart van Louwen mit 2 perden Gilis der stat clerck ende Arnolt Pester mallic mit 1 perde gereden tot Luidic om te verantwerden die incibitien die Cloes van Malle geworpen heet om gedencks wille dat henckt voir die burgermeysteren ende

³⁹ Koers van het geld vaststellen.

geswoiren tusschen Hennen Daems ende Lijsbet van Mosmol ende om den sanck te crighen 3 daige meyster Reyner des daigs 12 alde ende die ander mallic 8 alde g. den g. $7\frac{1}{2}$ bir. mackt 7 lb. ende 13 s. g.

Item gegeven voir die copie der incibicien in dat gericht geheyst ende vytgescreven 28 scaelgen mackt 35 s. g.

Item meyster Lenardt den advocait van de preposicien die he in formen mackde 1 rijnsch gulden mackt $28\frac{1}{2}$ s.

Item meyster Lenarts clerck de preposicien screyff 4 scaelgen mackt 5 s.

Item van den relaxacien te scrijven ende te ziegelen 6 alde placken mackt 9 s. ende 3 bir.

Item op sent Thomoes avent Symon Mertijns, Gilis der stat clerck gereden tot Luidic om te verantwerden ende rait te hebben op alsollich gebodt ende incibicien als Cloes van Malle geworpen heet an die stat als van eynen gedenghe tusschen Hennen Daems ende Lysbet van Mosmol 2 daighe des daigs mallic 8 alde g. mackt 3 lb. g.

Item des sondaigs na sent Thomas daigh Symon Mertijns, Gilis der stat clerck ende 1 knecht gereden tot Luidic om der selver saken wille mallic 2 daige Symon ende Gilis tdaigs mallic 8 alde g. der knecht tdaigs 4 alde g. mackt 3 lb. 15 s. g.

Item op den selven tijden vytgegeven tot behuef des compromis ende seggens tusschen Hennen Daems ende Lijsbet van Momael hangende in formen van recht in latijn te setten om da mit volcomende rait te hebben 1 gulden croen mackt 34 s.

fol 35^v

Item betaelt voir meyster Henric Bomer ende Godart Gans, Arnolt Proenen 20 lb. g. 14 s.

Item betaelt voir meyster Diric Thonijs, meyster Henric Bomer, Johan van Loen den zeilwender te Wijc 11 lb.

Summa 156 lb. g. 15 s. 1 bir.

Summa summarum 2531 lb. g. $18\frac{1}{2}$ s.

fol 36^r

Dat is dat vytgeven van den verthennacht payen.

In den eirsten des sondaigs na sent Dyonijs daigh.

Item Lennen Kieweken gewart tot Wijc an dat Overen $9\frac{1}{2}$ dagh tdaigs 5 s. mackt 2 lb. g. ende $7\frac{1}{2}$ s.

Item Cruesen gewart an dat selve 9 daige tdaigs 5 s. mackt 2 lb. ende 5 s.

Item Henken van Namoir an dat selve 10 daigh tdaigs 5 s. mackt $2\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Wilhem Aicns gewart an dat selve 9 daige tdaigs 5 s. mackt 2 lb. 5 s.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an dat selve 10 daige daigs 5 s. mackt $2\frac{1}{2}$ lb.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item scheven Wilhem Aichs neve gewart an dat selve 10 daigs daigs 1 peter mackt $7\frac{1}{2}$ s.

Item an Cloes van Calfstert an dat selve 5 malder kaucks dat vaet $3\frac{1}{2}$ bir. mackt 26 s. 1 bir.

Item Ghijse Wert gevuert van Cloes huis van Caufstert tot Wijk $1\frac{1}{2}$ kerren kaucks mackt 2 s.

Item van den calck te laeden 1 s. g.

Item der selve Ghijse gevuert van den walle te Lenculen tot Wijk 13 kerren harden steyne die kerre 2 s. mackt 26 s.

Item der selve gevuert van den Aldenhoff in die halle 1 waghen boighen 2 s. g.

Item Cloes van Thienen ghevuert kieselinc van den Gryent tot Wijk an dat Overen 3 daige tdaigs 5 s. mackt 15 s.

Item Heyne Pennen gevuert an dat selve 3 daige kieselinc tdaigs 5 s. mackt 15 s.

Item an Arnolt Cuken 1 sceepe gemyet totten kieselinge 3 daige mackt $4\frac{1}{2}$ s.

Item an Wilken Lamsons 1 schepe gemydt an dat selve 3 daige mackt $4\frac{1}{2}$ s.

Item Jacob van Hercke gewart tot Wijk an Thomketels huis ende an die sluyse op den grave 10 daigh dags 5 s. mackt $2\frac{1}{2}$ lb.

Item Johan van Valle gewart an dat selve 9 daige tdaigs $4\frac{1}{2}$ s. mackt 2 lb. g. 2 bir.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 10 daige tdaigs 6 s. mackt 3 lb. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

fol 36^v

Item Hennen Cremer gewart an dat selve 10 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 25 s.

Item Herman van Valle gewart an die kieselinge te houwen ende te laeden 3 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s.

¹ $5\frac{1}{2}$ verbeterd tot $2\frac{1}{2}$.

Item Henken Grijngart gewart an dat selve 3 daige tdaigs
2½ s. g. mackt 7½ s. g.

Item Henken van Gremberghen gewart in den grave an dat
lessche vyte te trecken 9 daige tdaigs 3 s. mackt 27 s.

Item Hennen Kerne gewart an dat selve 6 daige tdaigs 2½ s.
mackt 15 s.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 9 daige tdaigs
4 s. mackt 36 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Hennen Geylekirchen gewart op sent Mertijns port te
Wijc 3½ daigh des daigs 6 s. mackt 21 s.

Item sij knecht gewart an dat selve 3½ daigh mackt 3½ s. g.

Item den werckluiden van honnen moendaigh 6 s.

Item Wilken Wickart van 1 sloit op Hoigbruge port te Wijc
an die doire 5 s. g.

Item den selve van 1 sloit op den thoren te Wijc 2 s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken van 78 lb.
yserwercks tot beijtelen an den thoren te Wijc dat lb. 1 s. mackt
3 lb. ende 18 s. g.

Item die selve an Thomketels huis an die doiren 15 lb. yser-
warcks mackt 15 s.

Item ander groet tot Hoigbruggen 300 groeter doirenegel dat
hondert 3 s. mackt 9 s. g.

Item die selve an dat selve werck 3 hondert vinsternegel mackt
3 s. g.

Item die selve an dat selve 300 overdobbel negel dat hondert
4 s. mackt 12 s.

Item die selve an dat huis te Wijc 200 doirnegel mackt 4. s. g.

Item Gerart Telle gewart 10 daige daigs 3 peter mackt 22½ s. g.

Summa 39 lb. g. 16 s. 1 b.

fol. 37^r

Des sondaigs voir sent Symon Juden daigh.

Item Johan van Grembergen gewart achter die hondevilre an
den grave op die Jeker 12 daige tdaigs 3 s. g. mackt 36 s.

Item Hennen Kerne gewart an dat selve 12 daige tdaigs 2½ s.
mackt 1½ lb.

Item Hennen Hesseler gewart an dat selve 8 daige tdaigs 2½ s.
mackt 20 s.

Item Hennen Gryngart gewart an dat selve 12 daige tdaigs
2½ s. mackt 1½ lb.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 12 daige tdaigs 4 s. mackt 2 lb. ende 8 s. g.

Item den selve voir 1 quart wijns 2 s.

Item Hennen Cremer gewart an den grave ende an die mueren tot Wijc 12 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item Wilken Wickart van 2 sloitelen op der Lantscroenen 2 s.

Item Ghijse Wert gesleipt van der Joidenmaese ⁴⁰ in der halle 8 holter dae die Maese mit gesloiten wart mackt 8 s. g.

Item Ghijse Weirt gevuert van der hallen tot Vierthoren 1 sponde $2\frac{1}{2}$ s.

Item Tijksen Begarts gewart op die Lantscroen op dat denckhuis ende an dat wake huis te Lenculen 7 daige tdaigs 4 s. mackt 28 s.

Item Johan van Esde gewart an dat selve 5 daige tdaigs 4 s. mackt 12 s.

Item Reynken Spreuken gewart an dat selve 3 daige tdaigs 4 s. mackt 12 s.

Item Hennen Spreuken gewart an dat selve 3 daige tdaigs 4 s. mackt 12 s.

Item Heynken van Roesmer gewart an dat selve 7 tdaigs 5 s. mackt 35 s. g.

Item an Henric des Wennen wijff an dat selve 600 ende 4 bosselen walme dat hondert 9 s. mackt 2 lb. $17\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve an dat selve 7 houpe stroes der houpe 5 bir. mackt 8 s. ende 3 bir.

Item an heren Mertijn van Wijc an dat selve 6 keperen van 24 vueten dat stucke $1\frac{1}{2}$ s. mackt 9 s. g.

Item an Johan van Susteren an dat selve 4 bosselen latten die bussel 3 s. mackt 12 s. g.

fol 37^v

Item den selven an dat selve 4 bosselen gerden mackt 3 s. g.

Item Johan van Echt gevuert an dat selve 16 kerren leyms die kerre 5 bir. mackt 20 s.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken an dat selve 800 latnegel mackt 8 s. g.

Item die selve in die Lantscroen 300 overdobbel negel dat 100 $4\frac{1}{2}$ s. mackt $13\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve an dat selve 50 verthiender negel $4\frac{1}{2}$ bir.

Item die selve an die ghioyl in der Lantscroene 37 lb. yserweres mackt 37 s. g.

⁴⁰ Aanlegplaats tegenover de Jodenstraat.

Item die selve an die sluyse 150 groeter doirnegel mackt $4\frac{1}{2}$ s.
Item die selve an den groet an Lambrechts rondeel ⁴¹ 12 lb.
blijts dat lb. 1 peter mackt 9 s. g.

Item die selve an den groet an Hoigbruggen port te Wijk
 $32\frac{1}{2}$ lb. yserwarcks dat lb. 1 s. mackt $32\frac{1}{2}$ s. g.

Item an Henken van Carat 2 scepe steyne te Biesen an den
thoren dat scepe voir $5\frac{1}{2}$ mott. mackt 10 lb. 9 s. g.

Item 3 knecht die steyne vyten scepen te werpen in dat water
an den thoren mallic 1 daigh ygelijc tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Wilhem Acns gewart an die mure tot Wijk an dat Over
4 tdaigs $5\frac{1}{2}$ s. mackt 22 s. g.

Item Lennen Kieweken gewart an dat selve 4 daige tdaigs 5 s.
mackt 20 s.

Item Henken van Namoir gewart an dat selve $6\frac{1}{2}$ daigh tdaigs
5 s. mackt $32\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an dat selve $4\frac{1}{2}$ daigh
tdaigs 5 s. mackt $23\frac{1}{2}$ s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Wilhem Acns neve gewart an dat selve 4 daigh mackt
4 st. g.

fol 38^r

Item Jacob van Hercke gewart op die Lantscroen, an die
sluyse ende an dat vanderen tot Lenculen 9 daige tdaigs 5 s.
mackt 2 lb. 5 s. g.

Item Johan van Valle gewart an dat selve $5\frac{1}{2}$ daigh tdaigs
5 s. g. mackt $27\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 4 daige
tdaigs 6 s. mackt 24 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item an heren Mertijn van Wijk 1 payment van 30 vueten an
die sluyse mackt 11 s. g.

Item den selven an dat selve 3 postelen van 14 vueten dat
stuck 2 s. mackt 6 s. g.

Item den selven an dat selve 1 richel van 12 vueten mackt 2 s.

Item den selven an die ghyoil op der Lantscroenen 8 keperen
van 23 vueten dat stucke 2 s. mackt 16 s. g.

Item den selven an die bancken in die Lantscroenen 1 dicke
schale van 24 vueten mackt 8 s. g.

⁴¹ Nog bestaande gedeeltelijk nieuwe toren aan de Hoge Maaspunt te Wijk.

Item den selven an dat vanderen tot Lenculen 3 keperen van 30 vueten dat stuck $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item van den hout te draigen 6 s. g.

Item an Wilken Lamsons 2 verdel bancken an Gilis kamer mackt 18 s. g.

Item an Wilhem Corver 4 botte op den graven mackt 9 s.

Item van lijnen laken ende gharen an die botte 9 s. g.

Item Pouwels Moreels ende Gobbel Westfelincs ende Heyne Duender van den houteren onder die Maesbrugge af te doin 9 s. g.

Item van den schepe gemyet an dat selve $1\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Godart van Stochem gewart onder die brugge an die selve holtere 1 daigh mackt 6 s. g.

fol 38^v

Item Kuene Scepmann gewart onder die brugge ende sijn scepe vermiet loen ende scepe mackt 6 s. g.

Item van bessemen in die Lantscroen ende in dat denchuis $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item Gerart Telle gewart 12 daige tdaigs 3 peter mackt 27 s.

Summa 54 lb. g. 13 s. $1\frac{1}{2}$ bir.

Item des sondaigs na sent Lenarts daigh.

Item Henken van Gremberge gewart in den grave achter den Vroenhoff 9 daige tdaigs 3 s. mackt 27 s. g.

Item Hennen Hasselt gewart an dat selve 8 dage tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 20 s. g.

Item Ghijse Cremer gewart an dat selve 8 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 20 s. g.

Item Hennen Cremer gewart an dat selve 7 daige tdaigs 2 s. mackt 14 s.

Item Hennen mitter Kue gewart an dat selve 9 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $22\frac{1}{2}$ s. g.

Item Kerne gewart an dat selve 9 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $22\frac{1}{2}$ s. g.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 9 daige tdaigs 4 s. mackt 36 s.

Item den selven voir $\frac{1}{2}$ quart wijns 2 s. g.

Item an heren Mertijn van Wijc an dat selve 3 eijken plancken van 14 vueten dat stuck $4\frac{1}{2}$ s. mackt $13\frac{1}{2}$ s. g.

Item den selven an die Koelport ⁴² 1 planck van 14 vueten 4½ s. g.

Item den selven an die brugge tot Wijc 2 plancken van 24 vueten die planck 6 s. mackt 12 s.

Item den selven an die vanderen op die graven 2 keperen mackt 3 s. g.

Item Jacob van Hercke gewart an die vanderen an Hochter port ende an die Koelport 4½ daigs tdaigs 5 s. mackt 22½ s.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken van 23 lb. yserwerckt an dat selft mackt 22½ s. g.

fol. 39^r

Item die selve hondert overdobbel negel an dat selve mackt 4½ s. g.

Item an meyster Arnolt van Aken van eynde graes sezen ende eynde crouwel in den grave dat graes mit vyt te trecken 9 s. g.

Item den selven van bickelen te scerpen 2½ s.

Item Johan van Geylekirken gewart op dat denckhuis ende op die Gevangenport 4½ daigh tdaigs 6 s. mackt 27 s. g.

Item sijnen knecht gewart an dat selve 4½ daigh tdaigs 1½ s. mackt 6 s. ende 3 bir.

Item Peter van Waterval van 9 lb. yserwercks an Lambrechts rondel 9 s. g.

Item Ghijse Wert gevuert van Scarwiers ruwe ⁴³ in Egrix ruwe ⁴⁴ 36 kerren kieselinx die kerre 1 peter mackt 27 s.

Item Kuenken Totolf gewart an die kieselinge 2 tdaigs 2½ s. g. mackt 5 s. g.

Item Trude van den Boegel van natten in die Lantscroen in die ghyoil den gevangen 24 s. g.

Item Gerart Telle gewart 9 daighe tdaigs 3 peter mackt 20 s. g. ende 1 bir.

Summa 18 lb. g. 17 s.

Des sondaigs voir sent Kathrinen daigh.

Item Jacob van Hercke gewart tot Lemculen, tot Lendercruce

⁴² Het is niet duidelijk welke Kolenpoort bedoeld wordt. Zowel de Jodenpoort als de O.L.Vrouwepoort werden met die naam aangeduid. Men sprak dan van onderste en bovenste Kolenpoort. Ook in Wijk was een Kolenpoort, thans het Waterpoortje genaamd.

⁴³ Verdwenen doodlopende steeg in de Platielstraat.

⁴⁴ Statenstraat.

ende tot Wijk op die brugge 10 daige tdaigs 5 s. mackt $2\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Johan van Valle gewart an dat selve 7 tdaigs 5 s. mackt 35 s.

Item Cloes Korner gewart an dat selve 5 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $12\frac{1}{2}$ s.

Item Bellen van Horpmolen gewart an dat selve 8 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 20 s.

fol 39^v

Item an heren Mertijn van Wijk an dat selve 8 posteel van 14 vueten dat stuck 3 s. mackt 24 s. g.

Item den selven an dat selve 9 keperen van 24 vueten dat stuck 3 s. mackt 27 s. g.

Item den selven an die brugge tot Wijk 2 plancken van 18 vueten dat stuck 5 s. g. mackt 10 s. g.

Item van den hout te dragen $4\frac{1}{2}$ s.

Item an Godarts wijve van Montenaken an dat selve 45 lb. groeter negel mackt 2 lb. 5 s. g.

Item die selve an dat selve 200 overdobbel negel mackt 8 s. g.

Item die selve an dat selve 300 latnegel mackt 3 s. g.

Item Herman van Roesmer gewart an dat wakehuis Tweynbergen 3 dage tdaigs 6 s. mackt 18 s. g.

Item Johan Cruesen gewart an dat selve 3 daige tdaigs 4 s. mackt 12 s. g.

Item Hennen van Esden gewart an dat selve 3 daigh tdaigs 4 s. mackt 12 s. g.

Item an Johan an dat selve 4 bosselen latten 8 s. g.

Item van 4 bosselen wijen 1 s. g.

Item an dat selve 400 walme dat 100 9 s. mackt 36 s. g.

Item Arnolt van Gangelt gewart an die Visschermaese 2 daighe des daigs 5 s. mackt 10 s.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an dat selve 2 daighe tdaigs 5 s. mackt 10 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item van der visscherporten te veghen 2 s. g.

Item Ghijse Wert van der heyden te vueren van Wijk in der hallen $1\frac{1}{2}$ s. g.

fol 40^r

Item an Godart Hardebuke van 3 verdel snueken in den graven te vueren 1 lb. g.

Item Cloes van Brueselt van den graven op den Aldenhoff
voir Vierthoren verdenckt vyt te draighen 6 lb. 13½ s.

Item Henken van Grembergen gewart an die bruggen ende
an die weghe tot Wijc 9 daige tdaigs 3 s. mackt 27 s. g.

Item Cremer gewart an dat selve 5½ daigh tdags 2½ s. mackt
13 s. ende 3 bir.

Item Kerne gewart an dat selve 7 daige tdaigs 2½ s. mackt
17½ s.

Item Hasselt gewart an dat selve 6½ daigh tdags 2½ s. mackt
16 s. 1 bir.

Item Vaelhennen gewart an dat selve 3½ daigh tdags 2½ s.
mackt 8 s. 3 bir.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 7½^m tdaigs 4 s.
mackt 1½ lb. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Johan van Geylenkirchen gewart op die Lantscroen ende
op dat denckhuis 3 daige tdaigs 6 s. mackt 18 s. g.

Item sij knecht gewart an dat selve 3 daige mackt 3 s. g.

Item an Bondair van Namoir 1 scepe banckements van 9
vueten te Biesen an den thoren 8 mott. den mott. 9 s. mackt
7 lb. 12 s.

Item 2 knecht die steyne vyten scepe in dat water an den
thoren manlic 1 daigh mackt 5 s.

Item Gerart Telle gewart 11 daighe tdaigs 3 peter mackt
24 s. ende 3 bir.

Summa 41 lb. g. 3 s.

fol. 40^v

Des sondags op onser Vrouwen daigh Concepcio.

Item Jacob van Hercke gewart op Hoigbruggen port sent
Peter 6½ daigh tdags 5 s. mackt 32½ s.

Item Kenne gewart an dat selve 6½ daigh tdags 2½ s. mackt
16 s. 1 bir.

Item an heren Mertijn 11 bueken plancken an dat selve van
14 vueten dat stuck 3 s. mackt 33 s. g.

Item den selven an dat selve 12 richelen van 12 vueten dat
stucke 1½ s. mackt 18 s. g.

Item den selven an dat selve 6 postelen van 14 vueten dat
stuck 3 s. mackt 18 s.

^m Het woord „daigh” is vergeten.

Item den selven noch 4 keperen van 18 vueten dat stuck 2 s. g. mackt 8 s. g.

Item den selven an dat selve 3 eyken schalen van 12 vueten dat stuck 3 mackt 9 s. g.

Item van den hout te draigen $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken an dat selve $25\frac{1}{2}$ lb. yserwerckt mackt $25\frac{1}{2}$ s.

Item die selve an dat selve 500 overdobbel negel dat 100 4 s. mackt 20 s. g.

Item die selve an dat selve 300 dobbel negel mackt 6 s. g.

Item die selve an dat selve 400 doirnegel mackt 8 s. g.

Item die selve van Tweynbergerport 14 lb. blijs dat lb. 1 peter mackt $10\frac{1}{2}$ s. g.

Item Arnolt van Gangelt gewart op Tweynbergerport $2\frac{1}{2}$ daigh tdays 5 s. mackt $12\frac{1}{2}$ s.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an dat selve $3\frac{1}{2}$ dagh tdays 5 s. mackt $17\frac{1}{2}$ s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

fol 41^r

Item Cloes van Brueselt gewart an den grave bi Hochterport $4\frac{1}{2}$ ⁿ daigh tdays 4 s. mackt 18 s.

Item Cremer gewart an dat selve $3\frac{1}{2}$ daigh tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt 8 s. ende 3 bir.

Item Hennen van Grembergen gewart an dat selve 3 daige tdays 3 s. mackt 9 s. g.

Item Johan van Geylekirchen gewart op die Lantscroen 2 daige tdays 6 s. mackt 12 s. g.

Item sijn knecht gewart an dat selve 2 daige makt 2 s. g.

Item an Dalenbroich 12 moetstucken an Hoighterport mackt 10 s.

Item Ghijsse Wert van den steynen te vueren 3 s.

Item Ghijsse Wert gevuert van der halle an Lendercruceport 21 kerre moetstucken die kerre 5 bir. mackt 26 s. 1 bir.

Item den selve gevuert an Hoigbruggenport sent Peter 2 kerren scheversteyn $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item Olebierken gewart an die steyne ende anderswa 3 daighe tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item du meystere ende geswoiren omgingen dat gescut van der stat te besien verthert mitten gesellen 3 lb. 15 s. g.

° 5 verbeterd tot $4\frac{1}{2}$.

Item van den hout te leggen in die halle 4 s.
Item Wilken Wickart van eynre cloister hermackt 2 s. g.
Item van 2 sloiten op die vetwoghe ende garenwoege 3 s. g.
Item van 1 sloetel op dat denckhuis 5 bir.
Item Gerart Telle 10 daigh tdaigs 3 peter mackt $22\frac{1}{2}$ s. g.

Summa 22 lb. g. 8 s.

fol 41^v

Des sondaigs op sent Thomas daigh.

Item Jacob van Hercke gewart op Hoigbruggeporte sent Peter ende an die teppe in die graven 5 daige tdays 5 s. mackt 25 s. g.

Item Kerne gewart an dat selve 4 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt 10 s.

Item an heren Mertijn van Wije an dat selve 4 eyken planck van 12 vueten dat stuck 3 s. mackt 12 s.

Item den selven an dat selve 6 rijchelen van 10 vueten dat stuck $1\frac{1}{2}$ s. mackt 9 s. g.

Item den selven an dat selve 2 kortlinge van 8 vueten dat stuck 12 s. mackt 24 s. g.

Item Johan van Geylekirken gewart op Hoigbruggenport sent Peter $6\frac{1}{2}$ daigh tdays 6 s. mackt 39 s. g.

Item Hennen Corver gewart an dat selve 8 daigs tdays $4\frac{1}{2}$ s. mackt 36 s. g.

Item Wilken Johans knecht gewart an dat selve 7 daigh mackt 7 s.

Item an Godarts wijf van Montenaken an dat selve 1500 sceversteyne dat 1000 3 mott. mackt 4 lb. $5\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve an dat selve 18 lb. blijs dat lb. 1 peter mackt $13\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve an dat selve 300 doirnegel dat 100 $1\frac{1}{2}$ s. mackt $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve an dat selve 2000 sceversteyn negel dat 1000 $5\frac{1}{2}$ s. mackt 11 s. g.

Item die selve an dat selve 800 latnegel mackt 8 s. g.

Item die selve an dat selve $25\frac{1}{2}$ lb. yserwerckt mackt $25\frac{1}{2}$ s.

Item Cloes van Brueselt gewart an die graven ende an die teppe 8 dage tdaigs 4 s. mackt 32 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

fol 42^r

Item Hencken Gryngart gewart an dat selve ende onder die Gevangenport 7 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $17\frac{1}{2}$ s. g.

Item van eynre plancken ende yserwerck an die doir in die Lantscroen 8 s. g.

Item Ghijse Wert gevuert van der Maesen Sentervoes ⁴⁵ den groeten steyn van den pijron $3\frac{1}{2}$ s.

Item der selve gevuert van der Lantscroenen op den Holt-marckt 4 kerren erden mackt 4 s. g.

Item Wilken Wickart van eynre clouyster op Hoigbruggen-port sent Peter 6 s. g.

Item van bessemen in die Lantscroen ende in dat denchuis $3\frac{1}{2}$ s.

Item Gerart Telle gewart 11 daige tdays 3 peter mackt 24 s. ende 3 bir.

Summa 20 lb. g. 19 s. 1 b.

Des sondaigs na sent Anthonijs daighe.

Item Peter Pavoir gesant tot Andries om paveysteyne 3 tdays 5 s. mackt 15 s. g.

Item Cloes van Brueselt van den yse te houwen op den graven 14 tdays 2 s. mackt 28 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Henken van Grembergen op Hoigbruggeport te veghen 3 daige tdays 3 s. mackt 9 s. g.

Item op dat denchuis den wekeren 1 kerre clot mackt $28\frac{1}{2}$ s.

fol 42^v

Item die selve wekeren op dat denchuis 1 modde kolen 17 s.

Item Ghijse Wert gevurt van der Maese op dat denchuis 2 kerren koelen mackt 2 s. g.

Item van den koelen te laeden $1\frac{1}{2}$ s. g.

Item Johan in den Gracht gevuert an die weghe ende an die bruggen tot Wijc 17 kerren kieselincs die kerre 1 peter mackt 12 s. 3 bir.

Item Hennen Herden van den kieselingen te laeden 2 daige 5 s. g.

Item Gerart Telle gewart 8 daige tdays 3 peter mackt 18 s.

⁴⁵ Waarschijnlijk een aanlegplaats vlak bij de Maasbrug, die eigendom was van het St. Servaaskapittel.

Summa 6 lb. 18 s. 3 b.

Des sondaigs op onser Vrouwen Licht avent.

Item Cloes van Brueselt gewart an die graven buyten Hoigh-terport ende Lendercruce $3\frac{1}{2}$ daigh tdaigs 4 s. mackt 14 s.

Item de selve van den yse te houwen 7 daige mackt 14 s.

Item den selve voir 1 quart wijns 2 s.

Item Kerne gewart an dat selve 4 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. g. mackt 10 s. g.

Item Hesseler gewart an dat selve 4 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. g. mackt 10 s. g.

Item Jacob van Hercke gewart an Lenculenport 3 daighe tdaigs 5 s. g. mackt 15 s. g.

Item Cremer gewart an dat selve 3 daige tdaighs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

fol 43^r

Item an heren Mertijn an dat selve 3 postelle van 13 vueten dat stuck 3 s. mackt 9 s.

Item den selven an dat selve 1 planck van 18 vueten mackt 4 s. g.

Item den selve an dat selve 3 richellen van 10 vueten mackt $4\frac{1}{2}$ s.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken an dat selve 200 dobbelnegel dat 100 2 s. mackt 4 s. g.

Item die selve an dat selve 8 lb. yserwercks mackt 8 s. g.

Item den gevangen en van 2 houpe stroes 4 s. g.

Item van 8 corven 3 s. g.

Item Gerart Telle gewart 10 daige tdaigs 3 peter mackt $22\frac{1}{2}$ s. g.

Summa 6 lb. g. 12 s.

Des sondaigs na sent Valentijns daigh.

Item Jacobo van Herck gewart tot Wijc ende in die Lantscroen $3\frac{1}{2}$ daigh tdaighs 5 s. mackt $17\frac{1}{2}$ s. g.

Item Kerne gewart tot Wijc op die thorne te veghen 3 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ makt $7\frac{1}{2}$ s.

Item van eynen scherme op die Lantscroen 6 s. g.

Item van eyne cupen op die Lantscroen water in te doin $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item van eynen yseren nagel an Tweynbergerport 3 s. g.

Item van den hout te trecken vyter Maesen an Lambrechts
rondel 3 s. g.

Item van eynen dryvoet stuel hermackt op die Lantscroen
1 s. g.

Item an Godarts wijf van Montenaken $31\frac{1}{2}$ lb. yserwercks op
die Lantscroen dat lb. 1 s. mackt $31\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve van eynen yseren hoike dat graes vyter den
grave te trecken 2 s.

Item die selve an sent Mertijns brugge 200 overdobbel negel
makt 8 s.

Item Hennen Clenck gewart an den wal bi Lendercruce 2 daige
mackt 5 s. g.

fol 43^v

Item Cloes van Brueselt gewart an den grave $4\frac{1}{2}$ daigh tdags
4 s. g. mackt 18 s. g.

Item den selven van den yse te houwen 8 daige mackt 16 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item an Crykels wijf 3 modde kolen op dat denchuis den
wekeren dat mudde 17 s. mackt 2 lb. 11 s.

Item Ghijsse Wert gevuert van der Maesen in dat denchuis
3 kerren kolen 3 s.

Item van den koelen te laeden $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item van 1 yseren scuppen 4 s. g.

Item Confijter van der Koele porten te veghen 4 s. g.

Item Gerart Telle gewart 11 daige tdags 3 peter mackt 24 s.
3 bir.

Summa 10 lb. g. 14 s. 1 b.

Des sondaigs na sent Mathijs daigh.

Item Bondair van Namoir 2 scepe banckements te Biesen an
den thoren dat scepe van 9 vueten 8 mott. mackt 15 lb. g. 4 s. g.

Item Henken van Namoir gewart an dat banckement vurs.
2 daige tdags 5 s. mackt 10 s.

Item Henken van Grembergen gewart an dat selve 2 daige
mackt 6 s. g.

Item Hennen der Wael gewart an dat selve 2 daighe makt
6 s. g.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an den thoren ende
op die Lantscroenen 3 dage tdaigs 5 s. mackt 15 s. g.

Item Bellen van Hortmolen gewart an dat selve $2\frac{1}{2}$ daigh tdays $2\frac{1}{2}$ s. g. makt 6 s. 1 bir.

Item Vroichops knape gewart an dat selve $2\frac{1}{2}$ daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt 6 s. 1 bir.

Item Peter Paveir gewart in dat denchuis ende in den thoren an die halle 2 daige tdays 5 s. mackt 10 s. g.

fol 44^r

Item sijn knecht gewart an dat selve 2 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. makt 5 s. g.

Item Cloes van Brueselt gewart an Lendercruce port $4\frac{1}{2}$ daigh tdays 4 s. mackt 18 s. g.

Item der selve voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Kerne gewart an dat selve $2\frac{1}{2}$ daigh tdays $2\frac{1}{2}$ s. makt 6 s. 1 bir.

Item Hasselt gewart an dat selve $2\frac{1}{2}$ daigh tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt 6 s. 1 bir.

Item Gerart Telle gewart 11 daigh tdays 3 peter mackt 24 s. 3 bir.

Summa 21 lb. g. 5 s. 3 bir.

Des sondaigs na sent Gregorius daigh.

Item an Hary Moisen 1 scepe banckements van 9 vueten steyne van crat $5\frac{1}{2}$ mott. mackt 5 lb. g. $4\frac{1}{2}$ s. g. an den thoren te Biesen.

Item Bellen van Hortmolen gewart an die steyne vyt te werpen 1 daigs makt $2\frac{1}{2}$ s.

Item Vroichops knape gewart an dat selve 1 daigh makt $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item Kerne gewart op den wal achter heren Godarts hoff van Vleytinghen $3\frac{1}{2}$ daigh tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 8 s. 3 bir.

Item Hasselt gewart an dat selve $3\frac{1}{2}$ daigh tdays $2\frac{1}{2}$ s. makt 8 s. 3 bir.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 4 daige tdays 4 s. makt 16 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Confter van der Koelporten te veghen 4 s.

Item Johan der Vorster van 2 kerren leyms in die Lantscroen 3 s. g.

Item meyster Godart van Stochem gewart an die vetwoghe ende an die garenwoghe 2 daighe tdays 6 s. mackt 12 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item an heren Merthijn 1 payment van 22 vueten an dat selve mackt 9 s. g.

Item an Godarts wijf van Montenaken 11 lb. yserwercks mackt 11 s. g.

Item Rutte Kul geseten op Hoighbrugge port sent Peter 1 dagh 2 s. g.

fol 44^v

Item 2 knecht geseten op die Aldenhofsport 1 daigh mackt 4 s. g.

Item Wilken van Vleytingen van eynde cloister op die Lantscroen 4 s. g.

Item den selven van 1 blocksloit da die gevangen en liggen op die kamer 2½ s.

Item den selven van 1 kerren leyms op die Lantscroen 2 s. g.

Item den werkman de denen leym wart 2½ s. g.

Item den selven van thiechelsteyn an den hert da die gevangen sitten 2½ s.

Item van 1 cupken op der burgermeyster kamer water in te doen 1 s.

Item Gerart Telle gewart 12 daige tdays 3 peter mackt 27 s. g.

Summa 11 lb. g. 13 s.

Des sondaigs na onser Vrouwen daigh Anunciacio.

Item Henken van Grembergen gewart an die vyeden aff te houwen ende te thimen op den graven 7 daige tdaigs 3 s. mackt 21 s. g.

Item Wilken Thuvers gewart an dat selve 7 daige tdaigs 3 peter mackt 15 s. 3 bir.

Item an Cloes Bordey wyeden gegonden an dat selve voir 2 lb. ende 9 s. g.

Item an Heynrich van Riemst an dat selve 22 wyen die wye 1 placke mackt 35 s. ende 3 bir.

Item Ghijsse Wert gevuert van den Peddenpuel bi Veirthoren 4 vueder wyen dat vueder 3 s. mackt 9 s. g.

Item der selve gevuert van Lendercruce opt warck 8 kerren moetstucken mackt 4 s.

Item an Gobbart van Wesit 50 kauks voir 8 holl. gulden den gulden 23 s. mackt 9 lb. g. ende 4 s. op den Muysberch ⁴⁶.

⁴⁶ Waarschijnlijk in het veld buiten Wijk. De Muizenberg bij Canne is hier niet bedoeld.

Item van Calfstert gevuert van Wesit tot Trijcht te scepe 50
kaucs mackt 36 s. g.

Item van den kalck in dat scepe te doin 7 s. g.

Item Ghijse ende Confiter gevuert van der Maesen an den
Muyseberch 15 kerren kalcs die kerre 5 bir. mackt 18 s. 3 bir.

fol 45^r

Item Popele	kerre 5
bir. mackt 6 s.	

Item Ghijse	eewey-
den an den	3 labay
mackt 4 lb. 9 s.	

Item der se	ersteyne
die kerre 5 bir	

Item an Go	t van 9
vueten opt wa	0 lb. g.
9 s. g.	

Item Confit	esen an
den Muyseber	mackt
2 lb. g. 17½ s.	

Item an Da	stucken
dat 100 l verdo	1 lb. g.
7½ s. g.	

Item Confit	Maesen
optwarck 36 l	t 5 lb.
7½ s.	

Item Popeler gevuert an dat seive 10 kerren moetstucken die
kerre 5 bir. mackt 20 s. g.

Item die selve gevuert van der Maesen op den Holtmarckt
8 kerren kyselinc mackt 8 s. g.

Item Cloes van Steyne gewart an die steyne in dat scepe te
laeden op die kerre ende gewart an den Muyseberch 8½ daigh
tdags 2½ s. mackt 21 s. g. 1 bir.

Item Bellen van Hormolen gewart an dat selve 8 daige tdags
2½ s. makt 20 s.

Item Henken van Bolre gewart an dat selve 6½ daigh tdaigs
3 s. mackt 19½ s.

Item Cloes van Brueselt gewart an den zavel 8 daige tdags
4 s. mackt 32 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Kerne gewart an dat selve 7 daige tdaigs 2½ s. mackt
17½ s. g.

Item Hasselt gewart an dat selve 8 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 20 s. g.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an die steyne ende overall $5\frac{1}{2}$ daige tdaigs 5 s. mackt $27\frac{1}{2}$ s. g.

fol 45^v

Item Hoynken Groetboede gewart an dat selve $3\frac{1}{2}$ daigh tdaigs 5 s. mackt $17\frac{1}{2}$ s. g.

Item Bruwer gewart an dat selve $3\frac{1}{2}$ daigh tdaigs 5 s. mackt $17\frac{1}{2}$ s.

Item Hexken gewart an dat selve 3 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s., makt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Jacob van Herck gewart an die vauderen op die graven ende an den grendel tot Wijk 10 daige tdaigs 5 s. mackt $2\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Hennen Ketzer gewart an dat selve $6\frac{1}{2}$ daigh tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 16 s. 1 bir.

Item Thijsken Lachart gewart an dat selve 6 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. g. mackt 15 s. g.

Item an heren Mertijn an dat selve 8 keperen van 20 vueten dat stuck 3 s. mackt 24 s. g.

Item den selve an dat selve 4 posteelen van 18 vueten dat stuck 3 s. mackt 12 s. g.

Item den selven an dat selve 6 posteel van 14 vueten dat stuck 2 s. mackt 12 s. g.

Item den selven an dat selve 1 eyken planck van 12 vueten van 4 s.

Item den selven an dat selve 2 borgoin van 10 vueten mackt 3 s. g.

Item an Arnolt Enken van eynen traphout an Hughen port van 16 vueten mackt 6 s. g.

Item Josep van den hout te draighen $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken 52 lb. yserwarckt an die vanderen, an schanden ende an vuyrhieken mackt 2 lb. 12 s.

Item die selve an dat selve 300 dobbelnegel dat 100 4 s. makt 12 s.

Item die selve an den Aldenhoff 8 lb. blijs dat lb. 1 peter makt 6 s.

Item die selve van 4 yseren scael vuyir mit te slaen 4 s. g.

Item van 2 emmeren opt werke op den Muyseberch 6 s. g.

Item van den emmeren te benden mit yseren 17 s. g.

Item an Symon Cuper 1 wijnvaet opt wark cupen af te maken
19 s.

fol 46^r

Item meyster Otte omgegangen van porten te porten dat
gescut te besien 4 daighe tdaigs 6 s. mackt 24 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item den wechter van den wingert te hermaken op
dat denchuis ende in die Lantscroen 12 s. g.

Item van eynde veteranen op die Lantscroen 11 s. g.

Item Hennen Clenck gewart an die weghe buyten Lendercruce
4 daighe mackt 10 s. g.

Item Cloes van Brueselt van den bruggen te halden tot Wijc van
Alreheilighen misse bis Poesschen 3 lb. g.

Item van bessemen op die Lantscroen ende op dat denchuis
3½ s. g.

Item Gerart Telle gewart 11 daighe tdaigs 3 peter mackt
24 s. 3 bir.

Summa hondert lb. 2 lb. 4 s. 1 b.

Des sondaighs op den Palme daigh.

Item Voës van Schoenior gewart an dat bolwerck an die
Koelpoort ende an dat gruze op den wal 8½ daigh tdaigs 2½ s.
mackt 21 s. 1 b.

Item Hesseller gewart an dat selve 8½ daigh tdaigs 2½ s.
mackt 21 s. ende 1 b.

Item Kerne gewart an dat selve 8½ daigh tdaigs 2½ s. makt
21 s. 1 b.

Item Thonijs van Scoenvoir gewart an dat selve 5½ daigh
tdaigs 2½ s. mackt 13 s. 3 bir.

Item Tyel van Dueren gewart an dat selve 6½ daigs tdaigs 2½ s.
mackt 16 s. 1 bir.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 9 daige tdaigs
4 s. mackt 36 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item an Johan van Wandrijs 6½ ruede paveysteyn 6 kerren
voir 1 roide ende allewegen 3 kerren voir 1 rijnschen gulden
1 alde plack makt 11 rijnschen gulden ende 11 alde placken den
gulden 28½ s. mackt tsamen 16 lb. 11 s. 1½ bir.

fol 46^v

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen in die halle 33 kerren paveysteyne die kerre 1 s. mackt 33 s. g.

Item Peter Paveir gewart an dat selve te laeden ende in die halle te leggen 2 daige tdaigs 5 s. mackt 10 s. g.

Item Hennen zijn son gewart an dat selve 2 daige tdaigs 4½ s. mackt 9 s. g.

Item van corven an dat selve 1 s. g.

Item Johan der Wael gewart an die donre steyne te houwen 5 daigh tdags 5 s. mackt 22½ s. g.

Item Hennen Groetboede gewart an dat selve 4½ daigh tdags 5 s. mackt 22½ s. g.

Item Heyne Groetboede gewart an dat selve 4½ dagh daigs 5 s. mackt 22½ s. g.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an dat selve 4½ dagh tdags 5 s. 22½ s. g.

Item den selve voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Johan van Bolre gewart op den wal an den Muysbergh 10 daige tdaigs 5 s. mackt 2½ g.

Item Bellen van Hortmolen gewart an dat selve 8 daige tdaigs 2½ s. mackt 20 s. g.

Item Arnolt van Thoren gewart an dat selve 5½ daigh tdaigs 2½ s. mackt 13 s. 3 bir.

Item Hennen des Waelen son gewart an dat selve 6 daige tdags 2½ s. mackt 15 s.

Item Exsken van Weirt gewart an dat selve 9 daige tdags 2½ s. mackt 22½ s. g.

Item Gerken Gruenaese gewart an dat selve 7½ dagh tdags 2 s. mackt 15 s. g.

Item meyster Heynric van Thoren van donrebussen te her-maken 6 scalgen mackt 7½ s. g.

Item van den boghén te draighen van den tornen 3 s. g.

Item an Gobbar van Wesit 100 kalcks opt warck an den Muys-berch 16 holl. gulden den gulden 23 s. g. mackt 18 lb. g. 8 s. g.

Item Cloes van Caufstert gevuert 100 calks van Wesit tot Trijcht in dat scepe 1 verdel men dan 4 mott. mackt 3 lb. 11 s. 1 bir.

Item van cost tot Wesit te ontfangen 5½ s. g.

Item van den calke te laeden 5 s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen opt werck an den Muysberch 25 kerren calks die kerre 5 bir. mackt 31 s. 1 bir.

Item Popeler gevuert an dat selve 12 kerren calks die kerre 5 bir. mackt 15 s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen opt werck 32 kerren harder steyne die kerre 5 bir. mackt 2 lb. g.

fol 47^r

Item Popeler gevuert an dat selve van der Maesen 16 kerren hardersteyne die kerre 5 bir. mackt 20 s. g.

Item an Gobbart van Wesit 1 coppelley steyne van krat voir 8 mott. ende 1 verdel mott. den mott. voir 19 s. mackt 7 lb. g. 16 s. ende 3 bir.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van den veeweyden opt werke an den Muyseberch 38 kerren zavels die kerre 3 labayen mackt 5 lb. g. 6 s. ende 3½ bir.

Item Popeler gevuert an dat selve 16 kerren zavels die kerre 3 labayen makt 2 lb. ende 5 s. g.

Item an Dalenbruech an dat selve 200 moetstucken dat 100 1 verdel men dan 4 mott. den mott. voir 19 s. mackt 7 lb. g. ende 2½ s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen opt werke 24 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 1½ lb. g.

Item Popeler gevuert an dat selve 11 kerren moetstucken die kerre 5 bir. makt 13 s. ende 3 bir.

Item Wilhem Cuper van eyne groeter cupen te benden 2½ s. opt werke.

Item den selven van 4 cupen te herbenden 11 s. g.

Item den selven op dat selve van 2 emmeren 4 s. g.

Item den selven an dat selve van 14 reypen 3½ s. g.

Item Johan van Heythuisen gewart an dat bolwerck 3 daige tdaigs 5 s. makt 15 s.

Item Lemmen van Suschen gewart an dat selve 3 dage tdaigs 5 s. mackt 15 s. g.

Item Arnolt van Opey gewart an dat selve 3 daige tdaigs 5 s. mackt 15 s. g.

Item Mees van Vueren gewart an dat selve 3 daige tdaigs 5 s. mackt 15 s. g.

Item Vranck Grunmeyt gewart an dat selve 3 dage tdaigs 4½ s. makt 13½ s. g.

Item Lenart Knypbart gewart an dat selve 2 daige tdaigs 4½ s. makt 9 s. g.

Item Wouter van Tongeren gewart an dat selve 3 daige tdaigs 5 s. mackt 15 s. g.

Item Philips van Monjouwen gewart an dat selve 3 dai g
tdags 5 s. makt 15 s.

Item Johan van Tongeren gewart an dat selve 3 daige tdaigs
5 s. makt 15 s. g.

Item Kase van den Swaen gewart an dat selve 3 dage tdags
5 s. makt 15 s. g.

Item Johan van Stochem gewart an dat selve ende an die
donrebussen 9 daighe tdags 5 s. mackt 2 lb. ende 5 s. g.

Item Heyn van Lontzen gewart an dat selve 8 daige tdaigs 5 s.
makt 2 lb. g.

fol 47^v

Item Jacob van Hercke gewart an dat selve 12 dage tdaigs 5 s.
makt 3 lb. g.

Item Willem Suls gewart an dat selve 12 daige tdags 5 s. makt
3 lb. g.

Item Heyne Otten gewart an dat selve 9 daige tdaigs 5 s. makt
2 lb. g. 5 s.

Item Hennen Stampart gewart an dat selve 9 dage tdags 5 s.
makt 2 lb. 5 s. g.

Item Peter van Muysbach gewart an dat selve 6½ daigh tdags
5 s. makt 33 s.

Item Cloesken van Tille gewart an dat selve 7 daghe tdags
4½ s. makt 32 s.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 12 dage
tdags 6 s. g. mackt 3 lb. ende 12 s. g.

Item den selve voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Buse gewart an dat selve 12 dage tdags 2½ s. makt 1½ lb. g.

Item Tielken van Dueren gewart an dat selve 9 dage tdags
2½ s. makt 22½ s.

Item an heren Mertijn van Wijn an dat bolwerck ende an die
Menrebrueder 18 vytdragen dat vytdrage 36 s. mackt 32 lb. g.
ende 8 s. g.

Item Philippen Puelmans gediensich sich sesdrem an dat hout
an dat bolwerck mallic tdags 6 s. mackt 36 s. g.

Item die selve hout te dragen an die menrebrueder 6 s. g.

Item die selve van hout over te vueren an Sijmon Mertijns
port 7 s. g.

Item Configer ende Ghijse Wert gevuert an dat bolwerck 16
waghen houts den waghe 5 bir. mackt 20 s. g.

Item Johan in die Maltmolen gevuert an dat selve 10 waghen
houts den waghen 5 bir. mackt 12½ s. g.

Item Popeler gevuert an dat selve 8 waghén houts makt 10 s. g.

Item Symon gevuert an dat selve 10 waghén houts makt 12½ s. g.

Item Ghijse Wert gesleypt van Symon Mertijns port an die brugge sent Mertijn 2 groete houter 3 s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken 68 lb. yserwarcks an die Koelpoort ende an Hoigbruggenpoort tsent Peter dat lb. 1 labay makt 3 lb. g. 3 s. ende 3 bir.

Item die selve van 100 thienen negel op die Lantscroen 2½ s. g.

Item die selve van 200 dobbel negel an den Muysberch 4 s. g.

Item die selve van 150 overdobbel steygernegel an sent Mertijns brugge 6 s. g.

fol 48^r

Item an meyster Arnolt van Aken van 100 lb. 32 lb. yserwarcks op den Aldenhoff tot Wijc ende an die Menrebrueder dat lb. 1 labey mackt 6 lb. 3 s. ende 3 bir.

Item an Dumken an wyen hout op die graven 1 dobbel mott. mackt 38 s.

Item Wilken Thuners gewart an dat hout ende an die thune op den graven 12 daigh tdaigs 3 peter mackt 27 s.

Item Johan van Grembergen gewart an dat selve 12 daige tdaigs 3 s. mackt 36 s.

Item Josef van den hout te draigen ende te laeden 2 daige mackt 5 s. g.

Item Lemmen gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s.

Item Ghijse Wert gevuert van onsen Vrouwen borne ⁴⁷ tot Lenculen 3 waighen wijen mackt 9 s. g.

Item Heyne Ghijsen gewart an den thoren 1 daigh 2 s. g.

Item Goetken van Lemculen van 44 byckelen te scerpen 5½ s. g.

Item meyster Clos van Stochem ende sijne gesellen van den verthenachtpayen 33 lb. g.

Item Cloes van Brueselt van 3 roeden te graven an dat selve die roede 36 s. mackt 5 lb. ende 8 s. g.

Item Johan van Loen van zeylen ende van wreidelzeilen 25½ s.

Item Gerart Tellen gewart 12 daige tdaigs 3 peter mackt 27 s. g.

Summa 217 lb. g. 12 s. 3 b.

⁴⁷ Ligging van deze bron is niet bekend.

Des sondaigs na Poesdaigh.

Item Heyne Otten gewart tot Wijc an den grandel $6\frac{1}{2}$ daigh tdays 5 s. g. mackt $32\frac{1}{2}$ s. g.

Item Philips van Monjouwen gewart an dat selve $5\frac{1}{2}$ dagh tdaigs 5 s. mackt $27\frac{1}{2}$ s. g.

Item Hennen Stamparts gewart an dat selve $8\frac{1}{2}$ daigh tdays 5 s. makt 2 lb. $2\frac{1}{2}$ s.

Item Jacob van Hercke gewart an dat selve ende op den Aldenhoff 9 daige tdaigs 5 s. mackt 2 lb. ende 5 s. g.

fol 48^v

Item Wilhem Suls gewart an dat selve 9 daige tdaigs 5 s. makt 2 lb. 5 s.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 9 daige tdays 6 s. g. mackt 2 lb. ende 14 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item Buse gewart an dat selve 9 daigh tdaigs $2\frac{1}{2}$ makt $22\frac{1}{2}$ s. g.

Item den heren Mertijn van Wijc an dat selve 2 dobbeler dat stuck 26 s. mackt 2 lb. 12 s. g.

Item den selven an dat selve 2 payment van 30 vueten dat stucke 11 s. mackt 22 s. g.

Item den selven an dat selve 17 postelen van 14 vueten dat stucke 3 s. mackt 2 lb. 11 s. g.

Item den selven an dat selve 9 keperen van 24 vueten dat stucke 3 s. mackt 27 s. g.

Item den selven an dat selve 7 plancken van 20 vueten dat stuck 5 s. mackt 35 s. g.

Item den selven an dat selve 6 holter van 20 vueten dat stucke 6 s. mackt 36 s. g.

Item den selven an dat selve 1 dobbeler van 40 vueten mackt 26 s.

Item den selven an dat selve 1 payment van 30 vueten makt 11 s. g.

Item Hennen Copey ende sijne gesellen van den holt te dragen ende te laeden ende eyns deyls over die Maese te vueren 9 s. g.

Item Ghijse Wert gevuert van heren Mertijns hove tot Wijc 2 waghens holts ende gesleypt 2 dobbeler $6\frac{1}{2}$ s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken van 65 lb. yserwerckt an den grendel tot Wijc dat lb. 1 s. mackt 3 lb. ende 5 s. g.

Item die selve an dat selve 250 overdobbel negel mackt 10 s. g.

Item die selve an dat selve 300 dobbel negel mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve an dat selve 100 doirnegel mackt $1\frac{1}{2}$ s. g.

fo^{40r}

te

ssen ende an die loyt
g.

bl

ken 300 ende 16 lb.
t 11 lb. 17 s. g.

in

yseren steynbussen

di

gelen ende anderen

li

ater in den graven

vi

ke houteren an die

lv

en opt warck an den

d

tscroen 3 s. g.
seberch tot Wijc an
s. g.

8

in den Muyseberch
4 s.

Item Cloes van Calfstert van den calk gevuert van Wesit tot
Trijcht 36 s.

Item van den calke te laeden ende van cost $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Ghijse Wert ende Confiter gevuert van der Maesen opt
werck op den Muysberch 15 kerren calcx die kerre 5 bir. mackt
18 s. 3 bir.

Item Popeler gevuert an dat selve 4 kerren calxs mackt 5 s.

Item an Gobbar 1 scepe steyne van krat an dat selve werck
 $5\frac{1}{2}$ mott. den mott. voir 19 s. mackt 5 lb. $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen opt
warck 24 kerren harder die kerre 5 bir. mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item Popeler gevuert an dat selve 11 kerren harder steyn die
kerre 5 bir. mackt 13 s. 3 bir.

fol 49^v

Item an Dalenbruech an dat selve werck 300 moetstucken dat
100 1 verdel men dan 4 mott. den mott. 19 s. mackt 10 lb. ende
13 s. 3 bir.

Item Ghijse Wert ende Confiter gevuert van der Maesen opt werke 34 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 2 lb. $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item Popeler gevuert an dat selve 16 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 20 s. g.

Item meyster Cloes van Stochem gewart ende sijne gesellen opt wercke an den Muyseberch diese verthenacht paye 28 lb. g.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 3 roeden gegraven die roede 36 s. mackt 5 lb. g. ende 8 s. g.

Item Johan van Grembergen gewart an die thune op die graven 9 daighe tdaigs 3 s. mackt 27 s. g.

Item Wilken Thuners gewart an dat selve 9 daige tdaigs 3 peter mackt 20 s. 1 bir.

Item die selve van 2 par derne halschen 4 s. g.

Item Sippe gewart in dat schepe an die steyne ende kalcks te laeden ende te ontladen 2 daigh tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 5 s. g.

Item Voes van Scoenvoir gewart an dat selve 2 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 5 s. g.

Item Kerne gewart an dat selve 3 daighe tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Henken van Althueselt gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s. g.

Item Thonijs van Schoenvoir gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s.

Item Tilken van Duren gewart an dat selve 2 daighe mackt 5 s.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 2 daige tdaigs 4 s. mackt 8 s.

Item Ghijse Wert gevuert holt van den Aldenhoff ende van Lemculen in heren Mertijns ende in Lamsons hoff 16 s. g.

Item der selve gevuert van der Maesen an den Muysberch 1 waghende steigerholts $2\frac{1}{2}$ s. g.

fol 50^r

Item Josep te draighen van der Maesen an den Muyseberch 3 ghenge ende 1 waghende holts gelaeden 4 s. g.

Item Pouwelus ende sijne gesellen van den holt te laeden ende weder te setten op die stede dartstoende 24 scalgen mackt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item Ghijse Wert gevuert van der Maesen in der hallen 9 kerren pavey steyne mackt 9 s. g.

Item den wekeren van bier 4 s. g.

Item Gerart Telle gewart 9 daighe tdaigs 3 peter mackt 20 s. 1 bir.

Item an heren Mertijn 100 ende 64 groeter posteel op den Aldenhoff dat stuck $4\frac{1}{2}$ s. mackt 28 lb. g. ende 3 s.

Item Ghijsse Wert van den holt te vueren 13 waghen den waghen 2 s. mackt 26 s. g.

Item van den holt te laeden op die wagenen 12 s. g.

Summa 165 lb. g. 9 s. 1 bir.

Des sondaigs voir sent Servaes daighe.

Item Jacob van Hercke gewart tot Wijc ende tot Lemculen an den grendel 9 daigh tdays 5 s. mackt 2 lb. 5 s.

Item Heyne Otten gewart an dat selve 9 daige tdays 5 s. mackt 2 lb. 5 s. g.

Item Wilhem Soels gewart an dat selve 9 daige tdays 5 s. mackt 2 lb. g. 5 s. g.

Item Hennen Stampart gewart an dat selve 9 daigh tdaigs 5 s. mackt 2 lb. ende 5 s.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 9 daige tdays 6 s. mackt 2 lb. 14 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

fol 50^v

Item Buse gewart an dat selve 9 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt $22\frac{1}{2}$ s.

Item an heren Mertijn an dat selve 4 postelen van 14 vueten mackt 8 s. g.

Item den selven an dat selve 1 planc van 24 vueten makt 6 s.

Item den selven an dat selve 3 keperen van 18 vueten mackt 6 s. g.

Item van den holt te dragen $1\frac{1}{2}$ s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken van 72 lb. yserwercks an die grendelen tot Wijc ende Lemculen dat lb. 1 s. makt 3 lb. ende 12 s. g.

Item die selve an dat selve 5 scuppen dat stuck 4 s. mackt 20 s.

Item die selve an dat selve 150 groeter negel mackt 12 s. g.

Item die selve an dat wercke an den Muysberch 300 overdoppel negel mackt 12 s. g.

Item die selve an dat selve 300 dobbel negel mackt 6 s. g.

Item die selve van hameren te scerpen ende te steelen 8 s. g.

Item die selve van 1 pond yserwercks an die heyden 1 s. g.

Item die selve van 6 lb. blijs in die Lantscroen dat lb. 1 peter mackt $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Arnolt van Aken van 138 lb. yserwercks an die

grendelen tot Wijc ende Lemculen dat lb. 1 s. mackt 6 lb. g. ende 18 s.

Item den selven van 3 bickelen te steelen 5 s. g.

Item den selven van 44 bickelen te scerpen dat stucke $\frac{1}{2}$ bir. mackt $5\frac{1}{2}$ s. g.

Item den selven van eynen sparwer te benden 5 s. g.

Item Voës van Scoenvor gewart an dat gruys op den Muysberch 3 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Kerne gewart an dat selve 3 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. g. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

fol 51^r

Item Tiele van Dueren an dat selve 8 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt 20 s.

Item Cloes van Zuesbruech gewart an dat selve 3 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. mackt $7\frac{1}{2}$ s.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 3 daige tdays 4 s. mackt 12 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item Sijmon van Berghe van 3 scepen clauwen 21 scalige mackt 26 s. 1 bir.

Item Johan van Susten van 4 weyk holter an den steyger opt werck op den Muysberch 4 s.

Item Johan van Grembergen gewart an die thune op die graven ende overal 9 daige tdaigs 3 s. mackt 27 s.

Item Wilken Thunres gewart an dat selve 9 daige tdaigs 20 s. 1 bir.

Item Godart Corver van 10 corven opt werke den corff $1\frac{1}{2}$ bir mackt 3 s. ende 3 bir.

Item an Gobbair van Wesit 100 calks an den Muysberch 16 holl. gulden den gulden 23 s. mackt 18 lb. g. ende 8 s.

Item Cloes van Caufstert gevurt den valke vurs. van Wesit tot Trijcht in dat scep 4 mott. 1 verdel men mackt 3 lb. g. 11 s. ende 1 bir.

Item van cost ende van laeden den calke $6\frac{1}{2}$ s.

Item Ghijse Wert ende Confiter gevurt van der Maesen op den Muysberch 26 kerre calks die kerre 5 bir. mackt $22\frac{1}{2}$ s.

Item Popeler gevurt an dat selve 12 kerren calks die kerre 5 bir. mackt 15 s.

Item an Gobbair an dat selve 1 scep steyne van krat van 9 vueten $5\frac{1}{2}$ mott. mackt 5 lb. g. ende $4\frac{1}{2}$ s.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevurt van der Maesen op

werke 25 kerren hardersteyne die kerre 5 bir. mackt 31 s. 1 bir.

Item Popeler gevuert an dat selve 13 kerren hardersteyne die kerre 5 bir. mackt 16 s. 1 bir.

Item an Peter van Stochem 600 moetstucken ende 1 verdel moetstucken opt wercke an den Muysberch dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. mackt 22 lb. 5 s. 1 bir.

Item an Dalenbruech an dat selve 550 moetstucken dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. mackt 19 lb. g. ende 11 s. 3½ bir.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen opt werke an den Muysberch 100 ende 36 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 8½ lb. g.

Item Popeler gevuert an dat selve 66 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 4 lb. 2½ s.

fol 51^v

Item Ghijse Wert ende Confiter gevuert van den Muysberch tot Wijc an den grendel 8 kerren alden steyne di kerre 2 s. mackt 16 s.

Item Henken van Beringen gewart an die steyne in dat scepe op die kerren geladen 3 daige tdags 2½ s. mackt 7½ s.

Item Heyne Daniels gewart an dat selve 5 daige tdaigs 2½ s. makt 12½ s.

Item Johan Muelres gewart an dat selve 5 daige tdaigs 2½ s. makt 12½ s.

Item meyster Peter Paveir gewart onder Tweymbergerport ende onder die Gevangenport 9 daige tdags 5 s. mackt 2 lb. 5 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Hennen sijn son gewart an dat selve 9 dage tdags 4½ s. makt 2 lb. 2 bir.

Item Heynken van Mechelen gewart an dat selve 9 dage tdags 2½ s. makt 22½ s.

Item Ghijse Wert gevurt an dat paveywercke 13 kerren paveysteyn die kerre 5 bir. mackt 16 s. 1 bir.

Item der selve gesleypt tot Lemculen 1 trutze ende 3 kerren holts makt 10 s.

Item Bouwels ende sijn gesellen van den holt te draigen ende te laeden 8° s.

Item Ghijse Wert gevurt van sent Servaes borne⁴⁸ in die

• 5 verbeterd tot 8.

⁴⁸ St. Servaasbron in Biesland.

Lantscroen ende in dat denchuis 4 kerren waesen die kerre 3 s.
mact 12 s. g.

Item Wilken achter dat Vleyshuis van den graefhoven te maken 24 s. g.

Item van biesen op die camer op die Lantscroen 1 s. g.

Item meyster Wilhem der boegemeker gewart an die boigen 1 daigh 5 s. g.

Item Heyne van Aken van 1 donrebussen gevurt tot meyster Henric van Thoiren 2 s.

Item den wechter van steynen te rapen ende te draigen op die mueren 2 daige 5 s.

Item Gruennase gewart an dat selve 2 daige 5 s. g.

Item Hesseler gewart an dat selve 2 daige 5 s. g.

Item 7 knecht geraept an dat selve mallic 1 daigh mact 7 s.

Item Vroichop gewart an dat selve 1 daigh 3 s. g.

Item mit geheydt meyster ende geswoiren den gesellen voir honnen cost 17 s.

Item van 6 lb. smers opt werke 10 s. g.

Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van den verthennacht payen 32 lb. g.

fol 52^r

Item Cloes van Brueselt van 2½ roeden wercks die roede 36 s.
mact 4½ lb.

Item meyster Godart van Stochem van den grendel tot Wijc te vueren alnich van eyne stat opt dander 3 dage mact 18 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item onse burgermeyster ende gesellen ommegegangen verthert 2½ lb. g.

Item van holt te draigen Pouwels ende sijne gesellen opt werke 7½ s. g.

Item van 1 cloister op den Aldenhoff 10 s.

Item van den blij loet te vueren van meyster Otten huis tot Wijc 2½ s.

Item Johan van Loen van zeylen opt werck 22½ s. g.

Item Gerart Telle gewart 10 daige tdays 3 peter mact 22½ s. g.

Summa 179 lb. g. 14 s. 4 b.

Des sondaigs voir sent Urbans daigh.

Item Jacob van Herk gewart tot Lenculen tot Tweymbergen

ende tot Wijc an die grendelen 11 daige tdays 5 s. mackt 2 lb. g. 15 s.

Item Wilhem Soels gewart an dat selve 9 daige tdaigs 5 s. makt 2 lb. 5 s.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 10 dage tdays 6 s. makt 3 lb. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item Buysen gewart an dat selve 11 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. makt $27\frac{1}{2}$ s.

Item an heren Mertijn an dat selve 6 postelen van 14 vueten dat stucke $2\frac{1}{2}$ s. mackt 15 s. g.

Item den selven an dat selve 2 pajment van 30 vueten dat stucke 11 s. mackt 22 s. g.

Item den selven an dat selve 3 pajment van 24 vueten dat stuck 9 s. mackt 27 s. g.

fol 52^v

Item den selve an dat selve 2 keperen van 30 vueten dat stuck 3 s. makt 6 s.

Item den selven an dat selve 12 keperen van 20 vueten dat stucke 2 s. makt 24 s.

Item den selven an dat selve 3 payment van 20 vueten dat stuck 7 s. makt 21 s.

Item den selven an dat selve 2 eyken plancken van 16 vueten dat stucke 4 s. makt 8 s.

Item den selven an dat selve 2 scaelen van 24 vueten dat stuck 4 s. mackt 8 s.

Item den selven an dat selve 3 payment van 30 vueten dat stuck 10 s. makt 33 s.

Item an Onken an dat selve 3 dicke plancken van 16 vueten dat stuck 12 s. makt 36 s.

Item selven an dat selve 2 hockeriel dat stuck 14 s. makt 28 s.

Item Pouwelus ende sijne gesellen van den holt te draghen ende te laeden 2 s. g.

Item Ghijse Wert gevurt van heren Mertijns hove tot Tweynbergen ende tot Wijc 2 waghens holts 4 s. g.

Item der selve gesleipt van der halle an die Maesbrugge 6 holter die brugge mit te versloen 6 scaelgen makt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item an meyster Godarts wijve van Montenaken an dat selve 35 lb. yserwercks dat lb. 1 s. mackt 35 s. g.

Item die selve an dat selve 100 groeter negel mackt^p.

^p Onleesbaar door beschadiging van het papier.

Item die selve an dat selve 250 overdobbel negel^a makt 10 s. g.
Item die selve an dat selve 100 overdobbel negel mit platten
honder 4 s.

Item die selve an dat selve 150 dobbel negel mackt 4 s.

Item die selve an dat selve 150 dobbel negel mackt 4 s.

Item die selve van 2 tobben te benden opt werck 14 s. g.

Item an meyster Arnolt van Aken van 1 yseren kitten onder
die Maesbrugge 56 lb. yserwercks dat lb. 1 s. mackt 2 lb. 16 s. g.

Item den selven van 500 groeter negel an den grendel tot Wijc
makt ^a

Item Wilken Wickart van cloisteren te hermaken achter
Trijcht an die porten 16 s. g.

Item an Dalenbroich 500 ende 1 verdel moetstucken dat 100
4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. mackt 18 lb. g. ende 12 s. g.
3½ bir.

Item an Peter van Stochem an dat selve 300 moetstucken dat
100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. mackt 10 lb. g. 13 s.
3 bir.

Item Ghijse Wert ende Confiter gevuert van der Maesen opt
werck an den Muysberch 96 kerren moetstucken die kerre 5 bir.
mackt 6 lb. g.

Item Popeler gevuert an dat selve 44 kerren moetstucken die
kerre 5 bir. makt 2 lb. ende 15 s. g.

fol 53^r

Item gegouden thegen die kirkemeystere van sent Johan 1
houpe hardersteyne optwarck an den Muysberch voir 8 lb. g.
ende 5 s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevurt van sent Johan opt
warcke an den Muysberch 54 kerren hairdersteyne die kerre
5 bir. mackt 3 lb. 7½ s. g.

Item Popeler gevuert an dat selve 26 kerre hardersteyne die
kerre 5 bir. mackt 32½ s. g.

Item Ghijse Wert ende Confiter gevuert van der veeweyden
opt warke an den Muysberch 58 kerren zavels die kerre 3
labayen mackt 6 lb. 15 s.

Item Popeler gevuert an dat selve 22 kerren zavels die kerre
3 labayen mackt 3 lb. g. 7½ bir.

Item Kerne gewart an den gryndel tot Lemculen an dat gruyts

^a Onleesbaar door beschadiging van het papier.

an den Muysberch ende an die steyne te laeden 7 daige tdays
2½ s. makt 17½ s. g.

Item Voes van Scoenvoir gewart an dat selve 5 daige tdays
2½ s. makt 12½ s.

Item Tielken van Dueren gewart an dat selve 5 daige tdaigs
2½ s. makt 12½ s.

Item der selve gewart an dat selve 5 daige tdays 2½ s. mackt
12½ s.

Item Henrick van Bergen gewart an dat selve 10 daige tdays
2½ s. makt 25 s.

Item Johan Moelrer gewart an dat selve 5½ dagh tdays 2½ s.
mackt 13 s. 3 bir.

Item Cloes van Steyne gewart an dat selve 4½ daigh tdays 2½ s.
mackt 11 s. 1 bir.

Item Hasselt gewart an dat selve 5 daige tdaigs 2½ s. mackt
12½ s. g.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 5 dage tdaigs 4 s.
makt 20 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Henken van Grembergen gewart an die thune op die
graven 11 daige tdays 3 s. mackt 33 s. g.

Item Wilken Thuvers gewart an dat selve 11 daige tdays 3
peter makt 34 s. ende 3 bir.

Item Hennen Popeler gewart an die weghe boven Lendercruce
3 daige tdays 2½ s. mackt 7½ s. g.

Item van den thoren te veghen da die vetwoghe in henckt
2 s. g.

Item van 1 sloeit op den selven thoiren 2 s. g.

Item Gerart van Loen van den rijoel te veghen ende te halden
van den Gevangenporte totter Loghenport ⁴⁹ 1 gans joer 3 lb. g.

fol 53^v

Item Karijs Bastijns ende sijne gesellen gewackt tot Wijc onder
hon verdroncken te bier 2 s. g.

Item van 1 lb. smers opt wercke 7 bir.

Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van der
verthennacht payen 26 lb. g.

Item Cloes van Brueselt 2½ roede wercks die roede 36 s. makt
4½ lb. g.

⁴⁹ Respectievelijk ten westen en ten oosten van de Lakenhal op de Markt.

Item an Gobbair 50 calks an den Muysberch 8 holl. gulden mackt 9 lb. ende 4 s. g.

Item Cloes van Causstert van den calken te vueren van Wesit tot Trijcht 35½ s.

Item Confter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen op den Muysberch 17 kerren calks die kerre 5 bir. mackt 22½ s. g.

Item van den calke te laeden op die kerren 7 s. g.

Item Gerart Telle gewart 11 daige tdags 3 peter mackt 24 s. 3 bir.

Summa 148 lb. g. 16 s. 2½ bir.

Des sondaigs op den Penxdaige.

Item Cloessot gewart onder die Maesbrugge te versloen 1 daigh 5 s. g.

Item Pouwelus gewart an dat selve 1 daigh mackt 5 s. g.

Item Jacob Ausems gewart an dat selve 1 daigh ouch 5 s.

Item Heythuisen gewart an heren Wouters rondele ⁵⁰ 3 daige tdags 5 s. makt 15 s. g.

Item Peter der tymmerluide knecht gewart an dat selve 4½ daige tdags 5 s. mackt 22½ s. g.

Item Jacob van Hercke gewart an dat selve ende overal 11 daige tdags 5 s. mackt 2 lb. g. 15 s. g.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 8 daige tdags 6 mackt 2 lb. g. ende 8 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

fol 54^r

Item Buyse gewart an dat selve 11 daige tdags 2½ s. mackt 27½ s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken an heren Wouters rondele ende an dat nuwe portken ⁵¹ 42 lb. yserwercks dat lb. 1 s. mackt 2 lb. g. 2 s.

Item die selve an dat selve ende onder die Maesbrugge 39 lb. blijs dat lb. 1 peter mackt 29 s. 1 bir.

Item die selve an dat selve 250 overdobbel negel dat 100 4 s. makt 10 s.

Item die selve an dat selve portken 2 cloystersloit mackt 6 s. g.

Item die selve an dat steygeren an den Muysberch 150 dobbel-negel makt 3 s.

⁵⁰ Ligging van dit rondeel is niet bekend.

⁵¹ St. Maartenspoort aan de noordzijde van de Rechtstraat te Wijk.

*Die verklaring schikt
te zijn. Die yser-
ren port Maes-
berch "don
Mousser."*

Item die selve an dat selve 150 steygernegel mackt 2 s. g.

Item meyster Arnolt van Aken van 63 lb. yserwerks onder die Maesbrugge ende an heren Wouters rondel dat lb. 1 s. mackt 3 lb. g. ende 3 s. g.

Item Henken van Namoir gewart an dat selve $3\frac{1}{2}$ daigh tdays 5 s. makt $17\frac{1}{2}$ s.

Item Johan Derwael gewart an dat selve 1 daigh mackt 5 s. g.

Item an Gobbair van Wesit 100 calks opt wercke op den Muysberch 16 holl.gulden den gulden 23 s. mackt 18 lb. ende 8 s.

Item van laeden an den calke $7\frac{1}{2}$ s.

Item Cloes van Causstert van den calke te vueren van Wesit tot Trijcht in dat scepe dat 100 4 mott. 1 verdel men makt 3 lb. g. 11 s. 1 bir.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevurt van der Maesen opt werke 25 kerren calks die kerre 5 bir. mackt 31 s. 1 bir.

Item Wilken Popeler gevurt an dat selve 13 kerren calks die kerre 5 bir. mackt 16 s. 1 bir.

Item van den calke te laeden op die kerren 12 s. g.

Item an Peter van Stochem 450 moetstucken opt werke op den Muysberch dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. mackt 16 lb. $2\frac{1}{2}$ bir.

Item an Dalenbruech an dat selve 700 ende 1 verdel moetstucken dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. makt 25 lb. $16\frac{1}{2}$ s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuert van der Maesen opt werke an den Muysberch 133 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 8 lb. 6 s. 1 bir.

Item Popeler gevuert an dat selve 67 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 4 lb. g. 3 s. ende 3 bir.

fol 54v

Item Confiter ende Ghijse Wert gevurt van den walle van Lemculen an den Muysberch 26 kerren hardersteyne die kerre 1 s. mackt 26 s.

Item Popeler gevurt an dat selve 12 kerren harder steyn mackt 12 s.

Item Ghijse Wert gevurt van Lendercruce an die zavelkule 2 kerren witter steyne mackt $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item der selve gevurt van heren Mertijns hove an heren Wouters rondeel 1 kerre holts mackt $1\frac{1}{2}$ s. g.

Item den wekeren op dat denchuis 200 holts mackt 24 s. g.

Item Ghijse Wert van den holt te vueren 2 s.

Item Wilken Leydewater gevurt van der veeweiden op den Muysberch opt werke 48 kerren zavels die kerre 3 labayen mackt 6 lb. 15 s. g.

Item Ghijse Wert Confiter ende Wilken Popeler van den steyne te sleypen van eynre stat op dander 6 s. g. opt wercke.

Item an Henric Moncke van 1 kaengel opt wercke 15 s. g.

Item Johan van Grembergen gewart an die thune op die graven ende an die steyne te laeden 11 daige tdaigs 3 s. makt 33 s. g.

Item Wilken Thuners gewart an dat selve 10 daige tdaigs 3 peter mackt $22\frac{1}{2}$ s. g.

Item Henken van Beringen gewart an dat selve 10 daige tdags $2\frac{1}{2}$ s. makt 25 s. g.

Item Voes van Scoenvoir gewart an dat gruyts ende an die steyne 4 daige tdags $2\frac{1}{2}$ s. makt 10 s.

Item Gielken Bollens gewart an dat selve 3 dage tdags $2\frac{1}{2}$ s. makt $7\frac{1}{2}$ s.

Item Kerne gewart an dat selve 3 daige mackt $7\frac{1}{2}$ s.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 3 daige tdags 4 s. makt 12 s. g.

Item den selve voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Johan van Haren tot Wesit om calke $1\frac{1}{2}$ daigh makt 6 s.

Item Johan Scillincs knecht Heynken Daniels van den scepen te oysen die opgehalden sijn 5 s. g.

fol 55^r

Item der wechter gewart an dat gruyts 3 daige tdaigs 3 s. mackt $7\frac{1}{2}$ s.

Item Diric Ryemsleger van der stat bussen te hermaken 8 s. g.

Item van bessemen opt wercke $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item Heynsberch van 2 perden te halden die die geyselbrueder vynghen 1 nacht $7\frac{1}{2}$ s.

Item Dalenkop van der gracht straten te halden 1 joer lange 1 dobbel makt 38 s.

Item an Johan van latten ende bancken op die Lantscroen 7 s. g.

Item Pouwelus van 1 wagen holts te dragen ende te laeden $2\frac{1}{2}$ s. g.

Item an heren Mertijn an dat bolwercke ende overal 10 vytdraighen dat vytdraghen voir 36 s. mackt 18 lb. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevuret van der Maesen opt wercke 12 kerren holts die kerre 1 s. mackt 12 s. g.

Item Pouwelus ende sijne gesellen van den holt te draigen ende te laeden op die kerren mackt $4\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van den 14 payen 28 lb. g.

Item Cloes van Brueselt van 3 roeden wercks op die graven die 36 s. mackt 5 lb. 8 s. g.

Item Gerart Telle gewert 11 daighe tdaigs 3 peter makt 24 s.

Summa 172 lb. g. 12 s. $3\frac{1}{2}$ b.

Des sondaigs na Sacrements daigh.

Item an Lentsken den kolre 50 calks van Wesit an den Muysberch 9 holl.guld. den gulden 23 s. mackt 10 lb. g. ende 7 s. g.

Item den selve den calke gevurt van Wesit tot Tricht $35\frac{1}{2}$ s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevurt van der Maesen opt wercke op den Muysberch 14 kerren calks die kerre 5 bir. mackt $17\frac{1}{2}$ s. g.

Item Wilken Popeler gevurt an dat selve 5 kerren calks die kerre 5 bir. mackt 5 s. ende 1 bir.

Item van den calke te laeden op die kerren $6\frac{1}{2}$ s. g.

fol 55^v

Item an Dalenbrueke an dat selve wercke 300 ende 1 verdel moetstucken dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. makt 11 lb. ende $1\frac{1}{2}$ s.

Item an Peter van Stochem an dat selve 350 moetstucken dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. makt 12 lb. ende $9\frac{1}{2}$ s.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevurt van der Maesen an den Muysberch 78 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 4 lb. g. ende $17\frac{1}{2}$ s. g.

Item Wilken Popeler gevurt an dat selve 36 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 2 lb. g. ende 5 s. g.

Item Ghijse Wert ende Confiter gevurt van den wal tot Lemculen opt werke an den Muysberch 37 kerren harder steyne die kerre 5 bir. mackt 2 lb. g. 6 s. 1 b.

Item Popeler gevurt an dat selve 19 kerren harder steyne die kerre 5 bir. mackt 23 s. ende 3 bir.

Item Wilken Leydewater gevurt an dat selve 11 kerren harder steyne die kerre 5 bir. mackt 13 s. ende 3 bir.

Item der selve gevurt van der veeweyen opt wercke an den Muysberch 46 kerren zavels die kerre 3 labayen mackt 6 lb. 9 s.

Item Ghijse Wert gevirt 1 waghen holts opt wercke an den gaigke 3 s. g.

Item van den holt te draigen ende te laeden 2 s.

Item Cloes van Brueselt gewart an die muren ende an die steyne 3 dage tdaigs 4 s. mackt 12 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Arnolt Clerck gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s. g.

Item Ghijse Wert gewart an dat selve an die hardesteyn 2 daigh makt 5 s.

Item Bellen gewart an dat selve 2 dagh makt 5 s. g.

Item Hennen van Beringhen gewart an dat selve 3 daige tdays 2½ s. makt 7½ s.

Item den wechter gewart an dat selve 2 dagh makt 5 s.

Item Hennen van Hasselt gewart an dat selve 2 daige makt 5 s.

Item Goetken Corver van 12 corven 4½ s. g.

Item Henken van Grembergen gewart an die thoynen op die graven ende an die steyne 9 daige tdays 3 s. mackt 27 s. g.

Item Wilken Thuners gewart an dat selve 9 daige daigs 3 peter makt 20 s. 1 bir.

Item van 1 lb. smers opt wercke 6½ bir.

fol 56*

Item Jacob van Hercke gewart tot Wijk an dat stakoet an den grendel 4½ daigh tdaigs 5 s. mackt 22½ s. g.

Item Heythuisen gewart an dat selve ende overal 4½ daige tdays 5 s. g. mackt 22½ s. g.

Item Peter der temmerluiden knecht gewart an dat selve 4½ daigh tdaigs 5 s. mackt 22½ s. g.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 6 daige tdays 6 s. mackt 36 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Buyse gewart an dat selve 6 daige tdays 2½ s. makt 15 s. g.

Item an heren Mertijn an dat selve 13 postelen van 14 vueten dat stucke 2½ s. makt 32½ s. g.

Item den selven an dat selve 3 payment van 22 vueten dat stucke 12 s. mackt 36 s. g.

Item den selven an dat selve 2 eyken plancken van 16 vueten dat stucke 6 s. makt 12 s. g.

Item Pouwelus van den holt te draighen 5½ s. g.

Item Ghijse Wert van 2 kerren holts te vueren 2½ s. g.

Item an Godarts wijf van Montenaken an dat selve $25\frac{1}{2}$ lb. yserwercks dat lb. 1 s. makt $25\frac{1}{2}$ s. g.

Item die selve an dat werke opden Muijseberch 200 overdobbel negel 8 s.

Item die selve an dat selve 100 dobbel negel 2 s. g.

Item die selve van 2 cloysteren an den Nuwenhoff ende op die Visschermaese 8 s.

Item an Johan van Loen van zeylen opt werke $1\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Ghijse Wert gevurt an den gancke opt wercke 2 waghens holts 5 s. g.

Item van den holt te draigen ende te laeden op den waghens 2 s. g.

Item van 1 lb. smers $1\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van den 14 payen 32 lb. g.

Item Cloes van Brueselt van 3 roiden wercks die roide 36 s. makt 5 lb. ende 8 s.

Item Gerart Telle gewart 9 daige tdags 3 peter makt 20 s. 1 bir.

Summa 113 lb. g. 3 s. $2\frac{1}{2}$ bir.

fol 56^v

Des sondaigs na sent Peter ende sent Pouwels daigh.

Item an Johan Moirvelt 1000 pijlyseren $4\frac{1}{2}$ mott. makt 4 lb. $5\frac{1}{2}$ s.

Item Jacob van Hercke gewart onder die Maesbrugge $1\frac{1}{2}$ daige tdags 5 s. makt $7\frac{1}{2}$ s.

Item Wilhem Sols gewart an dat selve 1 daigh makt 5 s. g.

Item Ernken van Oypey gewart an dat selve 1 daigh makt 5 s. g.

Item Closet gewart an dat selve $1\frac{1}{2}$ daigh tdags 5 s. makt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve $1\frac{1}{2}$ daigh makt 9 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item Buyse gewart an dat selve 2 daige tdags $2\frac{1}{2}$ s. makt 5 s. g.

Item an Wilhem Lamsens van eynen gevernijn van 50 vueten an dat selve 1 rijnsche gulden makt $28\frac{1}{2}$ s. g.

Item den selven van sijnen scepe 2 daige an dat selve 3 s. g.

Item Ponselet van zijnre ponten an dat selve 1 daigh 2 s. g.

Item meyster Godart van Stochem van eynre doiren te maken

an dat molenportken bij heren Wouters rondeel 4½ lb. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken an dat selve 42 lb. yserwercks mackt 2 lb. 2 s.

Item die selve an den Muysberch an dat steygeren 200 overdobbelt negel 8 s.

Item die selve an dat selve 100 dobbelt negel makt 2 s. g.

Item die selve an Lendercruceport 14 lb. yserwercks makt 14 s. g.

Item die selve an dat selve van 1 cluyster 5 s. g.

Item an Hery Moysel van krat 1 coppeley kratsteyne an den thoren te Biesen 8½ mott. den mott. 19 s. makt 8 lb. 1½ s. g.

Item Heyne Daniels gewart an die steyne vyte te werpen in die Maese 1½ dagh mackt 4 s. g.

Item Bellen van Hortmolen gewart an dat selve 1½ daigh makt 4 s. g.

Item meyster Cloes van Stochem gewart an dat selve 1½ daigh tdaigs 5 s. mackt 7½ s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item an Dalenbroch 450 moetstucken an den Muysberch dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. makt 16 lb. g. ½ bir.

Item an Peter van Stochem 250 moetstucken dat 100 4 mott. 1 verdel men mackt 8 lb. g. ende 7 s. ½ bir.

fol 57^r

Item Ghijse Wert ende Confiter gevurt van der Maese opt wercke 83 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 5 lb. 3 s. 3 bir.

Item Popeler gevurt an dat selve 36 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 2 lb. 5 s.

Item Ghijse Wert ende Popeler gevurt van der veeweyden an den Muyseberch 32 kerren zavelen die kerre 3 labayen mackt 4½ lb. g.

Item die selve gevurt van achter heren Godarts hoff van Vleytingen opt wercke 64 kerren hardersteyne die kerre 1 s. mackt 3 lb. g. 3 s.

Item die selve gevurt an dat selve 17 kerren spenzen die kerre 1 s. makt 17 s. g.

Item Ghijse Wert gewert an die spijnzen te laeden ende tonlaeden 2 daigh 5 s.

Item Heppen gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s. g.

Item van den scepenen te oysen die in die Maese staen 10 s. g.

Item Kenen gevurt van der hallen dat portken tot Wijc an heren Wouters rondel 2 s. g.

Item Wilken Clove ende sijne gesellen van den holt aff te hongen te Wijc in die graven 8 s.

Item Heyne Daniels gewart an den calke te Biesen 2 daige makt 5 s.

Item Heynken Oylisleger gewart an die steyne op den wal 2 daige makt 5 s. g.

Item Johan van Grembergen gewart an die steyne ende an die thuyve op den graven 9 daigh tdaigs 3 s. makt 27 s.

Item an Johan van Susteren an die selve thuyne 6 busselen stecken 6 s.

Item Peter Kemerlinc van den stecken te vueren 2 s. g.

Item Voës van Scoenvoir gewart an dat gruys op dat wercke 6 dagh tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 15 s. g.

Item Hesseler gewart an dat selve 6 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 15 s.

Item Kerne gewart an dat selve 6 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 15 s.

Item Gielken Bollens gewart an dat selve 6 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 15 s.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 5 dagh tdaigs 4 s. makt 20 s.

Item Johan der Melre van 2 groeten yseren bussen gedrenckt mit oly 14 s.

fol 57^v

Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van den 14 payen 26 lb. g.

Item Cloes van Brueselt van $2\frac{1}{2}$ roeden wercks die roide 36 s. makt $4\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Gerart Telle gewart 9 daige tdaigs 3 peter makt 20 s. 1 bir.

Summa 105 lb. g. 6 s. 1 bir.

Des sondaigs na sent Margareten daigh.

Item meyster Godart van Stochem gewart tot Wijc ende an die boken opt wercke 3 daige tdaigs 6 s. makt 18 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item Jacob van Hercke gewart an dat selve ende overal 4 daige makt 20 s.

Item Buyse gewart an dat selve 4 daigh makt 10 s.

Item an heren Mertijn an dat selve opt werke 8 keperen van 20 vueten dat stucke 2 s. mackt 16 s. g.

Item den selven an dat selve 2 payment van 30 vueten dat stuck 11 s. makt 22 s. g.

Item van den holt te draighen 5 s. g.

Item Confiter^r ende Ghijse Wert gevurt van den wal achter heren Godarts hoff van Vleijtingen opt wercke 53 kerren hardersteyne die kerre 1 s. makt 2 lb. 13 s.

Item die selve gevurt van Lendercruce opt wercke 24 kerren hardersteyne die kerre 1 peter mackt 18 s. g.

Item die selve gevurt van sent Johan opt wercke 6 kerren spynzen die kerre 5 bir. mackt 7½ s.

Item an Peter van Stochem 350 moetstucken opt wercke dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. makt 12 lb. 9 s. ende 1½ bir.

Item an Dalenbruech an dat selve 400 moetstucken dat 100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. mackt 14 lb. 5 s.

Item Ghijse Wert gevurt van der Maese opt wercke 68 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 4 lb. 5 s.

fol 58^r

Item Confiter gevurt an dat selve 60 kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 3 lb. g. 15 s. g.

Item gegouden teghen die jonfrou van Wijlre 39 kerren hardersteyne opt wercke 5 holl. gulden den gulden 23 s. makt 5 lb. g. 15 s. g.

Item Confiter ende Ghijse Wert gevurt van der Commont opt wercke 39 kerren hardersteyne die kerre 5 bir. mackt 2 lb. 8 s. 3 bir.

Item die selve gevurt van der veeweyden opt wercke 20 kerren zavel die kerre 3 labayen mackt 2 lb. ende 16 s. 1 bir.

Item Mette Cremers van 6 lb. kerresmers an den grendel tot Lemculen dat lb. 1 peter mackt 5 s. g.

Item Ghijse Wert gesleypt van der Maese in die halle 3 groet houter mackt 4½ s. g.

Item Copey van den steynen te laeden vyten scepe op der kerren 6 daige tdays 2½ s. mackt 15 s.

Item den selven van den scepe te oysen 2 s. g.

Item Ghijse Pylonge gewart an dat selve 3 daigh makt 7½ s. g.

Item der selve van oysen 2½ s. g.

* Het woord „Confiter” is doorgedaald.

Item der wechter van oysen 2 s. g.
 Item Kerne gewart opt wercke 8 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 20 s.
 Item den selven van oysen 2 s. g.
 Item Hesseler gewart an dat selve 8 daige makt 20 s. g.
 Item den selven van oysen 2 s. g.
 Item Cloes van Brueselt gewart opt wercke 4 daige tdays 4 s.
 makt 16 s. g.
 Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.
 Item Gilis van Mersen gewart an die steyne opt wercke $3\frac{1}{2}$
 daigh tdaighs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 8 s. 3 bir.
 Item Heyne Loedens gewart an dat selve 4 daigh tdays $3\frac{1}{2}$ s.
 makt 10 s. g.
 Item Hennen van Beringen gewart an dat selve 4 daige makt
 10 s. g.

fol 58^v

Item an Godarts wijf van Montenaken van 2 cloysteren op
 die Lantscroen 14 s.
 Item die selve van 16 lb. blijs onder die Maesbrugge dat lb.
 1 peter mackt 12 s. g.
 Item an meyster Arnolt van Aken 44 lb. yserwercks onder die
 Maesebrugge mackt 2 lb. 4 s.
 Item Wilken Wickart van 1 cloyster te hermake ende van
 eyne zeghe te hervijlen 6 s. g.
 Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van der
 14 payen 32 lb. g.
 Item Cloes van Brueselt 2 roiden wercks die roide 36 s. makt
 3 lb. g. ende 12 s.
 Item van lakenen ende dwelden op die Lantscroen 2 lb. g. ende
 9 s. g.
 Item Gerart Telle gewart 12 daige tdays 3 peter mackt 27 s. g.

Summa 104 lb. g. 8 s. $\frac{1}{2}$ bir.

Des Sondaighs na sent Peters dagh ad vincula.

Item Cloes van Brueselt gewart an den Kandel ⁵² bij Lender-
 cruce 4 daigh tdays 4 s. makt 16 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item Cremer gewart an dat selve 3 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. makt $7\frac{1}{2}$ s.

Item Heyne van Marlant gewart op Hoigbruggen port sent
 Peter 7 daighe tdaighs 6 s. makt 2 lb. 2 s.

⁵² Afwatering bij Lindenkruispoort, misschien de Zouw.

Item Hennen van Oys gewart an dat selve 7 dags daigs 6 s. makt 2 lb. g. ende 2 s.

Item Vrenxsken van Oys gewart an dat selve 7 daige tdays 2 s. mackt 14 s. g.

fol 59^r

Item an Marlant an dat selve 1400 sceversteyn dat 100 5 s. makt $3\frac{1}{2}$ lb. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken an dat selve 2500 sceversteijnnegel dat 1000 6 s. mackt 15 s. g.

Item die selve an dat selve 1200 latnegel mackt 12 s. g.

Item an heren Mertijn an dat selve 100 vuete latten mackt 12 s. g.

Item an den selven an dat selve 6 eijken plancken van 14 vueten dat stucke 3 s. mackt 18 s. g.

Item den selven van 6 lengeler tot steijgerholt an dat selve mackt 12 s. g.

Item Johan van Vleytingen gewart an Lambrechts rondel 3 daige tdaigs $5\frac{1}{2}$ s. makt $16\frac{1}{2}$ s.

Item Johan der Wael gewart an dat selve 3 dage tdaigs $5\frac{1}{2}$ s. mackt $16\frac{1}{2}$ s. g.

Item Henneken gewart an dat selve 3 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. makt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Hennen Berghe gewart an dat selve 3 daighe mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item Ghijse Wert gevoirt van Hoighen an Lambrechts rondel 2 kerren zavels die kerre 3 labayen mackt 5 s. ende $2\frac{1}{2}$ bir.

Item der selve gevoirt an dat selve van den Muysberch 10 kerren mortels die kerre 2 labayen mackt 18 s. 3 bir.

Item der selve gevoirt an dat selve van sent Mertijns kirhoff 6 kerren hardersteyn die kerre 5 bir. mackt $7\frac{1}{2}$ s. g.

Item der selve gevoirt van den Biesen ende van sent Anthonijs an dat selve 10 kerren hardersteyne die kerre 5 bir. mackt $12\frac{1}{2}$ s. g.

Item der selve gevoirt van Wijc in die halle 2 kerren holts makt 2 s. g.

Item Johan van Bemelen van den weggen in te houwen buyten Wijc 4 daige tdays 2 alde placken mackt 13 s. g.

Item op die nacht du onse stat wackdet die gesellen verdroncken 34 quarten oysterbirs die quart $1\frac{1}{2}$ bir. mackt 12 s. ende 3 bir.

Item gegouden thegen Vaetspuelres wijf 2 branroede yseren

in die Lantscroen die woghen 72 lb. yserwercks dat lb. $\frac{1}{2}$ scaelge mackt 2 lb. g. ende 5 s. g.

Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van den 14 payen 28 lb. g.

Item Cloes van Brueselt van 2 roeden wercks 3 lb. g. ende 12 s. g.

Item Gerart Telle gewart 11 daige tdaigs 3 peter mackt 24 s. ende 3 bir.

Summa 54 lb. g. 16 s. 2 bir.

fol 59^v

Des sondaigs op onser Vrouwen daigh assumpcio.

Item Heyne van Marlant gewart tot Wijc op Lambrechts rondel op Blomendael ⁵³ op Kesen rondele ⁵⁴ $5\frac{1}{2}$ daigh tdaigs 6 s. mackt 33 s. g.

Item Hennen van Oys gewart an dat selve $5\frac{1}{2}$ daige tdaigs 6 s. makt 33 s.

Item Vrencken van Oys gewart an dat selve $5\frac{1}{2}$ daigh dags 2 s. makt 11 s.

Item an Heynen van Marlant an dat selve 1300 scevensteyne dat 100 5 s. mackt 3 lb. 5 s.

Item an Godarts wijf van Montenaken 1200 sceversteynegel dat 1000 6 s. mackt $13\frac{1}{2}$ s. g.

Item an die selve an dat selve 1100 latnegel dat 100 1 s. mackt 11 s.

Item an heren Mertijn an dat selve 50 voete latten mackt 6 s. g.

Item an dat selve 1 planck van 20 vueten makt 6 s.

Item den selven an dat selve 2 postelen van 18 vueten makt 6 s.

Item Hesseler gewart an den grave bij Lendercruce 5 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt $13\frac{1}{2}$ s. g.

Item Kerne gewart an dat selve 5 dage tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $12\frac{1}{2}$ s. g.

Item Cremer gewart an dat selve 5 dage tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt $12\frac{1}{2}$ s. g.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve $5\frac{1}{2}$ daigh tdaigs 4 s. makt 25 s.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item an Dalenbruech op den Muysberch op dat wercke 350

⁵³ Rondeel op de zuidoosthoek van de ommuring te Wijk.

⁵⁴ Rondeel, gelegen direct ten noorden van de Hoogbruggepoort te Wijk.

moetstucken dat stuck 4 mott. 1 verdel men den mott. voir
19 s. mackt 12 lb. $9\frac{1}{2}$ s. g.

Item an Peter van Stochem an dat selve 325 moetstucken dat
100 4 mott. 1 verdel men den mott. 19 s. mackt 11 lb. g. 12 s.
ende 3 bir.

Item Confiter gevoirt van der Maesen op den Muysberch 56
kerren moetstucken die kerre 5 bir. mackt 3 lb. g. ende 9 s.

Item Ghijse Wert gevurt an dat selve 58 kerren moetstucken
die kerre 5 bir. mackt 3 lb. ende $11\frac{1}{2}$ s. g.

Item Tielken van Dueren van den steynen te laeden ende
tontlaeden 2 daigh daigs $2\frac{1}{2}$ s. mackt 5 s. g.

Item Sippe gewart an dat selve 2 daigh mackt 5 s. g.

Item Voes van Scoenvoir gewart an dat selve 2 daige makt
5 s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken 200 over-
dobbelt negel mackt 8 s. g.

Item die selve an dat selve 300 dobbelnegel mackt 6 s. g.

fol 60^r

Item meyster Cloes van Stochem ende sijne gesellen van der
14 payen 28 lb. g.

Item Cloes van Brueselt van 2 roiden wercks die roide 36 s.
makt 3 lb. ende 12 s.

Item Gerart Telle gewart 11 daige tdays 3 peter makt 24 s.
ende 3 bir.

Summa 77 lb. g. 2 s.

Des sondaigs na sent Bartholomes daigh.

Item Johan van Vleytingen gewart an Lambrechts rondel 6
dage tdays $5\frac{1}{2}$ makt 33 s. g.

Item Johan der Wael gewart an dat selve ende an die muren
buyten Hoigbrogge te Wijk 10 daige tdays 5 s. mackt $2\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Henken van Namen gewart an dat selve $5\frac{1}{2}$ daigh tdays
5 s. makt $27\frac{1}{2}$ s.

Item Henneken gewart an dat selve 6 daige tdays $2\frac{1}{2}$ s. makt
15 s. g.

Item Hennen van Berghe gewart an dat selve 10 daige tdays
 $2\frac{1}{2}$ s. mackt 25 s.

Item Ghijse Wert gevoirt van den Muysberch tot Wijk 3 kerren
mortels die kerre 2 makt 6 s.

Item der selve gevoirt van Hoighen opt wercke te Wijk 2 kerren zavel die kerre 3 labay makt 5 s. ende $2\frac{1}{2}$ bir.

Item der selve gevoirt van sent Mertijns kirke 4 kerren hardersteyne makt 4 s.

Item die 4 kerren gegouden thegen die kirkmeyster 8 s. g.

Item Godart Scherel ende sijn gesellen van den drencken te vegen buyten Twijmbergen 9 s.

Item Kerne gewart an den Muysberch die mueren te decken $7\frac{1}{2}$ daigh tdaigs 3 s. makt 18 s. 3 bir.

Item Voes van Scoenvoir gewart an dat selve 8 daighe tdags $2\frac{1}{2}$ s. makt 20 s.

Item Hesseler gewart an dat selve $7\frac{1}{2}$ daigh tdags $2\frac{1}{2}$ s. makt 18 s. 3 bir.

Item Hennen Cremer gewart an dat selve 6 dage tdags $2\frac{1}{2}$ s. makt 15 s.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 8 dage tdags 4 s. makt 32 s.

Item der selve voir 1 quart wijns 2 s. g.

Item van 7 houpe stroes op den Muysberch mit te decken der houpe 3 peter makt 15 s. 3 bir.

Item van 4 ellen lijnen lakens an die botte die ellen $1\frac{1}{2}$ s. makt 6 s. g.

fol 60^v

Item Wilhem Cuper van 32 reypen te benden opt wercke den reype 1 bir. makt 8 s.

Item den selven van 2 emmeren opt wercke 8 s.

Item van den emmeren te benden mit yserwercke 6 s. g.

Item mejster Godarts wijf van Montenaken van 42 lb. yserwercks an die donrebussen op Kesen rondel en op die torne tot Wijk makt 2 lb. g. 2 s.

Item die selve opt wercke an den Muysberch ende an dat steygeren bij sent Anthonijs ⁵⁵ 200 overdobbelnegel dat 100 4 s. makt 8 s. g.

Item die selve an dat selve 300 dobbelnegel dat 100 2 s. makt 6 s. g.

Item die selve van 1 scuppen opt wercke 4 s.

Item an Johan van Loen van zeylen overal $1\frac{1}{2}$ lb. g.

Item Johan van Bemelen gewart buyten Wijk ende den zie-

⁵⁵ Kerk en klooster van de commanderij der Antonieten.

ken ⁵⁶ die weghe in te houwen 7 daghe tdaigs 2 alde placken makt 22 s. ende 3 bir.

Item Wilhem der boeghemeker van 7 boigen te maken 20 s. g.

Item meyster Arnolt van Aken van 56 bickelen te scerpen dat stucke $1\frac{1}{2}$ bir. mackt 7 s. g.

Item der selve van 4 bickelen te steelen $6\frac{1}{2}$ s. g.

Item van natten den gevangen in die ghiol in die Lantscroen 15 s. g.

Item Gerart Telle gewart 11 daige tdaigs 3 peter makt 24 s. 3 bir.

Summa 34 lb. g. 16 s. $3\frac{1}{2}$ bir.

Des sondaigs na onser Vrouwen daigh Nativitas.

Item Johan der Wael gewart tot Wijc an die muyren bynnen den boghen 11 daige tdaigs 5 s. makt 2 lb. g. 15 s.

Item Henken Groetbode gewart an dat selve 7 daige tdaigs 5 s. makt 35 s.

Item Stocke gewart an dat selve $6\frac{1}{2}$ dagh tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 16 s. 1 bir.

Item Johans knecht gewart an dat selve 11 daigh makt 11 s. g.

Item Ghijse Wert gevurt van Lindercruce tot Wijc 7 kerren mortels die kerre 2 s. makt 14 s. g.

fol 61^r

Item der selve gevoirt an dat selve 6 kerren steyne an dat wercke tot Wijc 6 s.

Item gegouden 6 kerren steyne an dat selve die kerre 2 s. makt 12 s. g.

Item der selve gevoirt van Lindercruce tot Wijc an die muren ende van Wijc in die halle 2 kerren houts $2\frac{1}{2}$ s.

Item der selve gevoirt achter sent Johan 8 kerren kieselinc makt 10 s.

Item der selve van 1 langen holt te sleypen in die Maese 1 s. g.

Item Jacob van Hercke gewart in die Lantscroen 1 daigh 5 s.

Item Willen Suels gewart an dat selve 1 dagh makt 5 s.

Item Peter van Muysbach gewart an dat selve 1 daigh makt 5 s.

Item meyster Godart van Stochem gewart op die Lantscroen an die heymelicheit van sijnen hout da die gevangene bijna vytgebroken woeren 1 mott. makt 19 s.

⁵⁶ Leproserie te Scharn.

Item van 4 dicke plancken van 18 vueten op die Lantscroen dat stucke 4 s. makt 16 s. g.

Item van 2 dicke keperen an dat selve maken 4 s. g.

Item van den hout te draigen 3 s. g.

Item van 1 hout van 30 vueten onder die Maesbrugge makt 9 s. g.

Item Heyne van Tille gewart an die Maesbrugge ende sijn son mallic 1 daigh mackt 10 s. g.

Item an meyster Godarts wijf van Montenaken 400 overdobbel negel an die ghyol op die Lantscroen dat 100 4 s. makt 16 s. g.

Item die selve 100 thynen negel an die bencke in die Lantscroen $2\frac{1}{2}$ s.

Item die selve 13 lb. yserwercks an die gyoil makt 13 s. g.

Item Arnolt der stroedecker gewart an heren Wouters rondel alleyn geplackt $3\frac{1}{2}$ daigh tdays $3\frac{1}{2}$ s. makt 14 s. g.

Item van latten an dat selve 3 s. g.

Item an dat selve 200 latnegel 2 s. g.

Item van 2 botten in die graven $4\frac{1}{2}$ s.

Item an meyster Arnolt van Aken van 2 yseren loitbussen van 36 lb. dat lb. 1 alde placke mackt 2 lb. g. ende $18\frac{1}{2}$ s.

Item den selven van drijfnegelen ende vuyr hieken 5 s. g.

fol 61^v

Item an der stat muren achter Scoenyden huis hondert moetstucken 4 mott. 1 verdel men makt 3 lb. g. 11 s. 1 bir.

Item van eyne planken in die Lantscroen 3 s. g.

Item meyster Johan op den Aldenhoff van 4 sloit opgebroken ende 4 nuw gemackt op den groeten compe in die Lantscroen 13 s. g.

Item Wilken Tunres gewart in die graven bij Lemculen 5 daige tdays 3 peter mackt 11 s. 1 bir.

Item Hennen meyster Peters son Pavoirs an den thoren in die halle 2 daigh tdaigs $4\frac{1}{2}$ s. makt 9 s. g.

Item Henken van Mechelen gewart an dat selve 2 daigh makt 5 s. g.

Item Cloes Colijns van den hoff da die steynmetseren werken in dit joer 2 holl. gulden makt 2 lb. 6 s. g.

Item den selven van hout in den hoff gebrant ende an sijne wyen geschaet hebben 2 lb. g.

Item Gerart Telle gewart 10 daige tdays 3 peter mackt $22\frac{1}{2}$ s. g.

Summa 28 lb. g. 18 s.

Dit is dat vytgheven an den thoren van der oyrcklocken.

Item an Heynen van Tille an den thoren 16 vytdraigen dat vytdraigen 1 dobbel mott. den dobbel mott. voir 38 s. mackt 30 lb. g. ende 8 s. g.

Item der selve van eynde dycker schaelen van 24 vueten mackt 6 s. g.

Item Ghijsse Wert gesleipt dat holt van der Maese an den thoren dat vytdraigen 1 s. mackt 16 s. g.

Item meyster Johan der Melre van den pijnappel te overgulden op den thoren 8 lb. g.

Item an Lambrecht van Udenberch van den overste pijnappel woight 14 lb. ende 1 verdel dat lb. $4\frac{1}{2}$ s. mackt 3 lb. g. ende 4 s.

fol 62 vacant

fol 63^r

Item an Johan van Loen an den thoren van der oyrcklocken 100 ende 25 lb. zeyls dat lb. 5 bir. mackt 9 lb. 8 s. ende 3 bir. des is betaelt an Oyslinger 6 lb. so hebben die paymeyster betaelt 3 lb. g. 8 s. ende 3 bir.

Item an den selven Johan an dat selve 100 lb. 62 lb. dat lb. 5 bir. mackt 10 lb. g. ende $2\frac{1}{2}$ s.

Item den selven an dat selve van 1 par zeylen van 8 lb. dat lb. 3 bir. mackt 10 s. g.

Item den selven an dat selve 24 lb. zeils dat lb. 5 bir. mackt $1\frac{1}{2}$ lb. g.

Item den selven an dat selve $5\frac{1}{2}$ stuccke lendenzeyls mackt 24 s. 3 bir.

Item an meyster Arnolt van Aiken an dat selve so voir ende na 352 lb. yzers dat lb. 1 labay mackt $16\frac{1}{2}$ lb. ende 1 bir.

Item Hennen Coupman gewart an dat rait op te wenden 6 daige tdaigs 5 s. makt $1\frac{1}{2}$ lb.

Item Hennen Honremenger gewart an dat selve 6 dage tdaigs 5 s. mackt $1\frac{1}{2}$ lb. g.

Item meyster Godart van Stochem gewart an dat selve 6 daige tdaigs 6 s. makt 36 s. g.

Item den selven voir 1 quart wijns 2 s.

Item Buyse gewart an dat selve 6 daige tdaigs $2\frac{1}{2}$ s. makt 15 s. g.

Item Lemmen Smeets gewart an dat rait so voir so na 2 s. g.

Item Ernken Smeets gewart an dat selve 1 s. g.

Item Peter Fason gewart an dat selve 3 s. g.

Item Ernken van Beke gewart an dat selve 2 s. g.
 Item Diric Bruwer an dat selve 2 s. g.
 Item Hoenen gewart an dat selve 3 s. g.
 Item Ernken Noelkens gewart an dat selve 2 s.
 Item Philippen Poelmans gewart an dat selve 2 s.
 Item Herman van Valle gewart an dat selve 2 s.
 Item Kerne gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s.
 Item Peter van Muysbach gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s.

fol 63^v

Item Xrispanus Wijngerder gewart an dat selve 2 daige mackt 5 s.

Item Cloes van Brueselt gewart an dat selve 2 daighe tdaigs 4 s. mackt 8 s. g.

Item Ghijsse Wert gevoirt dat rait van den Menrebrueder an den nuwen torne ende van den nuwen toren weder an die Menrebrueder 6 waghen holts den wage 2 s. mackt 12 s.

Item der selve gevoirt van Lendercruce an den thoren 1 wagen plancken 2 s.

Summa 84 lb. g. 16 s. 1 bir.

Summa summarum van den payen van den veirtheen-
nachten 1845 lb. g. 7 s.

Summa summarum van allen vytgheven 4300 lb. g. 77 lb. g.
5½ s.

REGISTER VAN PERSOONSNAMEN

- Adam (heer); fol. 19^r, (zie Berge)
Achs (Aichs) Wilhem; fol. 36^r, 37^v.
Aken (Aichen, Aiken); fol. 11^r,
11^v, 19^r, 19^v, 20^r, 24^v, 26^v, 27^v.
Aken, Arnolt van (meyster) fol.
39^r, 48^r, 50^v, 52^v, 54^r, 58^v, 60^v,
61^r, 62^r.
Aken, Heyne van; fol. 51^v.
Aldenhoff: fol. 5^r, 36^r, 40^r, 45^v,
48^r, 49^v, 50^r, 52^r, 61^v.
Aldenhofsport; fol. 4^r, 32^r, 33^r, 44^v.
Althueselt, Henken Van; fol. 49^v.
Andries; fol. 42^r.
Anthonijs Sent; fol. 59^r, 60^v.
Antwerpen (kooplieden van); fol.
26^r, 29^r, 29^v.
Appel, Cloes; fol. 9^v, 11^v, 34^v.
Ardenborch; fol. 5^r, 5^v, 6^r.
Arkenteel, (heer van); fol. 20^v, 22^v.
Arkenteel; fol. 14^r, 17^v, 18^r, 20^v.
Arnolt, („stroedecker”); fol. 61^r.
Arnolt („meyster”); fol. 22^v.
Arras; fol. 13^r.
Aubelen, Peter van; fol. 20^r.
Ausems, Jacob; fol. 53^v.
Back, Johan; fol. 7^r, 8^r.
Backman, Henric; fol. 22^v.
Barbe, Johan; fol. 5^r, 23^v.
Barchem; fol. 24^r, 25^r.
Bartscheres; fol. 3^v.
Bastijns, Karijs; fol. 16^r, 53^v.
Bauwe, Diric; fol. 9^v.
Begarts, Tijsken; fol. 37^r.
Beke, Ernken van; fol. 62^r.
Beke, Johan van; fol. 5^r.
Bemelen, Johan van; fol. 59^r, 60^v.
Berche; (guede van): fol. 34^r.
Berchem (drossaard van); fol. 15^r.
Berg (hertog van); fol. 28^v.
Berge, Reyner van; fol. 19^r.
Berge, Adam van den; fol. 19^v, 24^v.
Berge, van; fol. 13^r.
Bergen, Henrick van; fol. 53^r,
Berghe, Hense; fol. 59^r, 60^r.
Berghe, Symon van; fol. 51^r.
Beringen, Henken van; fol. 51^v, 54^v,
55^v, 58^r.
Berne, Reynken van; (bastart), fol.
18^r.
Bertholet, Johan; fol. 9^v, 17^r, 24^r
29^r.
Bicht, Arnolt van; fol. 8^r, 34^v.
Bielsen, Arnolt van; fol. 15^r, 15^v,
16^r, 17^r, 23^r.
Bielsen; fol. 14^r, 15^r.
Biesen; fol. 37^v, 40^r, 43^v, 44^r, 56^v,
59^r.
Biesen, Peters Wijs van den; fol. 8^r.
Blomendaal; fol. 59^v.
Boegel, Trude van den; fol. 39^r.
Bollens, Gielken; fol. 54^v, 57^r.
Bolre, Henken van; fol. 45^r.
Bolre, Johan van; fol. 46^v.
Bomer, Henric („burgermeyster”)
fol. 1^v, 2^r, 12^r, 12^v, 14^v, 18^r, 33^v,
35^v.
Bonde, Johan; fol. 5^v.
Bongart, Godart van den; (dros-
saard te Carpen); fol. 23^v.
Borchwarne, fol. 14^v.
Bordey, Cloes; fol. 44^v.
Bossche (’s Hertogenbosch); fol.
3^v, 22^r.
Bossche, Gelis; fol. 32^r.
Bossche, Johan van; fol. 3^v;
Bossche, Mertijn van den; fol.
6^r.
Bossche, Wilmot van den; fol. 11^r.
Bourgondië (hertog van); fol. 18^r,
19^r, 19^v, 23^r, 24^r, 24^v, 25^v, 26^r,
26^v.
Brabant, hertogin van; fol. 12^r, 12^v,
14^r, 15^v, 16^r, 17^r, 17^v, 20^v, 21^v,
22^r, 24^r, 24^v, 25^r, 25^v, 27^v, 28^r,
29^r, 30^r.
Briede, fol. 22^r.
Bromelen, Sestken van; fol. 30^r.
Bruesselt, Cloes van; fol. 17^r, 30^v,
36^v, 37^r, 38^v, 40^r, 41^v, 41^r, 42^r,
42^v, 43^v, 44^r, 45^r, 46^r, 48^r, 49^v,
51^r, 51^v, 53^r, 53^v, 54^r, 55^r, 55^v,
56^r, 57^r, 57^v, 58^r, 58^v, 59^r, 59^v,
60^r, 62^v.
Bruesselt (de jonge) Henric van;
fol. 5^v.
Brussel (Brueselt); fol. 12^v, 14^r, 16^r,
17^v, 20^v, 28^v.
Bruwer; (Diric) fol. 45^v, 62^r.

- Budelmeker, Johan; fol. 8^r.
 Buelen, Gijse; fol. 32^r.
 Buse; fol. 47^r, 48^v, 50^v.
 Butsart, Ghiselbrecht; fol. 12^r.
 Buyse; fol. 52^r, 54^r, 56^r, 56^v, 57^r, 62^r.
 Bylant, Godart; fol. 5^r, 6^r.
 Calfstert (Caufstert) Cloes van; fol. 7^r, 36^r, 44^v, 46^r, 49^r, 51^r, 53^v, 54^r.
 Canne, Xrispan; fol. 6^r.
 Caprun, Gerart; (herbergier) fol. 14^r, 27^r.
 Capun, Arnolt; fol. 16^r.
 Carat, Henken van; fol. 37^r.
 Carpen; fol. 23^v.
 Cavit, Johan; fol. 27^v.
 Cleynjan; Johan; fol. 31^v.
 Cleirmont, Henric van (drossaard van Daelhem); fol. 13^r, 23^v.
 Clenck, Henne; fol. 43^r, 46^r.
 Clencken, Ghijse; fol. 5^v.
 Clencken, Voesen; fol. 5^v.
 Clerck, Arnolt; fol. 55^v.
 Cleve; (hertog van); fol. 29^v.
 Clocker, Lambrecht; fol. 5^r.
 Cloes, (rademaker); fol. 2^v.
 Cloessot; (Closet); fol. 53^v, 56^v.
 Cloits, Mechtelt; fol. 33^v.
 Clot, Arnolt; fol. 34^r.
 Clouckart, Johan; fol. 6^r.
 Clove, Willem; fol. 57^r.
 Cokarts, Lambrecht; fol. 3^v.
 Collen, Henken van (bode); fol. 18^v, 19^r, 19^v, 20^r, 20^v, 21^r, 22^r, 22^v, 23^r, 23^v, 28^v, 33^v.
 Collen, Johan van; fol. 31^r.
 Colijns, Cloes; fol. 61^r.
 Commont; fol. 58^r.
 Confijter; (Confiter) fol. 7^r, 43^v, 44^r, 44^v, 45^r, 46^r, 47^r, 47^v, 49^r, 49^v, 51^r, 51^v, 52^r, 53^r, 53^v, 54^r, 55^r, 55^v, 57^r, 57^v, 58^r, 59^v.
 Conincs, Dries; fol. 6^r.
 Conincs, Johan; fol. 6^r.
 Conpost, Henric; fol. 14^v.
 Conrart („pestoir tot Heynsberch”); fol. 25^r.
 Copey, Hennen; fol. 48^r, 58^r.
 Coppen; fol. 17^r.
 Coppen (van Wijc); fol. 30^r.
 Corver, Godart (Goetken); fol. 51^r, 55^v.
 Corver, Henne; fol. 41^v.
 Corver, Wilhelm; fol. 38^r.
 Coupman, Henne; fol. 62^r.
 Craenenport (Crainenport); fol. 2^r, 33^r.
 Craelenhem (Craenhem) (drossaard te Valkenburg), Arnold van (zie Valkenburg); fol. 10^r, 11^v, 13^r, 19^r, 19^v, 22^r, 23^r, 24^v, 25^v.
 Cranendonck; (vrouwen van) fol. 34^v.
 Creeft, Johan van den; fol. 21^v.
 Cremer; fol. 40^r, 41^r, 42^v, 58^r, 59^v.
 Cremer, Ghijse; fol. 38^v.
 Cremer, Henne; fol. 36^v, 37^r, 38^v, 60^r.
 Cremers, Mette; fol. 58^r.
 Croeken, Arnolt; fol. 3^v.
 Cruce, Lonis van den; fol. 16^r.
 Crucebroedere; fol. 13^r.
 Cruesen; fol. 36^r.
 Cruecen, Johan; fol. 39^v.
 Crykel (Crykel); fol. 7^r, 43^v.
 Cuken, Arnolt; fol. 36^r.
 Cuper, Johan (oud-burgemeester); fol. 9^v, 10^r, 11^v, 12^v, 14^v, 15^r, 34^v.
 Cuper, Symon; fol. 45^v.
 Cuper, Wilhelm; fol. 47^r, 60^v.
 Curingen; fol. 17^r.
 Daelhem, („borggreve van”) fol. 23^r.
 Daems, Henne, fol. 35^r.
 Dalenbroch (Dalenbruech); fol. 56^v, 57^v, 59^v.
 Dalenbroich (Dalenbrueke); fol. 41^r, 45^r, 49^v, 51^r, 52^v, 55^v.
 Dalenkop; fol. 55^r.
 Dalhem (Daelhem); fol. 11^v, 13^r, 20^r, 23^v.
 Daniels, Heyne; fol. 51^v, 54^v, 56^v, 57^r.
 Daswilre, Busken; fol. 20^r, 23^r.
 Degens, Gerart; fol. 5^r.
 Dellen, Lenart van der; fol. 5^r.
 Delremonde; fol. 28^r.
 Denckhuis; fol. 7^r, 7^v, 30^r, 33^v, 34^r, 37^r, 38^v, 39^r, 40^r, 42^r, 42^v, 43^v, 46^r, 51^v, 54^v.
 Derwael, Johan; fol. 54^r.
 Deutzer, Heyn; fol. 31^v.

- Diest, (stad); fol. 14^r, 15^r, 16^r, 17^r, 17^v, 21^v, 22^r, 22^v, 23^r, 29^r.
 Diric („meyster”); (stadsschrijver) fol. 28^r.
 Diric („meyster” („den bedeler”)); fol. 27^r.
 ter Donck; fol. 12^v, 20^v.
 Dortmonde (Dartmonde), Andries van; fol. 15^v, 16^r.
 Dreseler, Arnolt; fol. 49^r.
 Droiten, Henric van; (landdrost te Gulik); fol. 18^v.
 Duender, Heyne; fol. 38^r.
 Dueren, Tyel van; fol. 46^r, 47^v, 49^v, 51^r, 53^r, 59^v.
 Dumken; fol. 48^r.
 Dynant (stad) fol. 9^v, 20^v, 21^v, 27^r, 28^v.
 Ecbertingen, Dideric; fol. 11^r.
 Echt, Johan van; fol. 37^v.
 Egrik; fol. 39^r.
 Elderen, Godart van; fol. 17^r.
 Elderen, Godenuel van; fol. 22^v.
 Elderen (here van), fol. 11^r, 21^r, 24^v.
 Elen, Xrispanus van; fol. 18^v.
 Elengast, Symon (bode); fol. 11^r, 12^v, 18^v, 19^r, 19^v, 20^r, 20^v, 21^r, 21^v, 22^v, 23^r, 23^v, 31^r, 31^v, 33^v.
 Elsløe; fol. 10^r, 29^v.
 Elsløe, (heer van); fol. 22^r.
 Elsløe, Coenrart van; fol. 23^v.
 Elsløe, Katherine van; fol. 5^v.
 Enken, Arnolt; fol. 45^v.
 Esde, Johan van; fol. 37^r.
 Esden, Henne van; fol. 39^v.
 Eyke, fol. 12^r, 21^v, 22^r, 24^v.
 Eyke, Henric van; fol. 8^r.
 Eyke, Peter Pontken van; fol. 12^r.
 Fason; Peter; fol. 62^r.
 Fastrat, Wilhem („der stat sloetmeyster”), fol. 27^r.
 Francken, Johannes, fol. 3^v.
 Francken, Peter; („Paresiis dochter”); fol. 5^v.
 Franckot, Wilken (Wilhem) („radermeker”); fol. 5^v, 23^r.
 Francymont; fol. 23^v.
 Frankfurt (Franckenforder missen); fol. 11^v, 12^r, 12^v, 15^v, 16^r, 20^v.
 Frankrijk; (coninc van); fol. 24^r, 26^r, 26^v.
 Frankrijk; („patriarke van”); fol. 24^r, 26^r.
 Gangelt; (schout van); fol. 24^v.
 Gangelt, Arnolt van; fol. 39^v, 40^v.
 Gaesbeke; fol. 26^r.
 Gans, Godart; fol. 1^r, 1^v, 2^r, 2^v, 7^r, 30^v, 35^v.
 Gas (Gans), Johan; fol. 18^v.
 Geertruidenberg („kooplieden”); fol. 26^r.
 Geldoff, Johan, fol. 32^r.
 Geldoff, Lenart; fol. 32^r.
 Gelre (hertog van); fol. 9^v, 10^r, 12^r, 12^v, 15^v, 23^r, 29^v.
 Gemeppe; fol. 17^r.
 Genpe, Gelis van (schoenlapper); fol. 31^v.
 Gerardt, (bode v. de bisschop van Keulen); fol. 28^r.
 Gerlach, joncfrou van Sint; fol. 3^r.
 Sent Germynen; fol. 14^r.
 Gevangenport; fol. 33^r, 42^r, 51^v, 53^r.
 Geylekirchen, Henne; fol. 36^v.
 Geylekirchen, Johan van; fol. 39^r, 40^r, 41^r, 41^v.
 Geyselbrueders; fol. 21^r, 21^v, 22^r, 29^r, 30^r, 55^r.
 Geytzingen (Getsingen, Willem van; rentmeester van het land van Overmaas; fol. 10^r, 11^v, 18^v, 19^r, 25^r, 25^v.
 Gilis, (stadklerk); fol. 9^v, 10^r, 10^v, 11^r, 11^v, 12^r, 12^v, 13^r, 14^r, 14^v, 15^r, 15^v, 16^r, 17^r, 17^v, 22^r, 33^v, 35^r, 38^r.
 Gobbar (Gobbair); fol. 49^r, 53^v.
 Godefridus; fol. 28^r.
 Godenart, Johan; fol. 20^v.
 Goede (knecht van de proost van Sint Servaes) fol. 17^r.
 Goutsmeet, Johan; fol. 16^r.
 Gracht, Johan in den; fol. 42^v.
 Graes, jonfrou Margarete van; fol. 3^r.
 Grave, Johan van den; (klerk van de hertogin van Brabant); fol. 25^v.
 Grembey, Rutte van; fol. 34^v.
 Gremberghen, Henken van; fol. 36^v, 38^v, 40^r, 41^r, 42^r, 43^v, 44^v, 53^r, 55^r.
 Grembergen, Johan van; fol. 37^r,

- 48^r, 49^v, 51^r, 54^v, 57^r.
 Greve, Diric; fol. 9^r.
 Groetboede, Hoynken (Henken); fol. 45^v, 46^v, 60^v.
 Gronsvelt (Gronsel); fol. 18^v.
 Gront, Gerart; fol. 8^r, 8^v.
 Gruenaese, Gerken; fol. 46^v, 51^v.
 Grunmeyt, Vranck; fol. 47^r.
 Gruter, Cloeske; fol. 20^v.
 Gryent, (Wijk); fol. 36^r.
 Grijngart, Henken (Henne); fol. 36^v, 37^r, 42^r.
 Gulik (Guylke); (drossaard); fol. 9^v, 10^r, 10^v, 20^r.
 Gulik, (Guylke) (hertog van); fol. 9^v, 10^r, 11^r, 11^v, 12^r, 15^v, 19^r, 19^v, 20^r, 22^v, 27^r, 27^v, 28^r.
 Gulik, („graefscap van Guylke”); fol. 13^r.
 Gulpen; fol. 11^r, 19^v.
 Gurren, Lijsken; fol. 5^r.
 Hacken (raad van de bisschop van Luik); fol. 25^r.
 Haelen; fol. 13^r, 20^v, 21^r.
 Hallen (markt) fol. 33^r, 36^r, 37^r, 39^v, 41^r, 43^v, 46^v, 50^r, 52^r, 57^r, 58^r, 59^r, 61^r, 61^v.
 Hallen, Peter van der; fol. 24^r.
 Hallen, Wynandt van der; fol. 22^v.
 Happart, Lambrecht, fol. 5^r, 15^r, 19^r, 22^v.
 Hardebuke, Godart; fol. 40^r.
 Haren, Johan van; fol. 21^r, 54^v.
 Hartelt; fol. 29^v.
 Hasselt (stad) fol. 14^r, 14^v, 20^v, 23^v.
 Hasselt, Henne; fol. 38^v, 40^r, 44^r, 45^r, 53^r, 55^v.
 Heckniss (vrouw van); fol. 34^r.
 Hemerken, Dietken; fol. 22^v.
 Hemersbach, Scheyfard van; fol. 10^r, 11^r, 12^r, 19^r.
 Henisloe, Mathijs van; fol. 19^v.
 Henne; („des Herden son”), fol. 32^r, 42^r, 46^v.
 Hense (Pavoir); fol. 61^r.
 Henneken; fol. 59^r, 60^r.
 Henric („des wenen wijff”) fol. 37^r.
 Henrik (Hemerken), fol. 18^r, 20^v.
 Heppen; fol. 57^r.
 Hercke; fol. 20^v, 21^r.
 Hercke (Herk) Jacob van; fol. 36^r, 38^r, 38^v, 39^r, 40^v, 41^v, 42^v, 43^r, 45^v, 47^v, 50^r, 52^r, 53^v, 56^r, 56^v, 57^r, 61^r.
 Herde, Henne; fol. 42^v, 46^v.
 Here, Goeswijn van; („drossaard te Raide”); fol. 25^v.
 Here, Henric van; fol. 25^v.
 Herstal (Harstal); fol. 15^v.
 Hertoghen, Wilken; fol. 5^v.
 Hesseler, Henne; fol. 37^r, 42^r, 46^r, 51^v, 57^r, 58^r, 59^v, 60^r.
 Hexken; fol. 45^v.
 Heylichgeyst; fol. 34^r.
 Heynsberch; fol. 23^r, 25^r, 55^r.
 Heynsberch, (heer van); fol. 15^r, 19^r, 19^v, 22^v, 25^r.
 Heythuisen; fol. 53^v, 56^r.
 Heythuizen, Johan van; fol. 47^r.
 Heze, Godart van; fol. 34^r.
 Heze, Naele van; fol. 6^r.
 Hocht; fol. 30^r.
 Hochterport (Hoighterport); fol. 4^v, 33^r, 38^v, 41^r, 42^v.
 Hoenen; fol. 62^r.
 Hoesden, Moes van („der stat procurere”); fol. 29^r.
 Hoigbruggen; fol. 36^v, 60^r.
 Hoigbroggen port; fol. 4^r, 32^r, 33^r, 36^v, 37^v, 40^v, 41^r, 41^v, 42^r, 44^r, 47^v, 58^v.
 Hoighen (rondeel); fol. 59^r, 60^r.
 Hoigt; fol. 12^r.
 Hoke, Conrardt; (drossaard te Eyk); fol. 24^v.
 Holsberch; fol. 18^v.
 Holsit, Karzijlis van; (rentmeester in het land van Loon); fol. 21^r.
 Holtmarckt; fol. 4^v, 42^r, 45^r.
 Hondevilre; fol. 37^r.
 Honremenger, Henne; fol. 62^r.
 Hopken; fol. 31^v.
 Horion, (heer van); fol. 22^v.
 Horpmolen (Hortmolen), Belle van; fol. 39^r, 43^v, 44^r, 45^r, 46^v, 55^r, 56^v.
 Huen, Herman; fol. 9^v, 19^r.
 Hughenport; fol. 45^v.
 Huy (stad); fol. 14^v, 15^v, 20^v, 21^v.
 Jacob sent; fol. 5^v.
 Jeker; fol. 34^r, 37^r.
 Joidenmaese; fol. 37^r.
 Johan; fol. 23^r, 55^r, 60^v, 61^r.

- Johan; (kerk) (sent); fol. 53^r, 57^v.
 Johan („meyster”); (heelmeester) fol. 33^r.
 Johan („meyster”); scherprechter; fol. 30^r.
 Sent Joist; fol. 5^r, 5^v, 6^r.
 Joist, Lomme; fol. 6^r.
 Josep; fol. 45^v, 48^r, 49^v.
 Jutte: (niet van Gilis de wisselaar); fol. 34^r.
 Kaldenberch, Joexken; fol. 5^r.
 Kandel; fol. 58^v.
 Katherine, vrouw van Johan, Clonckart; fol. 6^r.
 Katzkop, Gerart van; fol. 29^v.
 Kellener, Arnold; fol. 30^v.
 Kemerlinc, Peter; fol. 57^r.
 Kenen, Reynken; fol. 3^v, 57^r.
 Kenne; fol. 40^v.
 Kentswilre, Johan van; fol. 11^v, 18^v.
 Kerne, Henne; fol. 36^v, 37^r, 38^v, 40^r, 41^v, 42^v, 43^r, 44^r, 45^r, 46^r, 49^v, 50^v, 53^r, 54^v, 57^r, 58^r, 59^v, 60^r, 62^r.
 Kesen rondeel, fol. 59^v, 60^v.
 Kessel, Johan van; (drossaard te Barchem); fol. 24^r, 25^r.
 Ketel, Ghijsse van den; fol. 34^v.
 Ketel, Lambrecht van den; fol. 33^v.
 Ketzer, Hennen; fol. 45^v.
 Keulen (Collen), bisschop van; fol. 11^v, 12^r, 15^v, 16^r, 28^r.
 Keurvorsten; fol. 28^r.
 Kieweken, Lenne; fol. 36^r, 37^v.
 Kinroede, Johan van; fol. 5^v.
 Klencker, Rutte; fol. 32^r.
 Knoups, Jutte; fol. 5^v.
 Knypbart, Lenart; fol. 47^r.
 Koelpoort, fol. 38^v, 43^v, 44^r, 46^r, 47^v.
 Korner, Cloes; fol. 39^r.
 Kort, Heyne; fol. 6^r.
 Kue („Henne mitter”), fol. 38^v.
 Kuenenportken; fol. 33^r.
 Kuenken (bode van de bisschop van Luik), fol. 10^r, 11^r.
 Kul, Rutte; fol. 44^r.
 Kynckelmoy, Arnolt; fol. 3^r.
 Lachart, Thijsken; fol. 45^v.
 Lamboy, Diric; fol. 34^r.
 Lambrecht (sent); fol. 30^r.
 Lambrechtsrondeel; fol. 37^v, 39^r, 43^r, 59^r, 59^v.
 Lamsons (Lamsens), Wilken; fol. 36^r, 38^r, 49^v, 56^v.
 Lantscroen; fol. 7^r, 7^v, 8^r, 8^v, 29^v, 30^r, 34^r, 37^r, 37^v, 38^r, 38^v, 39^r, 41^r, 42^r, 43^r, 43^v, 44^r, 44^v, 46^r, 47^v, 50^v, 51^v, 55^r, 58^v, 59^r, 61^r, 61^v.
 Laurents, (dienaar van heer Wilhelm van „sent Margaraten”); fol. 12^v.
 Lemmen, fol. 48^r.
 Lenardt („meyster”) („advocait”); fol. 35^r.
 Lenculen (Lemculen) fol. 36^r, 37^r, 38^r, 39^r, 48^r, 49^r, 49^v, 50^r, 50^v, 52^v, 53^r, 54^v, 55^v, 58^r, 61^v.
 Lenculenport (Lemkullenport); fol. 4^r, 33^r, 42^v.
 Lemculen, Goetken van; fol. 48^r.
 Lendercruce; fol. 39^r, 42^v, 43^r, 44^r, 46^r, 53^r, 54^v, 57^r, 58^v, 59^v, 60^v, 61^r, 62^v.
 Lendercruceport; fol. 4^v, 33^r, 41^r, 44^r, 56^v.
 Lentsken; fol. 30^r, 55^r.
 Lentze, Peman; fol. 29^v.
 Leuven (Loven) (stad); fol. 16^r, 17^r, 20^v.
 Lewe; fol. 16^r.
 Leydewater, Wilken; fol. 54^v, 55^r.
 Loedens, Heyne; fol. 58^r.
 Loen (graafschap); fol. 14^v, 21^v.
 Loen, Bertram van; fol. 10^v.
 Loen, Gerart van; fol. 53^r.
 Loen, Johan van; fol. 35^v, 48^r, 52^r, 56^r, 60^v, 62^r.
 Loghenport; fol. 53^r.
 Loir, Johan van; fol. 30^r.
 Lombarden; fol. 9^v.
 Lomberder, Johan; fol. 23^v.
 Loutzen, Heyn van; fol. 49^r.
 Louwen, Johan van; fol. 32^v.
 Louwen; Reynken (Reynart) van; fol. 32^r, 34^v, 35^r.
 Loven (tol van) fol. 34^r, 34^v.
 Luik, (Ludic, Luidic); fol. 7^r, 7^v, 8^r, 8^v, 9^v, 10^r, 10^v, 11^r, 11^v, 12^r, 12^v, 13^r, 14^r, 14^v, 15^r, 15^v, 16^r, 17^r, 18^r, 19^r, 19^v, 20^r, 20^v, 21^r, 21^v, 22^r, 22^v, 23^r, 24^r, 25^r, 25^v, 26^r, 27^r, 27^v.

28^r, 28^v, 29^r, 30^r, 35^r.
 Luik, Lambeirt van (Ludic, Luidic)
 fol. 7^r, 7^v.
 Lysbet, vrouw van Henric Westse-
 linc; fol. 5^v.
 Lyse, fol. 22^r.
 Maastricht, (proost van); fol. 12^r,
 12^v.
 Maes; fol. 4^v, 7^r, 7^v, 8^r, 29^v, 34^r,
 42^r, 43^v, 44^v, 45^r, 46^v, 47^r, 49^v,
 50^r, 53^v, 54^r, 55^r, 55^v, 56^v, 57^r,
 57^v, 58^r, 61^r, 61^v.
 Maesbrugge; fol. 38^r, 52^r, 53^v, 54^r,
 58^v, 61^r.
 Malle, Cloes van; fol. 35^r.
 Malle, Grietken van; fol. 6^r.
 Maltmolen, Johan in die; fol. 47^v.
 Marcktwesit (Mercktwesit); fol.
 20^r, 22^r.
 Margraten sent, Johan van; fol.
 20^r.
 Margaraten sent, Wilhelm van; fol.
 12^v, 15^v, 16^r, 17^r, 21^v, 23^r.
 Marke; fol. 27^v.
 Marlant, Heyn van; fol. 58^v, 59^r,
 59^v.
 Mechelen, Heynken van; fol. 51^v.
 Menrebrueder („an die”); fol. 47^v,
 48^r, 62^v.
 Mertijnsbrugge (sent); fol. 47^v.
 Mertijnspoort (sent); (Wijk) fol. 4^r,
 32^r, 33^r, 36^v, 47^v.
 „Martijns Kirchof sint” (Wije); fol.
 17^r, 59^r, 60^r.
 Massoirdael; fol. 12^v.
 Melre, Johan der, fol. 57^r, 61^v.
 Melijs, fol. 7^v.
 Menten, Gobbet; fol. 3^v.
 Meroede, Scheyffardt van; fol. 10^v,
 19^r, 27^r, 27^v, 28^r.
 Mersen, Gelis van; fol. 58^r.
 Mertijns, Symon; fol. 35^r.
 Mertynsbrugge (sent), fol. 43^r.
 Metsmekers, Lambrecht; fol. 3^v.
 Michiel; fol. 12^r.
 Millen; fol. 19^v.
 Mobertingen, Dideric van; fol. 16^r.
 Moelrer, Johan; fol. 53^r.
 Moes, fol. 20^v.
 Moirvelt, Johan; fol. 56^v.
 Moisen, Hary; fol. 44^r.
 Moncke, Henric; fol. 54^v.

Mongardijn (Monjardijn) Balde-
 wijn van; fol. 10^v, 20^v, 24^r.
 Monjouwen, Philips van; fol. 47^r.
 Montenaken, Godart van; fol. 36^v,
 37^v, 38^v, 39^v, 40^v, 41^v, 43^r, 44^r,
 45^v, 47^r, 48^r, 49^r, 50^r, 52^v, 54^r,
 56^r, 56^v, 58^v, 59^r, 59^v, 60^r, 61^r.
 Montfort (Montfort); fol. 18^v, 19^r,
 23^r.
 Moreels, Pouwels; fol. 38^r.
 Mosmol (Momael), Lijsbet van; fol.
 35^r.
 Mourse, (heer van); fol. 18^v.
 Moysel, Hery; fol. 56^v.
 Muelres, Johan; fol. 51^v.
 Mulken, Nese van; fol. 18^v.
 Mulken, Oghier van; fol. 17^v.
 Mulken Voets van; fol. 15^r, 15^v, 16^r,
 17^r, 23^r.
 Muweken, Henric; fol. 6^r.
 Muysbach; Peter van; fol. 47^v, 61^r,
 62^r.
 Muysberch; fol. 44^v, 45^r, 45^v, 46^v,
 47^r, 49^r, 49^v, 50^r, 50^v, 51^r, 51^v,
 52^v, 53^r, 53^v, 54^r, 54^v, 55^r, 55^v,
 56^r, 56^v, 57^r, 59^r, 59^v, 60^r, 60^v.
 Muyske; fol. 18^r, 20^v.
 Namoir, Bondair van; fol. 40^r, 43^v.
 Namoir (Namen); Henken van; fol.
 36^r, 37^v, 43^v, 54^r, 60^r.
 Noelkens, Ernken; fol. 62^r.
 Nommershem, Johan van; (dros-
 saard van Brabant); fol. 25^r, 26^v,
 34^v.
 Norenberch; fol. 34^v.
 Nuwenhoff; fol. 56^r.
 Oirt, Godart van; fol. 17^v.
 Oirt, Godefridus van; fol. 16^r.
 Olebierken; fol. 41^r.
 Onken; fol. 52^v.
 Opey, Arnolt van; fol. 47^r.
 Ophem, Krispanus van; fol. 14^v.
 Otten, Heyne; fol. 47^v, 50^r.
 Otto („meyster”) (geschutmeester);
 fol. 30^v, 33^r, 46^r, 49^r, 52^r.
 Overen (Over), fol. 36^r, 37^v.
 Overmaese (lande van); fol. 19^r,
 25^v.
 Oypey, Ernken van; fol. 56^v.
 Oys, Henne van; fol. 58^v, 59^r.
 Oys, Vrenxken van; fol. 58^v, 59^v.
 Oysen, Johan van; fol. 23^r.

- Oyslinger (Heynken); fol. 34^r, 57^r, 62^r.
 Pacsleger, Lambrech; fol. 31^v.
 Parweys (Perwijs) (heer van); fol. 10^v, 11^r, 17^v, 20^v, 22^r, 24^r, 27^v, 34^v.
 Pavoir, Hennen; fol. 51^v.
 Pavoir, Peter; fol. 42^r, 43^v, 46^v, 51^v, 61^v.
 Peddenpuel; fol. 44^v.
 Pello (kleermaker); fol. 5^r.
 Pennen, Heyne; fol. 36^r.
 Penres, Henric; fol. 3^v, 12^v.
 Peren, Johan; fol. 32^r.
 Perron; fol. 42^r.
 Pester, Arnolt; fol. 9^r, 9^v, 10^r, 10^v, 11^r, 12^r, 12^v, 14^v, 15^r, 15^v, 16^r, 17^r, 17^v, 34^r, 35^r.
 Peter, (bode van de hertogin van Brabant); fol. 14^v.
 Peter, (knecht van Henric Penres); fol. 12^v, 53^v, 56^r.
 Peter („meijster”); („paveier”); fol. 30^r.
 Poelman, (Poelmans) Phillip; fol. 5^r, 62^r.
 Polman, Wilken; fol. 5^r.
 Ponselet; fol. 56^v.
 Pontken, Peter; fol. 12^r.
 Popeler; fol. 57^r.
 Popeler, Henne; fol. 45^r, 46^v, 47^r, 47^v, 49^r, 49^v, 51^r, 52^v, 53^r, 54^r, 54^v.
 Popeler, Wilken; fol. 54^v, 55^r, 55^v.
 Potter, Thees; fol. 31^v.
 Pouwelus; fol. 50^r, 52^r, 52^v, 53^v, 55^r, 56^r.
 Prels, Johan; fol. 20^r.
 Pricknit, Johan; fol. 32^r.
 Printze, Godardt; fol. 23^v.
 Proenen, Arnolt; fol. 35^v.
 Pront, Cornelis; fol. 30^r.
 Pront, Johan; fol. 18^v.
 Prumen, Johan; fol. 12^v.
 Puelmans, Philip; fol. 47^v.
 Pylonge, Ghijsse; fol. 58^r.
 Pytershem; (jonker van), fol. 21^r.
 Queck; (bode van Aken); fol. 26^v.
 Quijntersleger, Peter; fol. 31^v.
 Radermekker, Tilman; fol. 17^v.
 Reynbach; fol. 20^r.
 Reyner („meyster”); fol. 35^r.
 Ridder, Peter; fol. 13^r, 14^r, 14^v.
 Riemst, Henric van; fol. 1^r, 2^v, 7^r, 17^r, 30^v, 44^v.
 Rolpijns, Hennen; fol. 23^v.
 Rochemadoin; fol. 5^v, 6^r.
 Roermond (Rurmunde); fol. 23^r.
 Roesmer, Heynken van; fol. 37^r.
 Roesmer, Herman van; fol. 39^v.
 Roeven, Wilken; fol. 5^v.
 Roide, (drossaard van); fol. 13^r.
 Romboldt Sent (Rombout) fol. 5^v, 6^r.
 Rompken, Henne; fol. 30^r.
 Roseler, Diric; fol. 9^v.
 Rothem, Diric van; fol. 8^r.
 Rothem, Gerart van; fol. 34^r.
 Rotsloe (Rotslaer) here van; fol. 26^v, 28^r.
 Ruwels; fol. 51^v.
 Ryemsleger, Diric; fol. 55^r.
 Sabaut, Wilken; fol. 27^v.
 Saffenberch; fol. 29^v.
 Sanck, Cloes; fol. 31^v.
 Scarne („bij den Witten Vrouwen”); fol. 19^r.
 Scharrenner, Thijsken; fol. 6^r.
 Scarwier; fol. 39^r.
 Scepman; Kuene; fol. 38^v.
 Sceyffardt (heer); zie Hemersbach.
 Schende, Gerken van; fol. 22^r.
 Schinde, Godart (Goetken) van; fol. 22^r, 22^v.
 Schepens, Johan; fol. 8^r.
 Scherel, Godart; fol. 60^r.
 Schonevorst („Scoenvort”); (heer van); fol. 26^v.
 Scillinc; fol. 5^r.
 Scillinc, Diric; fol. 15^r, 28^r.
 Scillinc, Johan; fol. 54^v.
 Schoenoir (Scoenvoir), Voës van; fol. 46^r, 49^v, 50^v, 53^r, 54^v, 57^r, 59^v, 60^r.
 Scoenvoir, Thonijs van; fol. 46^r, 49^v.
 Scoenyde; fol. 61^v.
 Scottelman; Arbolt; fol. 30^r.
 Selman, Arnolt; fol. 27^v.
 Senck, Wijnandt van; fol. 32^v.
 Servaes (kerk) Sint; fol. 12^r, 26^r, 28^r, 29^r, 33^v, 42^r.
 Servaesborne Sint; fol. 51^v.
 Sippe; fol. 49^v, 59^v.

Sittart; fol. 10^r, 18^v, 21^v.
 Sittart, Henric van; („kokenmeyster van de hertogin van Brabant”); fol. 25^v.
 Sledenaken, Bynen van; fol. 11^v, 14^v.
 Sledenaken, Johannes van; fol. 7^v.
 Sledenmaker, Robijn van; fol. 17^v.
 Sluis („baluin van der”) fol. 24^v.
 Smeets, Ernken; fol. 62^r.
 Smeets, Lemme; fol. 62^r.
 Solt, Tilman van; (meyster) (heelmeester); fol. 31^v.
 Sombreff (jonker van); fol. 21^r.
 Spanden, Godennel van; fol. 17^r.
 Spreuken, Henne; fol. 37^r.
 Stampart, Hennen; fol. 47^v, 50^r.
 Starken, Lemme; fol. 23^r.
 Starken, Louwe, fol. 23^r.
 Steyne, Cloes van; fol. 45^r, 53^r.
 Steyvort, Wilhelm van; fol. 8^v.
 Steyngot; Gobbel; fol. 19^v.
 Stillinc, Diric; fol. 5^r.
 Stochem (Stochem); fol. 12^r, 15^v, 17^v, 22^r.
 Stochem, Cloes van; fol. 5^v, 30^v, 33^r, 36^r, 37^v, 39^v, 40^v, 43^v, 45^r, 46^v, 48^r, 49^v, 51^v, 53^v, 55^r, 56^r, 56^v, 57^v, 58^v, 59^r, 60^r.
 Stochem, Godart van („meyster”), fol. 29^v, 30^v, 33^r, 36^r, 38^r, 44^r, 47^v, 48^v, 50^r, 52^r, 53^v, 56^r, 56^v, 57^v, 61^r, 62^r.
 Stochem; Johan van; fol. 29^v, 47^r.
 Stochem, Peter van; fol. 51^r, 52^v, 55^v, 56^v, 57^v, 59^v.
 Stocke; fol. 60^v.
 Stoter, Cloes; fol. 3^v.
 Straven, Wilhem, fol. 28^r.
 Struver (van Holsberch) (voogd van het land Valkenburg) Johan; fol. 18^v, 21^r.
 Strijker, Tylman; fol. 33^r.
 Sturken, Lambrecht; fol. 32^r.
 Suls (Suels) (Soels) (Sols) Willem; fol. 47^v, 48^r, 50^r, 52^r, 56^v, 61^r.
 Suschen, Lemmen; fol. 47^r.
 Susschen, Jacob van; fol. 5^v.
 Susten, Johan van; fol. 51^r.
 Susteren, Grietken; fol. 6^r.
 Susteren, Heyn van; fol. 3^r.
 Susteren, Johan van; fol. 37^r, 49^r, 57^r.
 Susteren; fol. 12^v, 21^v.
 Swaen, Kase van den; fol. 47^r.
 Swaen, Arnolt van den; fol. 17^v, 34^r.
 Syele („wisseler”); fol. 34^r.
 Symon („cloestener van sent Seruaes”) fol. 15^v, 16^r.
 Symon; fol. 7^r, 47^v.
 Telle, Gerardt; fol. 30^v, 36^v, 38^v, 39^r, 40^r, 41^r, 42^r, 42^v, 43^r, 43^v, 44^r, 44^v, 46^r, 48^r, 50^r, 52^r, 53^v, 55^r, 56^r, 57^v, 58^v, 59^r, 60^r, 60^v, 61^v.
 Thienen, Cloes van; fol. 36^r.
 Thoiren (Thoren) Henric van; fol. 29^r, 30^v, 33^r, 46^v, 49^r, 51^v.
 Thomketel; fol. 36^r, 36^v.
 Thonen, Henric van; fol. 28^v.
 Thonijs, Diric; fol. 5^r, 11^r, 11^v, 12^r, 14^v.
 Thonijs, Dyric („Burgermeyster”); fol. 9^v, 10^r, 10^v, 33^v, 35^v.
 Thoren, Arnolt van; fol. 46^v.
 Thorion, Arnolt (rijdende bode); fol. 8^v, 9^v, 10^r, 10^v, 11^v, 12^r, 12^v, 13^r, 14^r, 15^r, 15^v, 16^r, 17^v.
 Thuners, (Thunres) (Thuver); Wilken; fol. 44^v, 48^r, 49^v, 51^r, 53^r, 54^v, 55^v, 61^r.
 Tienen (Thienen), (stad); fol. 16^r, 21^v.
 Tille, Cloesken van; fol. 47^r.
 Tille, Heyne van; fol. 61^r, 61^v.
 Tilman; („meyster”); fol. 31^v.
 Tongeren (stad); fol. 14^v, 15^v, 16^r, 20^v, 22^r.
 Tongeren, Johan van; fol. 47^r.
 Tongeren, Wouter van; fol. 5^r, 47^r.
 Torf (vrouw van), fol. 33^v.
 Totolf, Kuenken; fol. 39^r.
 Trier, bisschop van; fol. 11^v, 14^r, 35^r.
 Truiden sent; fol. 14^r, 14^v, 20^v, 21^v.
 Tweynbergerport; fol. 4^r, 33^r, 40^r, 43^r, 51^v.
 Tweynberghen; fol. 4^v, 39^v, 52^r, 52^v, 60^r.
 Udenberch, Johan Hacken van; fol. 5^r.
 Udenberch, Lambrecht van; fol. 61^v.
 Udenkoven; fol. 29^v.
 Vaelhenne; fol. 40^r.

- Vaetspuele; fol. 59^r.
 Valkenborch; fol. 11^r, 22^r, 23^r.
 Valkenborch, (drossaard en rentmeester van); fol. 9^r, 10^r, 13^r, 18^r, 19^r, 20^r, 27^r.
 Valkenborch; Herman van; fol. 30^r.
 Valle, Herman van; fol. 36^r, 62^r.
 Valle, Johan van; fol. 36^r, 38^r, 39^r.
 Vendomen (Vendôme); fol. 5^r, 5^v.
 Venlo (Venloe); fol. 23^r.
 Veirthoren; fol. 44^r.
 Verviers (Vervier); fol. 18^r.
 Vierthoren; fol. 37^r, 40^r.
 Visschermaese; fol. 39^r, 56^r.
 Visscherport; fol. 39^r.
 Vleyshuis; fol. 33^r, 51^r.
 Vleytinghen, Godart van; fol. 44^r, 57^r, 57^v.
 Vleytingen, Johan van; fol. 59^r, 60^r.
 Vleytingen, Wilhelm van; fol. 9^r, 33^r, 44^r.
 Voegel, Johannes; fol. 5^r.
 Voighalfts, Heyne; fol. 28^r.
 Vorster, Johan der; fol. 44^r.
 Vrancken, Willem; fol. 5^r.
 Vvrix, Mertijn; fol. 5^r.
 Vroenhoff; fol. 38^r.
 Vroichop, Voes, (bode); fol. 9^r, 11^r, 12^r, 12^v, 13^r, 14^r, 14^v, 15^r, 15^v, 16^r, 22^r, 23^r, 30^r, 43^r, 44^r, 51^r.
 Vroichop, Gertruydt; (vrouw van Voes Vroichop); fol. 29^r.
 Vrouwen borne, onse; fol. 48^r.
 Vrijthof (Vrithof); fol. 14^r, 23^r, 29^r, 31^r.
 Vueren, Mees van; fol. 47^r.
 Wael, Henne der; fol. 43^r, 46^r.
 Wael, Johan der, fol. 46^r, 59^r, 60^r, 60^v.
 Waige (Waghe) Melis van (roede drager); fol. 15^r, 16^r.
 Waghehals, Heyne; fol. 29^r, 29^v.
 Wammeker; fol. 2^r.
 Wandrijs, Johan van, fol. 46^r.
 Wanghe, Melis van; fol. 15^r, 16^r, 17^r.
 Warme; fol. 21^r.
 Wassenberch; (drost van); 24^r.
 Waterval, Peter van; fol. 39^r.
 Wedergroet („Vrouwen van”); fol. 24^r.
 Weirt, Arnolt van; fol. 3^r.
 Weirt, Exsken van; fol. 46^r.
 Weirt, (Wert), Ghijsse; fol. 7^r, 7^v, 36^r, 37^r, 39^r, 39^v, 41^r, 42^r, 42^v, 43^r, 44^r, 45^r, 46^r, 47^r, 47^v, 48^r, 48^v, 49^r, 49^v, 50^r, 51^r, 51^v, 52^r, 52^v, 53^r, 53^v, 54^r, 54^v, 55^r, 55^v, 56^r, 57^r, 57^v, 58^r, 59^r, 59^v, 60^r, 60^v, 61^r, 61^v, 62^r.
 Weirt, Johan van; fol. 17^r.
 Wenckel (herberg); fol. 28^r, 30^r.
 Wesemoel (heer van); fol. 27^r.
 Wesit, fol. 19^r, 21^r, 21^v, 31^r, 44^r, 46^r, 49^r, 51^r, 53^r, 54^r, 55^r.
 Wesit, Gobbart van; fol. 44^r, 45^r, 46^r, 47^r, 49^r, 51^r, 54^r.
 Wessem; fol. 21^r.
 Westfalen; fol. 15^r.
 Westfelinc, Gobbel; fol. 38^r.
 Westfelinc, Henric; fol. 5^r.
 Wever, Tilman; fol. 18^r.
 Wickart, Wilken; fol. 21^r, 36^r, 37^r, 41^r, 42^r, 52^r, 58^r.
 Wilhem, („boighemeker”); fol. 30^r, 33^r, 51^r, 60^r.
 Wilhem; („bastart van Brabant”); fol. 25^r.
 Wilhelmus („der stat clerck”); fol. 15^r, 22^r, 29^r.
 Wilhelmsteyn (drossaard van); fol. 18^r, 27^r.
 Wilken; fol. 51^r.
 Wilken (Johans knecht); fol. 41^r.
 Willem („in die Lantscreen”), fol. 29^r.
 Wingerde, Neese van; („jonfrau”) fol. 22^r.
 Withuis, Floenrent; fol. 19^r.
 Withuis, Johannes; fol. 6^r.
 Witten („broeder”), fol. 21^r.
 Witter, Dirich (Herbergier) fol. 30^r.
 Wolfken; fol. 8^r.
 Wouter (heer) (rondeel); fol. 53^r, 54^r, 54^v, 56^r, 57^r, 61^r.
 Wuest („bottelger” van de hertogin van Brabant); fol. 24^r.
 Wijc, (tegenover Maastricht); fol. 2^r, 4^r, 4^v, 14^r, 17^r, 28^r, 29^r, 32^r, 33^r, 35^r, 36^r, 36^v, 37^r, 37^v, 38^r, 39^r, 39^v, 40^r, 42^r, 43^r, 45^r, 46^r, 48^r, 48^v, 50^r, 50^v, 52^r, 52^v, 53^r, 56^r, 57^r, 57^v, 59^r, 59^v, 60^r, 60^v.

61 ^r .	Wyer, Johan van den; fol. 25 ^r .
Wijc, Coppen van; fol. 30 ^r .	Wijlre („jonfrou van”); fol. 58 ^r .
Wijc, Mertijn van (heer); fol. 37 ^r ,	Wijngerder, Xrispanus; fol. 62 ^v .
38 ^r , 38 ^v , 39 ^v , 40 ^v , 41 ^v , 43 ^r , 44 ^r ,	Wijswilre, Goeswijn van; fol. 22 ^v .
45 ^v , 47 ^v , 48 ^v , 49 ^r , 49 ^v , 50 ^r , 50 ^v ,	Yserman, Thonijs; fol. 32 ^v .
52 ^r , 52 ^v , 54 ^v , 55 ^r , 56 ^r , 57 ^v , 59 ^r ,	Zuesbruech, Cloes van; fol. 51 ^r .
59 ^v .	Zutseller, Wilken; fol. 30 ^r .

GLOSSARIUM¹⁾

afhangen = losmaken, ontdoen van
 alnich =
 ancroenen = in een geschil verwik-
 kelen.
 aanspraak lijdén = aansprakelijk
 gesteld worden.
 ansucken = belagen, aanval en
 antasten = in hechtenis nemen, ar-
 resteren.
 anxste = angst, risico
 arras = handgeld
 baluin = baljuw, rechterlijk amb-
 tenaar
 bankement = banket, steunberen
 batiering =
 batteneren = afkeuren, wraken
 baust = mand
 becommeren = beslag leggen op,
 arresteren
 befamt = bekend
 beholplic = behulpzaam
 berchouwer = berghouwer, steen-
 houwer
 bernén = branden, doen branden
 beslaan = beslag leggen op, sluiten
 bessén = bezem
 bickel = pikhouweel
 bieldenmekér = beeldhouwer
 birman (afgekort bir.) = kleine zil-
 veren munt
 blij = lood
 boigh = boog
 boighemeker = boogmaker
 borchseet = burchtvoogd, slot-
 voogd
 borgoin =
 botte = bos stroo
 bottelger = opperschenker, botte-
 lier
 branroede = rooster
 brieven van gelouvé = geloofs-
 brieven
 broede gelde = accijns op brood
 byan =
 bijvallen =
 campe = strijd
 cedule = schriftelijke verklaring,
 akte
 censén = cijnsen

clauw = keisteen
 clencke = klerk?
 clerennis = vonnis
 clocker = klokkenluider
 cloestener = kloosterling, monnik
 cloet = bal van kolengruis en leem
 cloister = hangslot
 commeren = beslag leggen op,
 arresteren
 compe = kist, hier archiefkist
 condigen = bericht geven
 coppelley = maasschip
 crat = vlechtwerk, mand
 croeden = beslag leggen op, arres-
 teren
 croenen = zich beklagen over
 croiden = hinderen, inbreuk maken
 op, belasten
 crouwel = krauwel
 crucebruedere = kruisherén
 cruke = kruik
 cup = kuip, vat
 dartheendaigh = Drie Koningen-
 dag
 decke = dikwijls
 dedingen = bijleggen, bemiddelen
 denckhuis = dinghuis
 denves = waarom, dienaangaande
 derne halschen =
 disch = toonbank
 dobbeler =
 doick = doek, laken
 doiren = duren
 doirenegel = grote spijkers
 donre = donderbus, kanon
 donresteyn = stenen kanonskogel
 drenck = drinkplaats
 dueke = stuk stof, laken
 dwelde = handdoek, dweil
 edick = azijn
 elter = altaar
 entlicer = duidelijk
 erde = aarde
 evene = zwarte haver
 ewech = weg, vertrokken
 eysvater = ijsvaten
 fermiteyt = firmiteit, belasting voor
 verdedigingswerken
 fogieren = vluchten

1) Bij een aantal woorden kon de betekenis niet worden achterhaald.

foirfait = geldstraf, geldboete
 gancke = gang, overdekte of onder-
 aardse gang
 garenwaghen = garenwaag
 geborde = kinderen, erfgenamen
 gedelingen = verwanten
 geleyde = vrijgeleide
 geraamt = beraamd, voorgenomen
 gerden = takken
 geschef = zaak, aangelegenheid
 gestant = toestand, twist.
 gesynnen = begeren, verlangen
 gevenckenis = gevangenschap
 gevernyn =
 gevluwen = gevlucht
 gewart = gewerkt
 gewede = weide
 gharenwoegen = garenwaag
 ghenge = gang
 ghioyl = kerker
 goeverne = gouverneur, ambachts-
 meester
 gonst = gunst
 graefhoven =
 graes = gras
 graessezen = graszeis
 grandel = grendel, deurbout
 grave = gracht
 groet = goot?
 gruys = grof zand
 halfsheit = helft
 hardersteyn = hardsteen
 heyssche = vordering, eis
 hockeriel = tweewielige kar (?)
 hoigetijde = hoogtij
 hoike = haak, hark
 hoirpert = huurpaard
 holt = hout, balk
 hondevilre = hondeslager
 hueden = bewaken, oppassen
 hij = hier
 incibitie = inhibitie?
 instrument = bewijsstuk
 interdic = interdict, kerkelijke straf
 invart = invaart, recht van aanvoer
 per schip
 kaengel = goot, pijp
 kauk = kalk
 keper = dakspant
 keygel = kogel
 kiese = kaas
 kieselinc = kiezelstenen, kei

kirselpaepe = pastoor
 kitten = ketting, keten
 knaap = bediende, knecht
 koelen = steenkolen
 kokenmeyster = opperkok
 kortling = dwarsbalk in steiger-
 werk
 krat, zie: crat
 kratsteyne =
 lendenzeyl = lendentouw, koord
 lengeler =
 lessche = riet
 leym = leem
 leysten, daigh leysten = dag bepa-
 len
 lieffenis = geschenk
 loitbussen = laadbussen
 lombardere = wisselaars, geldschie-
 ter
 loyt = lood, loden kogel
 luitger = luiks
 mallic = ieder, elk
 masselger = bode
 mede = honingdrank
 mer = maar, slechts
 messe = jaarmarkt
 messeggen = beledigen
 metse = mes
 mode = mud
 moend = maand
 moetstucken = stenen op maat
 moighen = magen, familieleden
 motenis = moeite
 myeten = huren
 natten = netten
 onderseet = onderdaan
 ongecroit = onbelemmerd
 onledich = druk bezig, bezet
 onscolt doin = vrijpleiten van,
 rechtvaardigen
 onsege brieven = brieven van op-
 zeggen van vrede, verklaring van
 vijandschap
 ontseggen = vijandschap verklaren
 onvertrecht = onverwijd
 poente, op den poente van = op
 het punt van, inzake
 ophalden = tegenhouden, beslag
 leggen op
 opheven - inkomsten
 opsat = beraamd plan, vast voor-
 nemen

orber = belang, voordeel
 ortsche bisschop = aartsbisschop
 ortzitter = geneesheer, chirurgijn
 orveede = afzwering van vijand-
 schap
 overdraighen = besluiten
 oyrcklock = uurklok
 oysen = hozen, leegscheppen
 oysterbir = bier uit oostland, bv.

Hamburgs.

palaes = paleis
 palere =
 panseir = harnas
 pas = doorgang
 paveier = stratenmaker
 paveysteyn = vloersteen, straat-
 steen
 payment = betaling
 pylyser = pijlpunt
 pijron = perroen, hoogheidsteken
 van de prinsbisschop
 piper = pijper, muzikant
 porter = burger
 postel = plank, steunbalk
 procurere = zaakwaarnemer, pleit-
 bezorger.
 proest = proost
 proevenen = prebenden
 quaden gelde = vals geld
 raemen = stellages, waarop b.v.
 laken wordt gespannen
 rait = rad
 relaxsacie = ontheffing, uitstel
 renck = ring, gerecht l'Anneau te
 Luik
 revocacie = herroeping
 reyp = reep, smalle houten band
 reysseneren = krijgslieden
 richel = dwarslat
 roedreger = roededrager
 ruepen = bekend maken
 ruren van = betrekking hebben op
 ruwair = ruwaard, voogd
 ruwe = straat
 ryoel = riool
 samenkoup = makelaardij
 schaffen = maatregelen nemen
 schale = balk
 schanden = schansen?
 schattinge = opleggen van lasten,
 belasting
 schenckkerzen = presentkaarsen

schetten = brandschatten
 scheversteyn = leisteel
 schiken = sturen, zenden
 scoepe = schip
 scoulteit = schout
 scroeder = kleermaker
 scup = schop
 scutten = schutten
 seggen = uitspraak, vonnis
 senger = cantor, voorzanger
 senyt = gezondheid
 sedrem = met zijn zessen
 seze = zeis
 sich vermoeden tot = zich ergens
 toe zetten, zich verwaardigen
 slain op = vaststellen
 sleypen = slepen
 sloetmeyster = slotenmaker, smid
 soldt = beloning
 sont = gezondheid, levensonder-
 houd
 soudennere = soldeniers
 spenzen = spiezen
 stakoet = staketsel, palissaden
 stecken = stokken
 steynbusse = kanon voor stenen
 kogels
 stoet = twist, geschil
 swart bier = donker bier
 swert = zwaard
 sijtbueke = ontvangstregister
 sijtgelde = inningsgeld
 taelen = betalen
 temoel = te enen male, geheel en al
 teppe = trap?
 theregelde = teergeld, verblijfskos-
 ten
 thienen = zich beroepen op
 thienenwercke = tinwerk
 thimen =
 thoynen = tonen, laten zien
 thune = omheining
 tiechelsteyn = tegelsteen
 trompenner = trompetter
 trutze = stut, stutbalk?
 twest = twist
 uytdraghen = uitdragen, vracht
 uytgescrijft = afschrift, copie
 uytgeseten = buiten wonende
 uytrennen = uittrekken, uitval
 doen
 vanderen = smal los bruggetje

velic = veilig
 verantwerden = rekenschap geven
 van, verantwoorden
 verboedinge = bericht, tijding
 verboden = bericht geven
 verbondtbueke = verdragboek
 vercorten = te kort doen, benade-
 len
 vercortnisse = inbreuk, onrecht
 verdenckt = bevaarbaar?
 verhaldden = achterhalen, betrappen
 verhouden = opschorten, uit-
 stellen
 verleggen = voorschieten, uitgeven
 versloen = afsluiten
 verthenacht = twee weken
 verthenachtpayen = veertiendaagse
 betalingen
 verwaren = verschijnen, handelend
 optreden op
 veter = ketting, voetboei
 vetter woeghen = vetwaag
 vyeden =
 vierdonck = vierde deel van een
 mark, een ons?
 vinsternegel = kleine spijkers
 vissche disschen = vistonbanken,
 visverkoop
 vleysschouweren = slagers
 voirspreke = woordvoerder, advo-
 caat
 volre = volders
 vrien = vrijmaken, waarborgen
 vueder = voeder
 vuyir = vuur
 vuyrhiel = vuurhaak, brandhaak
 waele = keus
 waese = aardkluit, zode .

walme = bos stro
 walne = wijlen, zaliger
 wande = gewant, geweven stof,
 laken
 wandewougen = lakenwaag
 ward = wachter
 warden doin = wacht doen
 warnen = waarschuwen
 waskerzen = waskaarsen
 wederbieden = opzeggen, afzeggen
 weghegelt = poortgeld
 wegghen = bedevaarten
 wekere = wachters
 went = wind
 wenne = pachter
 wenter = winter
 werven = naar iets streven, moeite
 doen om
 woegen = waag
 wokennere = geldschietters, woek-
 raars
 wreidelzeilen = breidelzeilen?, to-
 men, teugels
 woeghe penninc = waag voor kleine
 waren
 woirdt taelen = procureur betalen
 wolwoeghen = wolwaag
 wijje = wilg
 wijen hout = wilgenhout
 wijt bier = licht bier
 zavel = zand
 zeghe = zaag
 zeil = touw
 zeilwender = touwslager
 zegelwas = zegelwas
 zegel = zegel
 zegeller = zegelaar, kanselier

MAASLANDSE MONOGRAFIEËN

1

DR. M. G. SPIERTZ

Maastricht in het vierde kwart van de achttiende eeuw

2

DR. REMIGIUS DIETEREN O.F.M.

Grondbeleid en volkshuisvesting in de Mijnstreek

3

DR. J. M. GIJSEN

Nikolaus Heyendal (2 delen)

4

DRS. J. F. R. PHILIPS, DRS. J. C. G. M. JANSEN, DRS. TH. J. A. H. CLAESSENS

Geschiedenis van de landbouw in Limburg 1750-1914

5

DR. P. TH. VAN BEUNINGEN

Wilhelmus Lindanus als inquisiteur en bisschop

6

DR. E. ROEBROECK

Het land van Montfort

7

J. KOREMAN

De stadsrekening van Maastricht over het jaar 1399-1400

